

Ñà-nduá Nì Tiaa San Lucas sàhà Jesucristu

Nansa nì nacani ini San Lucas nì tiaa-ne tutu yohó ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

¹⁻² Cuàhà nèhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá víi-né historia nacání xí ñà-nduá nì xini nèhivì xí-nsí nì cuu, nì tiaa-ne nacua nì cachitnùhu nècuàchì nì xinínùù mà, vèchi ináhá nècuàchìmà nansa nì cuu dècuèndè quivì primeru, dandu nì dàcuítia stná-nè palabra mà, te ducán nì xinitnùhu stná nsiùhù. ³⁻⁴ Ñàyùcànduá, stná yùhù nì nacani stná inì tiai iin tutu ñà-nacání víi xi-ní sàhà nsidaa ñà-nduá nì ìa. Vèchi yùhù, sàni sài nì cundaà vaha inì sàhà nsidaa chuun yohó dècuèndè quivì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñàyùcànduá, tiai tutu yohó) nùù mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vátùni cundaà vaha inì-ní divi ñà-ndáà nduá sàni nacani nèhivì xì-ní sàhà-ñá.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel ñà-icúmí tùinuù Juan Bautista ñuhiví

⁵ Tiempu dandacú rey Herodes nùù ñuu Judea nì sandua, te ñuu yucán nìsa ìa stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu nì saquidachuún-né chuun xi dùtù. Te mii-né xì dùtù compañeru-nè, nsi-daa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdìhí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sàhaha xinduu ndùù nècuàchìmà. ⁶ Te nihnú ndàcuìsi ini-nè Yua-nda Dios; chívaha ndisa-ne nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, nsidaa ñà-nduá cachí-yà. ⁷ Doco còò

déhe-ne, vâchi de por sí, còò mèè xi Elisabet, te vichi ndùì-nè sàni sahnu cuahà-né.

⁸⁻⁹ Daaní, iin quivì nì sàà nì quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùù Dios. Te estilu nìsa icumi dùtù mà nduá ñà-quidá-né iin sorteu (índù chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías nì quida tocar ñà-quihvi-ne veheñuhu cahnú ñà-chiñùhmá-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nèhivì dava ga sáhàn veheñuhu yucán, ndoó-né tùvèhé nacuatú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñuhu ma nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì xini Zacarías-nè, iin-né ladu cuahá mesa ndiaha ndé sàhmì-xì inciensu. ¹² Te nì yuhí Zacarías mà, yáha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu nì cáhàn ángel mà xì-né, cachí-nè:

—Màsà yúhí-ní, Zacarías, vâchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-nduá nì xicàn tàhvi-ní nùù-yá; ñàyucànduá, cuahàn coo iin dèhe-ní, vâchi cuahàn coo iin mèè xi nècuàchì vehe-ní Elisabet; mèè tiàa cunduu-ve, te Juan dacúnání-nsiâvè. ¹⁴ Cuahà gá icúmí-nsiâ cudì inì-nsia, te naquimanì stná-nsià mii-yá; te cuahà gá stná nèhivì icúmí cudì inì-xi na quesaa-vè. ¹⁵ Te na cuahnu-ve, icúmí-vê nihì-vé iin chuun cahnú nùù Yua-nda Dios. Te ni vinu te ni ndutè ìhnì, mà nunca sàà-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñâha ga tùinuù-né ñuhivì, doco sàchitu anima-nè Espíritu ìi xí Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachi-nè icúmí cuahà nècuàchì raza-ní Israel naxicocuñ inì-nè, te natenchicùn-nè Stoho-ndà Dios. ¹⁷ Dihna dèhe-ní icúmí codònùù quesaa, dandu mii-yá. Icúmí-nè quida-ne nacua nìsa quida Elías sàhana, iin-ni cunihnu ini-nè Dios nacua nìsa quida nècuàchì yucán, te iin-ni chindee

stná Dios-nè. Te icúmí-nê càhàn stná-nè xì ana xínduu nècuàchì sahnú ñuù-ní, dandu nsinuu ini nècuàchìmà dèhe-ne, te nàcùndoo viì nsidaa-né. Te càhàn stná dèhe-ní xì cuàhà nèhivì có-ndùlócô xì Dios sàhà-ñá nihì nècuàchìmà nàcùnihnu vaha stná ini-nè, dandu nsidaviì-né anima-nè, te cundoo tùha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —nì cachi ángel mà.

¹⁸ Dandu nì cachi Zacarías xì ángel:

—¿Índù iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa ini ñà-ndáà nduá cachí-ní? Vàchi yùhù, sàsahnú cuáhì', te ducán stná ñahàdihí', sàsahnú stná-nè.

¹⁹ Te nì cachi ángel mà:

—Yùhù nduí Gabriel, te nùù Dios iín tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya nì techuún-yá yùhù vaxi cachitnùhi xì-ní ñà-nduá sàni cachì xì-ní. ²⁰ Doco vichi icúmí-ní nduhihin-ní, mà cúí gá càhàn-ní ni-iin palabra dècuèndè quivì cuu ndisa ñà-nduá nì cachì xì-ní, vàchi có-xìníndísá-ní. Doco seguru icúmí cuu ñà-nduá nì cachì xì-ní —nì cachi ángel.

²¹ Daaní, nècuàchì xíndiatu tùvèhèmà, nacání gá ini-nè, ¿índù chuun nì cuee guá Zacarías ini veheñùhu? ²² Dandu nì quee nècuàchìmà, doco mà cùì gá càhàn-nè. Ñàyùcànduá, nì cundaà ini nèhivì mà sàni dàcùní Dios nècuàchìmà iñàha na iá-nè veheñùhu, vàchi sàni nduhihin-né, te vichi cuisì-ní ndahà-né cuú quidá-né seña.

Nansa nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después nì cuee Zacarías nì ìa-ne ñuu yucán dècuèndè nì xìnu quivì xinúcuáchí-né yucán, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne. ²⁴⁻²⁵ Te nì yàha iin tiempu, dandu nì

cundaà ini-nè sàñùhú mée xi ñahàdìhí-nè Elisabet. Ñàyùcànduá, ùhùn yòò nì ndòo Elisabet mà vehe-ne, cudî ini-nè, cachí-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-yá yùhù, vâchi ináhá-yâ sácùndiaa nèhivì yùhù; ñàyùcànduá nì indehè ndahví-yà yùhù, te vichi mà cáhìchì gá ini-nè yùhù”.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel icúmí tùinuù Jesús ñuhíví

²⁶ Daaní, nì sàà iñù yòò, te nì techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vâxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vâxi-ne cachitnùhu-ne xì iin nècuàchì ñahà chì nani María. Señorita nduú nècuàchìmà; te sàni ndiadi tnùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xì iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xi rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachi-nè:

—Cuaaváha-ní. Cunaha-ní, sàni nìhì cuáhà-ní gracia nùu Stoho-ndà Dios, te cutnâhâ-yá xì-ní. Chicá ndiaha sàni nìhìtâhví-ní nùu nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndu-locó-nè: ¿índù chuun cásàhú nècuàchìmà xì-né ducán? càhàn-né. ³⁰ Dandu cachí ángel mà:

—Màsà yúhî-ní, María, vâchi ndiaha gá sàni nìhìtâhví-ní nùu Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní.

³¹ Cunaha-ní, icúmí coo iin mée xi-ní, tùinuù-vé ñuhíví; mée tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-vé quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmí-yâ nìhì-yâ, vâchi Dèhemanì Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumi-yá nùu Yuamánì-yâ cunduu ñà-dandacú-yâ nacua nìsa dandacú yohòtéhè-yâ David. ³³ Te nicanicuahàn icúmí-yâ cusahnú-yâ

nùù nsidaa nèhivì raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quivì mà dándácû gá-yà.

³⁴ Dandu nì cachi María xì ángel mà:

—Doco ¿índù modo cuu xí ducán, como tàyóo ìi yùhù?

³⁵ Dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Fuerte icúmí quixi Espíritu Ìì xí Dios ini anima-ní xì poder ìi xí-yá; vâchi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios íá ansivi. Ñàyùcàndùá, ìi sásnùhù icúmí coo mée xi-ní, vâchi Dèhemanì Dios cunduu-ve. ³⁶⁻³⁷ Cunaha-ní, tnaha stná-ní Elisabet, cuàhàn coo stná iin mée xi-ne, mate sàsàhnú cuàhà-né. Te vichi sàcuàhàn-ndà ìñù yòò ñuhú mée xi-ne, mate antes nìsa cachi nèhivì mà cúí coo ni-iin dèhe-ne. Ducán nì nìhítáhvi-né nùù Dios, vâchi mà úhì quida-ya nsidanicuú ìñàha.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còó, vâtùni; yùhù icúmí guide ñà-nduá cachí mii-yá. Vâtùni ni quidá-yá xì' nacua cachí-nì —nì cachi-nè.

Dandu nì quee ángel mà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Quivì yucán nì quihin María ichì cuàhàn ndee-né iin ñuu íá ladu Judea ndé íá puru yucù cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarías, nì casàhú-nè xì Elisabet. ⁴¹ Na ní tiacu nècuàchìmà casàhú María xì-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchí fuerte mée xi-ne tìxi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìì xí Dios ini anima-nè. ⁴² Te ndee ní càhàn-nè, cachí-nè xì María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xì mii-ní nùù nsidaa gá nècuàchì ñahà, te ndiaha gá coo stná mèe xi-ní.

⁴³ 'Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesaà-ní ndé ié', mate có-nâtùì (quixi-ní vehi). ⁴⁴ Vàchi cunaha-ní, na ní tiacuì cásàhú-nî xì', dandu nì ndacùchí fuerte mèe-xi tìxi ñà-cùdî guá ini-vè. ⁴⁵ Vàchi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-nì xinindisa-ní; te vichi seguru icúmí cuu ndisa razón xi Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María:

Yùhù, cuahà gá naquímànì' Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuahà gá cudî ini anímè sàhà-yá, divi mii-yá nì dàcácu xí. ⁴⁸ Vàchi sàni xinimànì-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhî, dècuèndè vichi xì ndé' nicanicuahàn icúmí nèhivì cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xì'. ⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuahà gá obra sàni quida-ya xì'; ìì ndisa-ya sàni cundaà inì. ⁵⁰ Nicanicuahàn icúmí-yâ cundehè ndahví-yà nèhivì càhvì xì-yá. ⁵¹⁻⁵² Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nùù-né, xì nsidaa stná tè-xíandacú, sàni dàcúxíó stná-yàte nùù chuun xi-tè, te nì chidònùù-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xíhì guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xi-ne, te nì ndòò vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuicà, còò ni-íñàha ni níhì-né nùù-yá, te cuahàn-nè. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sàhana nì càhàn-yà xì xii-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmí-yâ chindee-yá mii-né xì descendencia xi-ne.

Ñàyùcàndùá, vichi sàni quida-yañà-mà cumplir, sàni chindee-yá raza-ndà Israel, vàchi cóni nándodó-yá ñà-ndùá nì cachi-yá daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùni yòò nìsa ìa ga nècuàchìmà xì Elisabet, dandu mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì cuu quivì nì tùinuù Juan Bautista ñuhivì

⁵⁷ Daaní, nì sàà quivì quesaa mée xi Elisabet, te nì tùinuù-vé, mée tiàa nduú-vé. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xì nsidaa stná tnaha-ne, nì xinitnùhu-ne nansa nì indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá, nì cudì gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xinu ùnà quivì, nì casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vàchi cuàhàn màcùtuu seña xi Dios ìcà-vé; te cuní nèhivì mà dacúnánì-nèvè Zacarías, nacua nani yua-vé.

⁶⁰ Doco nì cachi dihi-vé:

—Còó, Juan cunduu quivì-vé.

⁶¹ Te nì cacachi nècuàchìmà:

—¿Índù chuun? vàchi còò ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu nì caquida nècuàchìmà seña nì ndàcàtnùhù-né nùù yua-vé, a ver nansa cuní mii-né cunani-vé. ⁶³ Ñàyùcàndùá, nì xicàn nècuàchìmà iin tabla tii nì tiaa-ne ñà-Juan cunduu quivì-vé.

Dandu nsidaa nècuàchì yucán, nì candulocó-nè. ⁶⁴ Te divi momentu mà nì quesaha nì nacahàn fuerte Zacarías, vètùni nì nacahàn vii-né vichi. Te nì ndenihi vaha-ne Dios. ⁶⁵ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó yucù ladu Judea mà, nì ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-ndùá nì cuu ma.

⁶⁶ Te nsidaa ana nì xinitnùhu sàhà-ñá, nì chivàha nsihi-neà ini anima-nè, cachí-nè:

—¿Índù iin clase nèhivì cunduu méeè yohó?

Ducán nì cachi-nè, vèchi cuàhà gá nì chindee Dios-vè.

Ñà-nduá nì cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn quida dèhe-ne Juan

⁶⁷ Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte nì quixi Espiritu ìì xí Dios ini anima-nè, te ndiaha gá nì càhàn-nè nì quida-ya, cachí-nè:

⁶⁸ Cuàhà gá naquímànì-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvì nsidaa raza-ndà Israel, vèchi sàni indehè ndàhví-yà ndohó nècuàchì nduú nèhivì xí-yá, te sàni dàcácu-yàndó. ⁶⁹ Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dacácu xi-nda, divi iin descendencia xi nèhivì xí-yá nani David. ⁷⁰ Vèchi dècuèndè chicá sàhana sàni quida-ya comprometer ñà-quixi ana dacácu xi-nda, vèchi ducán nì cachi-yà xì nèhivì xí-yá (sàhana), te nì cachitnùhu nècuàchì ìì mà ⁷¹ ñà-ìcúmí-yà dacácu-yàndó nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ndà, xì nùù stná ana dava ga có-xiñùhù xì-ndà, ⁷² te cundehè ndàhví-yà nsidaa yohòtéhè-ndà. Mà nándodó-yá tratu ìì nì saquin-yà xì xì-ndà. ⁷³⁻⁷⁵ Vèchi fuerte nì càhàn-yà ñà-seguru quida-ya ñà-nduá nì cachi-yà xì xì-ndà Abraham, icúmí-yà cuidahan-yàndô nùù ndahà nsidaa tè-xiní ùhì xì-ndà, te mà yúhí gà-ndà. Dandu vátùni cunucuachi víi-nda nùù-yá nicanicuahàn, cunduu-nda nèhivì ìì xí-yá, nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi. ⁷⁶ Te miun xu, icúmú cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios iá dìquì-xí

ansivi, vâchi dihna miun icúmú càhùn xì nêhivì sàhà-ñá natenchicùn-nè ichì váha, dandu na quívì quesaa Stoho-ndà Señor, sàndòò tùha-ne. ⁷⁷ Vâchi icúmú cachitnùhu xì nêhivì xí-yá nansa cui càcu anima-nè, te nandutu cuàchi-ne. ⁷⁸ Vâchi vichi, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndè dìquì-xí ansivi nì quee-ya nì quesaa-yà ñà-datnúù-yà sàxìnítnùní-ndà, ⁷⁹ xì stná sàxìnítnùní nêhivì có-sâà cundaà inì-xi, divi nêhivì sà-ítúú ndañuhu anima-xi. Te vichi vâtùni cundaca-yàndó iin ichì víi ndé cundoo vii-ndà nùù-yá, te cudìi gá ini-ndà, nì cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, nì sahnú mée Juan mà, te nì sàcòo fuerte anima-nè. Te iin-ni nì ìa-ne yucù dècuèndè nì sàà quívì nì quesaha-né cacanu-ne càhàn-nè sàhù sàhà mii-yá xì nêhivì raza-nè Israel.

2

Nansa nì cuu quívì nì tùinuù Jesús ñuhivì

¹ Daaní, quívì yucán nì dândàcú tè-cùsáhnù César Augusto ñà-icúmí nandiahvi nsidaa nêhivì cusáhnù-te nùù-xí. ² Ñà-yúcán nì sanduu censu primeru nì quida-tè na tiempu dandacú Cirenio nùù ladu Siria. ³ Ñàyùcàndùá, nsidanicuú nêhivì, mànuhù-né ñuu-nè ñà-nayàha-ne nùù lista, ⁴ xì stná José, nì quee stná-nè ñuu Nazaret iá ladu Galilea mànuhù-né ladu Judea ndé nduú ñuu-nè nani Belén, vâchi descendencia xi David nduú stná-nè, ñàyùcàndùá, mànuhù-né ñuu tii ma ndé nìsa ìa David sàhana, ⁵ cuàhàn-nè dayàha-ne quívì-né nùù lista mà. Te cutnáhâ stná-nè xì María

nècuàchì cuàhàn nandàhà xì-né, te ñuhú mée xi nècuàchìmà. ⁶ Daaní, ndoó ìi-né ñuu yucán, te nì sàà quìvì tùinuù mée mà. ⁷ Ñàyùcàndùá, yucán nì quesaa-vè ñuhìvì; mée nuu xí-né nduú-vé, te nì chidùcùn-névè sìcoto ndahví, te nì chinduhù-névè ini iin canoa, vèchi có-sàà gà vehe ndé quídì nècuàchì xicá ichì.

Nansa nì ndecunu ángel ndé ndoó nècuàchì xíndiaa xì rii

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoó stná nèhivì quídì ndiaá xì rii xí. ⁹ Te na íín cachí nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì sàcuìin-nè nùù nècuàchìmà, te ndiaha gá nì natnuù inicutu ndé ndoó-né nì quida Stoho-ndà Señor. Ñàyùcàndùá, nì cayùhí cuaá-nè. ¹⁰ Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Màsà yúhì-nsià, vèchi cunaha-nsiá, yohó vèxi nihí iin razón vaha cunini-nsia, iin razón cudii ini nsidaa nèhivì ñuhìvì nduá. ¹¹ Vèchi vichi ndé ñuu xì-nsiá David sàni tùinuù iin ana dacácu xi-nsiá, divi Stoho-ndà Cristu. ¹² Te na sàà-nsià yucán, icúmí-nsiá cuni-nsiàyà, idáducùn-yá sìcoto, indúhu-yá ini iin canoa. Ñà-jaàn cunduu seña cundaà vaha ini-nsià divi ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá —nì cachi ángel.

¹³ Daaní, na íín cachí nì ndecoyo cuàhà gá ángel nì caquixi ansivi, cutnàhâ-né xì ángel nì quesaa primeru mà. Te ndeníhí vaha nsidaa-né Dios, cachí-nè:

¹⁴ Dìquì-xí ansivi ni queé cuàhà tnùñuhu xí Yua-nda Dios, te ñuhìvì yohó ni cúndóó víi nsidaa nèhivì cudí ini-yá sàhà-xí.

15 Daaní, nì ndanchito nsidaa ángel mà mànùhù-né gloria. Dandu nì cachi nècuàchì xíndiaa xì rii mà:

—Cúhùn-ndà vichi duha ñuu tii Belén, cundehe-ndà ñà-nduá nì cuu nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà.

16 Ñàyùcànduá, ndee ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te nì casaà-nè yucán, nì xini-nè yucán iá María xì José xì stná mée, indúhu-vé ini canoa.

17 Dandu nì nsihi nì xini-nè mée mà, dandu nì cachitnùhu-ne xì nèhivì ñà-nduá nì cachi ángel xì-né sàhà-vé.

18 Te nsidaa nèhivì nì inini xì ñà-nduá nacání pastor mà, nì ndulocó-nè.

19 Te María, cóni nándòdó stná-nè ñà-nduá nì cachi ángel xì-né, iin-nì nacání ini-nè sàhámà.

20 Daaní, nì caquihin pastor mà ichì mànùhù-né, ndeníhí vaha-ne Dios, naquímánì cuàhà-né mii-yá sàhà nsidaa ñà-nduá nì xinitnùhu-ne, xì ñà-nduá nì xini-nè, vachi nacua nì cachitnùhu ángel mà xì-né, divi ducán nì cuu.

Nansa nì quida José xì María na ní quida-ne Jesús presentar nùu Yua-nda Dios ini veheñùhu cahnú

21 Na ní yàha ùnà quivì, dandu nì sàcùtuu seña xì Dios icà mée Jesús mà, te nì nihì stná-yà quivì-yá; nì sàcùnani-yá Jesús, vachi ñà-jaàn cunduu quivì-yá nì cachi ángel na táñaha ga nacùhun ndiaha-yá tìxi dihi-yá.

22 Daaní, nì yàha quivì cuhí quihmi María, vachi nì quida-ne cumplir nacua iá ley xì Moisés sàhà nadaa quivì coo quihmi-né. Dandu mii-né xì José, nihí-névè cuàhàn ñuu Jerusalén ñà-chitanini-nevè nùu Yua-nda Dios, 23 vachi dohó cachí tutu ì nduú ley xì Dios: “Tiàa primeru que-saa ñuhivì, nsidaa-vé cunduu-ve mée ndiaha xì

Dios”. ²⁴ Te cachí stná ley mà ñà-ìcúmí-nê cuàha-ne ùì lungu, te nú coó, ùì loma cuachi. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì sàha stná-nè quisi mà ñà-cuì-si cundu-sì promesa nùù Dios.

²⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán nìsa ìa iin tiàa nani Simeón. Nècuàchì ñihnú ndàcuisì ini xì Dios nduú stná-nè, vàchi cahvi víi-néyà, te ñihnú vaha ini-nè ñà-quixi ana cuàhàn chindee xi raza-nè Israel, te icúmí stná-nè Espíritu Ìì xí-yá.

²⁶ Te divi Espíritu Ìì mà sàni cachitnùhu-ya xì-né antes ñà-mà cúí-nè dècuèndè cachi cuninùù-né ana nduú Cristu nì quixi nùù Stoho-ndà Señor.

²⁷ Ñàyùcànduá, quivì yucán nì càhàn Espíritu Ìì xì-né, te nì sàà-nè veheñùhu cahnú na meru quíhvi stná yuadíhí-vê ñihí-névè vaxi quida-ne nacua cachí ley ìì. ²⁸ Dandu nècuàchì sàhnù-mà, nì sàcùnìndiaa-nèvè, te nì naquimani-né Dios, cachí-nè:

²⁹⁻³⁰ Sà-ìá vichi, Señor mío, vètùni nacuaca-ní yùhù vichi, vàchi contentu ié', vàchi nacua nì cachi-ní xì', divi ducán nì cuu ndisa, sàni xini ana nì techuun-ní ñà-dacácu xi-nsí.

³¹ Mii-ní, nì chitnùnì inì-ní quesaa-yà, dandu ñihì nèhivì nsidanícuú ñuu cundaà ini-nè nansa cui càcu anima-nè quida-ya.

³² Vàchi icúmí-yâ datnúù-yà sàxìnitnùnì nsidaa nèhivì mà; te divi ducaní stná nècuàchì raza-nsì Israel, cuàhà gá tñùñuhú ndiaha icúmí-nsì ñihì-nsì sàhà-yá, nì cachi Simeón.

³³ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó José xì María sàhà ñà-nduá nì cachi nècuàchì mà sàhà mée mà.

³⁴ Dandu nì xìcàn tàhvì Simeón gracia xi Dios sàhà yuadíhí-vê, te nì cachi stná-nè xì dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhà mée yohó icúmí cundiatú anima cuàhà gá nècuàchì ñuu-ndà Israel. Doco dava ga stná-nè, quixi tnùndoho cahnú dìquì-né, según nansa indéhe-né mii-yá nduú mée yohó. Te icúmí-yâ cachitnùhu-ya sàhà ichì Yua-nda Dios, doco cuàhà stná nèhivì cahíhì ini xì-yá. ³⁵ Te sàhàmà icúmí cundaà inì-xi ñà-ndùá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní, icúmí stná-ní (cunì-ní tnùndoho), na ian xída iin càa anima-ní —nì cachi Simeón.

³⁶⁻³⁷ Daaní, yucán nìsa ìa stná iin nècuàchì ñahà nani Ana, te sàni nìhìtáhvì-né càhàn-nè cuenta xi Dios. Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani yohòtéhè-né. Sàsàhnú cuàhà-né vichi. Nì nandàhà-né na chii-né, te ùsà cuà nì ìa-ne xì ìi-né, dandu nì xìhì nècuàchìmà. Te vichi sàcuàhàn-ndà 84 cuà ìá mii-né. Te có-queé-né veheñùhu cahnú, vàchi ndui te ñuú ìá-nè yucán, xinúcuáchí-nè nùù Dios, iníhí-né, te xìcàn tàhvì-né nùù-yá. ³⁸ Ñàyùcàndùá, divi momentu mà nì tnàtuu nècuàchìmà (ndé iín María xì José), te nì naquimanì stná-nè Dios (sàhà mée Jesús), dandu nì quesaha-né nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu Jerusalén sàhà-vé, nì cachitnùhu-ne xì nèhivì xíndiatu ñà-quesaa mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xì María, nì nsihi nì quida-ne nsi-daa ñà-ndùá dandacú ley xi Dios, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né ladu Galilea, nì nasaa-nè ñuu-nè Nazaret ndé ndoó-né. ⁴⁰ Te mée nduú mii-yá, nì sahnu-ya, nì cufuerté anima-yà, te chicá nì cunchichí-yà, cuàhà gá gracia xi Dios icúmí-yâ.

Nansa ni quida Jesús na chii-yá, te ni sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuià cuià ni sasahàn yuadíhí-yá ñuu Jerusalén quivì nacává vicò pascua. ⁴² (Te ni cuu iin xichi) na sáxìcá-yá ùxìn ùi cuià, dandu cuàhàn tu-ya xì-né vicò ñuu mà, vàchi ñà-jaàn ni sanduu estilu xi-ne. ⁴³ Daaní, ni nsihi vicò mà, te ni naquihin-ne ichì mànuhù-né; doco ni ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te cóni xini José xì María, ⁴⁴ vàchi ádi váxi-ya cutnâhâ-yá xì nèhivì dava ga càhàn-né. Ñàyùcàndüá, iin quivì sáxìcá-né mànuhù-né, dandu ni quesaha-né xicánúú-né nandúcú-nêyà, ndácàtnùhù-né nùù tnaaha-ne xì stná amigo xi-ne.

⁴⁵⁻⁴⁶ Doco còó, cóni natùì-ya. Ñàyùcàndüá, ni naxicocuîin-nè ñuu Jerusalén, áma ndácùhun-neyà càhàn-né. Te tìxi ùni quivì ni natùì-ya, veheñuhu cahnú iá-yà, dava mahì maestru xi ley ìi, iníní-yá ñà-ndüá cachí nècuàchìmà, te ndácàtnùhù stná-yà nùù-né. ⁴⁷ Te nsidaa ana iníní má, ni ndulocó-nè ñà-nchìchí guâ-yà, te naxícónihî nchichí-yà nùù-né. ⁴⁸ Te na ní xini José xì María iá-yà yucán, dandu ni ndulocó-nè, te ni cachi dihi-yá:

—Hijo, ¿índù chuun ni quido xi-nsí ducán? vàchi yùhù xì yuo, cuàhà gá ni xìcanuu-nsi nandúcú-nsí yohó, nacání cuàhà ini-nsì.

⁴⁹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Còó, có-ndüá fuerza nanducu-nsiá yùhù, vàchi xiñuhu ñà-cundaà ini-nsia iá chuun ni nihí nùù Yua míi, te icúmí quideà.

⁵⁰ Doco José xì María, cóni sánìhì ini-nè ñà-ndüá ni cachi-yà xì-né. ⁵¹⁻⁵² Dandu ni nacua-ca-neyà

mànuhù-né xì-yá ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-nduá nì cuu ma, nì chivàha María-ñà ini anima-nè. Te mii-yá, nìsa inini-ya nsidaa ñà-nduá nì cachi yuadíhí-yâ. Te chicá nì cunchichí-yà, te chicá nì sahnu-ya, te nicanicuahàn ndeé vâha-ya nùù Dios, te nsidaa stná nèhivì, nì cudì stná ini-nè sàhà-yá.

3

Nansa nì quida Juan Bautista nì càhàn-nè sàhù yucù

¹ Daaní, nì yàha tiempu, te nì sàà sàhùn cuà cusáhnù rey cahnú Tiberio. Mesmo cuà yucán dandacú stná Poncio Pilatu nùù ladu Judea, nduú-te gobernador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te ñàni-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xì ladu Traconite. Daaní, ndè ladu Abilinia dandacú iin gobernador nani Lisantias.

² Te dùtù chicá xícusahnú xínduu Anás xì Caifás. Te divì tiempu yucán nì quesaha Dios datnúu-yà ini sàxínítnùní Juan (Bautista) ndé iá-nè yucù.

³ Ñàyùcànduá nì quee-ne cuàhàn-nè inicitu ladu yatni yùte Jordán, te yucán nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì ñà-ìcúmí-nê cuu-ne arrepentir sàhà ñà-cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né. ⁴ Vâchi ducán cachí stná nùù tutu ì nì tiaa profeta Isaías, divì nècuàchi nì sacahàn cuenta xi Dios; dohó nì tiaa-ne:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsida vii-ndà (anima-ndà) na ian nduvii ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndáà cundua. ⁵ Te ducán iá stná na ian cuàhàn chitu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xì nsidaa lùnsì,

xì nsidaa stná ichì cávâ, icúmíâ ndundaà, te ndé iá ichì chicuéhè, nduvii stná yucán. (Ducán icúmí nduvii stná anima nèhivì), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmí-nè sàà-nè cuni-nè nansa sáhatahvì Dios salvación xi-ya.

(Ducán nì cachitnùhu tiàa ma nùù libru mà.)
⁷ Ñâyùcàndüá nì caquee cuàhà nèhivì inii ladu yucán, cuàhàn-nè nùù Juan, vèchi cuní-nè cuhii stná-nè. Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vèxi-nsia yohó xinúdehé-nsiá nùù castigu cahnú icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá quida-nsia ducán? ⁸ Pues, ñà-ndüá xiñuhu nduá quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà-ndà nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Ni màsà cáchì-nsia: “Divi Abraham nduú yohòtéhè-ndà, còò ni-iñàha cuu xi-nda”. Vèchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùù ndoó yohó, vètùni nanduu stná nahi nèhivì raza-ndà Abraham nú cuní mii-yá. ⁹ Te vichi sà-iá cuàhàn cachi-yà índù nèhivì nihì xì castigu, te ducán iá na ian nácàxin-nda yutnù có-càná fruta, te sà-íníndáhá-ndá hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi —nì cachi Juan.

¹⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Nú ducán iá, ¿nansa ndiá icà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nú ndoó nècuàchì còò dùhnù-xí, dandu ni dácûtâhvì-ndàné ian, nú icúmí-ndá ùà. Te nècuàchì xíhì doco, ni dácúxì stná-ndàné nú iá ñà-cutiacu-ndà.

¹² Daaní, yucán nì casaà stná nècuàchè dachíyàhvi, te nì cuhì stná-nè. Dandu nì xicàn tnùhù stná-nè nùù Juan, cachí-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsì, maestro?

¹³ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nacua cachí ley, divi ducán dachíyàhvi-nsia nèhivì, màdiá chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, nì caxicàn tnùhù stná-nè nùù nècuàchèmà, cachí-nè:

—Nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsì?

Dandu nì cachi Juan:

—Màsà dáyûhî-nsià ni-iin nèhivì, te tavà-nsiá òhùn nùù-né; ni màsà quídáyúcùn uun stná-nsià tnùhu. Te cundoo stná-nsià conforme xì ñà-nduá quíyàhvi-nsia —nì cachi Juan.

¹⁵ Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì, nacání ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmí quixi nùù Dios) nduú-né cahan-né. ¹⁶ Dandú nì càhàn Juan xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—Yùhù, tècuì quidá î' mii-nsiá, doco nchícùn gà vaxi mii-yá ana chicá cahnú poder xi nùù yùhù. Ni có-nâtùì cundui iin mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá. Te icúmí-yâ quida ì-yá anima-nsià tìxi Espíritu Ìì xí Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yà xì-nsiá (dandáñuhú stná-yà ñà-có-ndiàá). ¹⁷ Vâchi vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na quida-nda xi trigu, yutnù chipála dandiachi-ndañá, dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó ñuhù, dandu chivàha-nda nùnì mà, doco mihi-ñá, icúmíâ coca. Pues ducan icúmí stná-yà quida-ya (xì nèhivì, nèhivì xí mii-yá dacácu-ya, doco nèhivì dava ga), còó, nicanicuahàn icúmí-né coco-ne.

18 Ducán nì cachi Juan na ní càhàn-nè sàhù, te cuàhà gá stná ñà-vàha nì cachi-nè xì nèhivì yucán, áma nán sídá vii-né modo xi-ne. 19 Daaní, rey Herodes, nì càhàn stná Juan mà xì-té sàhà cuñada xi-tè nani Herodías, vàchi iá-te xi ñahà mà, te ñahàdìhí ñani-te Felipe nduú-ña. Te nì càhàn stná-nè xì-té sàhà nsidaa gá ñà-có-ìá vii quidá-te. 20 Doco tèmà, chicá más nì quida chicuéhè-te, dècuèndè nì sadi stná-te Juan vehecàa.

Nansa nì quida ù Juan Jesús na táñâha ga cundi-adi-nè

21 Na ní nsihi nì cuhì nsidaa nèhivì dava ga, dandu nì cuhì stná Jesús. Te íin-yá yucán xícàn tàhvì-yá, dandu ní nuna ansivi, 22 te nì nuu Espíritu Ìì xí Dios dìquì-yá; na iá loma, ducán iá-yà mánuu-ya. Te nì tiacu stná tàchì Dios cáhàn-yà ansivi, cachí-yà (xì Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudî cuáhà inì sàhà-ní.

Ana xínduu yohòtéhè Jesucristu

23 Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxìn cuà na ní quesaha-yá (quidá-yá chuun ndiaha xí-yá), te tuxí inì nèhivì dèhe José nduú-yá. Te iin tiàa nani Elí nì sanduu velú xi-ya.

24 Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat nì sanduu Leví; te yua Leví nì sanduu Melqui; te yua Melqui nì sanduu Jana; te yua Jana nì sanduu inga José; 25 te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías nì sanduu Amós; te yua Amós nì sanduu Nahum; te yua Nahum nì sanduu Esli; te yua Esli nì sanduu Nagai; 26 te yua Nagai nì sanduu Maat; te yua Maat nì sanduu inga Matatías; te yua

Matatías mà nì sanduu Semei; te yua Semei nì sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá nì sanduu Joana; te yua Joana nì sanduu Resa; te yua Resa nì sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel nì sanduu Salatiel; te yua Salatiel nì sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri nì sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi nì sanduu Cosam; te yua Cosam nì sanduu Elmodam; te yua Elmodam nì sanduu Er; ²⁹ te yua Er nì sanduu Josué; te yua Josué nì sanduu Eliezer; te yua Eliezer nì sanduu Jorim; te yua Jorim nì sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón nì sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán nì sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim nì sanduu Melea; te yua Melea nì sanduu Mainán; te yua Mainán nì sanduu Matata; te yua Matata nì sanduu Natán; ³² te yua Natán nì sanduu David; te yua David nì sanduu Isaí; te yua Isaí nì sanduu Obed; te yua Obed nì sanduu Booz; te yua Booz nì sanduu Salmón; te yua Salmón nì sanduu Naasón; ³³ te yua Naasón nì sanduu Aminadab; te yua Aminadab nì sanduu Aram; te yua Aram nì sanduu Esrom; te yua Esrom nì sanduu Fares; te yua Fares nì sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob nì sanduu Isaac; te yua Isaac nì sanduu Abraham; te yua Abraham nì sanduu Taré; te yua Taré nì sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor nì sanduu Serug; te yua Serug nì sanduu Ragau; te yua Ragau nì sanduu Peleg; te yua Peleg nì sanduu Heber; te yua Heber nì sanduu

Sala; ³⁶ te yua Sala nì sanduu Cainán; te yua Cainán nì sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad nì sanduu Sem; te yua Sem nì sanduu Noé; te yua Noé nì sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec nì sanduu Matusalén; te yua Matusalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, (nì nsihi nì cuhii Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-yà Espíritu ìì xí Dios. Dandu nihí Espíritu ìì mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dâná. ² Ùì dico quivì nìsa ìa-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-síyâ, (doco cóni cúndéé-sî). Te inii tiempu mà nì ìa dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quivì mà, dandú nì xihì-yà doco. ³ Te nì cachi ñà-malu xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùù yohó ni nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ìì: “Màdì cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìì cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá dìnì iin yucù ducún, te nì dâcùnì-siyá nsidanicuú ñuu íá ñuhivì; iin ratu tii, te sàni dâcùnì-siyá nsidaámà.

⁶ Dandu cachí-si xi-yá:

—Vàtùni dacútâhvì' mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nùá, te nihì stná-ní nsidaa ñà-vico icúmíâ, vâchi ndahí sà-ìá nsidaájàn, te dandacuí nùá, te anà-ni nì cui cudî inì dacútâhvì' ñà-dandacú-né nùá. ⁷ Ñâyùcànduá nú ni máculìn sisì-ní nùí, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútâhvì' mii-ní nsidaájàn.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vâchi dohó cachí nùù tutu ìì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

⁹ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-siyá ndè dìni veheñùhu cahnú, te nì cachi-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, ¹⁰ vâchi ducán cachí nùù tutu ìì: Icúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

¹¹ Te cachí stná tutu mà: Icúmí ángel mà natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquìhi sahà-ní ni-iin yùù.

¹² Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìì: “Màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cùní Stoho-ndà Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihi ñà-nì cunì-si dacà-siyâ, dandu nì nacoò chii-siyâ cuàhàn-si.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹⁴ Daaní, mànuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xi Espíritu Ìì xí Dios. Te nì xinitnùhu nèhivì sàhà-yá inicutu ladu yucán. ¹⁵ Te nì xicanuu-ya nì nacàhin-ya nsidaa veheñùhu ñuu ladu yucán,

dacuahá-yá nèhivì. Te nsidaa-né, nì ndenihi vâha-neyâ.

Nansa nì quida nèhivì na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì nasaa-yà ñuu Nazaret ndé nì sahnú-ya. Te na ní sàà quivì descansu, dandu nì sàhàn-yà veheñùhu yucán, vâchi ducán nduú estilu xi-ya. Te nì ndacuiin-yà ini veheñùhu ma cuàhàn-yà cahvi-ya (tutu ìì) cunini nèhivì mà. Te nì sàha iin nèhivì-yá tutu nì tiaa profeta Isaías nì sacahàn cuenta xi Dios sàhana. Dandu nì nacuna-ya tutu mà nì nanducu-yá iin lugar, te dohó cachí ndé nì ndacùhun-ya:

¹⁸ Fuerte inácaá Espíritu ìì xí Dios ini anímè, vâchi sàni sàha-ya yùhù chuun ìì cachitnùhi ñà-vâha ndiaha xi nécuàchì ndahví, daaní, vâxi stnái ñà-càhin xì ana xíndoo tnùnsí iní, dandú cahnde ini-nè sàhámà. Te vâxi stnái cachitnùhi xì ana có-ndòó libre ñà-vàtùni caquee-ne libre quide; te nècuàchì cuaá, vátùni natùni stnái nùù-né quide, xì nècuàchì yáha tnùndoho, vátùni càcu ndisa-ne nùámà quide. ¹⁹ Te vâxi stnái cachì xì nsidaa nèhivì (ñà-vitni nduú) meru tiempu nàcùndoo vâha-ne xì Stoho-ndà Señor.

²⁰ Daaní, nì nacadi Jesús tutu mà, te nì naxiconihí-yáñà nùù tiàa xinúcuáchí yucán. Dandu nì sàcòo-ya, te nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, indéhe váha-neyâ. ²¹ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Vichi na meru nì inini-nsia palabra nì cahvi nùù-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidé nacia cachá').

22 Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndenihi vâha-neyà, te nì ndulocó-nè, vâchi yâha ga ndiaha câhàn-yà. Doco cachí stná-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amâdi dèhe José nduú nècuàchì yohó?

23 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xì' nacua cachí dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu ¿índù chuun có-dándùvâha-ní mii-ní?” Vâchi sàni xinitnùhu-nsia nansa nì quide milagru ñuu Capernaum, ñâyùcàndùá ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xì' ñà-xiñhù quida stnâi milagru mà ñuu-ndà yohó nacua nì quide yucán.

24 Dandu nì cachi tu-ya:

—Ñà-ndàà nduá, ni-iin tiàa nì nìhì chuun câhàn cuenta xì Dios, có-quidáñúhú nècuàchì ñuu-nè mii-né. 25 Doco cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: na ní sanduu tiempu xì Elías sânaaha, te cóni cùún dâvì ùnì cuià dâva, dandu fuerte nì quixi tnama inicutu ñuu-ndà Israel yohó, te ndoó cuàhà nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí ladu xi-nda, 26-27 doco ni-iin-ne cóni níhítâhvì-né sàà Elías vehe-ne. Còò, iin nècuàchì cuaán inga ñuu nani Sarepta yatni ñuu Sidón, divi nì nìhítâhvì sàà nècuàchì mà vehe-xi. Daaní, stná tiempu xì profeta Eliseo, mate ndoó cuàhà ana cuhí cuèhè lepra ñuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dándùvâha Eliseo-nè, cuisì iin nècuàchì inga ñuu Siria nani Naamán —nì cachi Jesús.

28 Daaní, nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, yâha ga nì caxidà ini-nè ñà-nì cachi-yà ducán.

29 Ñâyùcàndùá, nì ndacuìta nsihi-ne, nì tavà-neyà iladu ñuu mà. Te sâhà-ñá dìni yucù indúhá, ñâyùcàndùá nihí-neyà nì casaà ndé iá tahvì,

cuàhàn-nè dandiachi-néyà nì cùí. ³⁰ Doco nì yàha uun-ya mahì nsidaa-né cuàhàn-yà.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu iná cáá ini iin tiàa

³¹ Dandú nì sàà-yà ñuu Capernaum iá ladu Galilea, te yucán nì dàcuàhá-yá nèhivì sáhàn veheñùhu quivì descansu. ³² Te nècuàchìmà, nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá dacuahá-yánè, vàchi chináhá-yà nahi ana cusáhnû.

³³ Te mahì nèhivì ndoó ini veheñùhu yucán nìsa ìa iin tiàa iná cáá iin ñà-malu anima-xi. Te fuerte nì ndàhì ndee-né, ³⁴ cachí-nè:

—¡Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñhú-nî nsiùhù nduá? ¡Yùhù ináhí mii-ní! ¡Ana ì nì quixi nùù Dios nduu-ní!

³⁵ Dandu ní sadi Jesús nùá, cachí-yà:

—¡Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivì yucán, te nì nàcasàn tiàa ma nì quida ñà-malu, te nì quee-sì cuàhàn-si, cóni dánâcuèhè-siné. ³⁶ Ñàyùcànduá nì ndulocó sàstnùhù nèhivì ndoó yucán, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchì yohó! Vàchi na dandacú iin ana nì nihì chuun cahnú, ducán dandacú-né nùù ñà-malu, te fuerza queá cuàhàn.

³⁷ Ñàyùcànduá, nì xitià razón sàhà-yá inicutu ladu yucán.

Nansa nì dándúvaha Jesús dido Simón Pedro

³⁸ Daaní, na sání quee-ya veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà vehe Simón. Te yucán indúhu dido-ne ñahà; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò

xì-né. Dandu nì sacundahví nèhivì yucán ñà-nì quidá-yá favor chindee-yá nècuàchìmà. ³⁹ Ñàyùcàndùá nì nacahnù ndee-ya ladu dìni-né, te nì dāndàcú-yá nùù yòcò mà ñà-nì cúcuìàn luegu. Te divi ducán nì cuu. Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchìmà nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù mii-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dāndúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

⁴⁰ Daaní, na ní quècahnu orá, dandu nì casaca cuàhà nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nihí-né nècuàchìmà nì sàà nùù-yá, nsidanuu cuèhè ndohó-né, ñàyùcàndùá nì chitāndòó-yá ndahà-yá dìni iin iin-ne, te ducán nì canduvàha-ne. ⁴¹ Nùù cuàhà nècuàchì cuhí nì caquee stná ñà-malu, cána-sì, cachí-sì xi-yá:

—Dèhemanì Dios nduu-ní.

Dandu nì sadi-yà nùù-sí, cóni sáha-ya càhàn gà-sì, vāchi ináhá-sí Cristu nì quixi nùù Dios nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

⁴² Daaní, na ní tùinuù (inga quìvì), nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì. Te nandúcu nèhivì-yá nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì xicān-nè ñà-màsà nácóó-yánè, te cùhùn-yà. ⁴³ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ndè cuàhà stná inga ñuu icúmî cùhìn ca-chitnùhi xì nèhivì razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios, vāchi sàhà chuun jaàn nì techuún Yuamánì yùhù vāxi —nì cachi-yà.

⁴⁴ Ñàyùcàndùá, ducán nì xicanuu-ya ladu Galilea nì nacāhin-ya iin iin veheñùhu, te nì càhàn-yà sàhù (xì nèhivì xínataca yucán).

5

Nansa nì cuu iin milagru nì tavà nèhivì xí Jesús cuàhà siaca

¹ Iin xichi nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì (nùù-yá), te yáha ga ndutnúú-yá quídá-né, vàchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Yuhù mar de Genesaret iín-yá; ² te nì xini-yà yucán itá ùi lancha (mahì tècuíí mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacaté-né ñunù xí-né, vàchi tè-tává siaca xínduu-ne. ³ Ñàyùcàndúá, nì nana-ya nì quècahnu stná-yà ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu nì càhàn-yà xì nècuàchìmà áma dácûxícá tii gá-nènu cùhùn mahì tècuíí, te ducán nì quida-ne. Dandu nì sàcòo-ya ini lancha mà, te nì quesaha-yá nì dàcuàhá-yá nèhivì cuáhà mà.

⁴ Daaní, nì nsihi nì dàcuàhá-yánè, dandu nì cachi-yà xì Simón:

—Vichi dacaca-ní lancha xi-ní dècuèndè ndé chícá cunú ñuhú tècuíí, te danuú-nsiá ñunù xí-nsiá, te tñii-nsia siaca.

⁵ Doco nì cachi Simón xì-yá:

—Niùyacà sàni quidachuún-nsí, te còò ni-iin-sì nì níhì-nsí, Maestro. Doco vichi vátùni danuú tú-nsí ñunù xí-nsí nacua cachí-ní.

⁶ Daaní, na ní dànùú tú-né ñunù xí-né, nì tùì cuàhà siaca, dècuèndè nì quesaha ndátà ñunù xí-né ñà-cuàhà guá-si. ⁷ Ñàyùcàndúá nì quida-ne seña nùù compañeru-nè ndoó inga lancha ñà-nì tnátuu stná nècuàchìmà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, nì chitu ndúi lancha mà puru siaca, sàmèrù càhà-nu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro nì cuu ducán, dandu nì sàcuìin sísì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nacoo-ní yùhù, por favor, vèchi iin nèhivì cuáchi nduí, Señor mío —nì cachi-nè. ⁹ Vèchi mii-né xì nsidaa nècuàchì cutnàhâ xí-nê, yáha ga nì ndulocó-nè sàhà ñà-cuàhà guá siaca nì catavà-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan, cuàhà gá nì ndulocó stná-nè, vèchi iin-ni compañeru xínduu-ne xì Simón nùu chuun xi-ne. Dandu nì cachi Jesús xì Simón:

—Màsà yúhî-nî, vèchi quìvì nùu-xí màdì gá siaca tavà-ní; nèhivì icúmí-nî tavà-ní ñà-quee-ne (ichì malu).

¹¹ Ñàyùcàndüá, nì dàtnátuu-ne lancha xi-ne nùu ñuhù íchî, te nsidaa-né nì nacoo ìi-né ñà-ndüá icúmí-nê, te nì tenchicùn-nè mii-yá.

Nansa nì cuu nì dándúvaha Jesús iin nèhivì ndoho-xi cuèhè lepra

¹² Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin ñuu, te yucán iá stná iin tiàa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchìmà, nì xini-nè yucán iín Jesús, ñàyùcàndüá nì sàculìn sìsì-né nùu-yá nì tutuyuhu-né nùu sàhà-yá, te nì xicàn tàhvi-né nùu-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú cuní-nî, vètùni dándúvaha-ní yùhù.

¹³ Dandu nì dácùhùn Jesús ndahà-yá dìnì-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu na momentu nì cachi-yà ducán, nì quee cuèhè quida-xi-né. ¹⁴ Dandú nì sàcùnaha-né nùu-yá ñà-màsà cáchì-nè xì nèhivì, cuisì-ní ni cùhùn-nè nùu dùtù dacuní-nè nècuàchìmà icà-né (ñà-sànì nduvàha-ne), dandu nacuàha-ne promesa

nùu Dios, vàchi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ne.

¹⁵ Doco còo, vihi gá más nì xitià palabra sàhà-yá, te cuàhà gá nèhivì nì nachitu nùu-yá, cuní-nè cunini-ne cáhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha-ne sàhà cuèhè quida-xi-né. ¹⁶ Doco mii-ya, nìsa quecuaán-yá iladu ndé còo nèhivì, te yucán nì xicàn tàhvì-yá.

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin tiàa nì dàña ù cuerpu xi

¹⁷ Daaní, iin quivì iá-yà dacuahá-yá nèhivì. Te yucán ndoó stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu; nduú-né nèhivì nì caquixi cuàhà ñuu ladu Galilea, xì stná ñuu cuachi ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Te fuerte nì chindee Dios nì dàndúvaha Jesús cuàhà nèhivì. ¹⁸ Daaní, yucán nì casaà gá stná itnii nèhivì nsida-xi iin camilla indúhu iin nècuàchì nì dàña ù cuerpu-xi. Te nandúcu nècuàchìmà nansa dayáha-ne nècuàchì cuhí xi-ne ini vehe, te chinduhù-né nècuàchìmà nùu-yá. ¹⁹ Doco cóni níhì-né nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nèhivì ndoó. Ñàyùcàndúá, nì canana-ne dìnivèhé, nì nacani-nè teja, te nì dànúu-né camilla mà dècuèndè ndé iin Jesús mahi nèhivì mà. ²⁰ Te na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xíxinindisá nècuàchìmà mii-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Mii-ní nècuàchì tiàa jaàn, xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

²¹ Dandu nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì quesaha-né nacání ini-nè, te cachí-nè entre mii-né: “¿Índù chuun cachí guá

tè-yòhó ducán? Mà ndóo ini Dios sàhà palabra cachí-te, vàchi còò inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì Dios”.

²²⁻²³ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-ndùá nacání guâ ini cada iin iin nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsià ducán? Vichi cachi-nsià xì' índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xì nècuàchì cuhí ñà-xìcáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né ni ndácuín-nè, te nacaca-ne. ²⁴ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà ini-nsià ñà-ìcúmí ndise derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Vichi cachí xì-ní, ndacuiin-ní ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

²⁵ Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, indéhe nsidaa nèhivì yucán; te nì ndanihi-ne camilla xi-ne, mànuhù-né vehe-ne ndeníhí vaha-ne Dios. ²⁶ Dandu yáha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì mà, te nì ndenihi vaha stná-nè mii-yá, te yúhí stná-nè, cachí-nè:

—Mà cándísâ ini-ndà ñà-ndùá nì xini-ndà vichi.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachiyàhvi nani Mateo Leví ñà-cunchicùn-nè mii-yá

²⁷ Daaní, nì quee-ya cuàhàn-yà, te nì xini-yà iin nècuàchì dachiyàhvi renta nani Leví, iá-nè lugar ndé naquíhín-né renta. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

²⁸ Dandu nì ndacuiin-nè nì nacoó nsihi-ne nsi-daámà, te cuàhàn stná-nè xì-yá.

29 Daaní, después nì quida-ne iin vicò cahnú vehe-ne ñà-cañúhu-né Jesús. Te yucán nì casaà stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà stná nèhivì ùún, te ndoó nsidaa-né (xixí-né) yucán.

30 Doco nècuàchì ley xì veheñùhu xì stná nècuàchì fariseu, nì xitnùhu-ne nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnâhâ-nsiá xì nècuàchì dachíyàhvi jaàn xì stná dava ga nècuàchì cuáchi, te ndoó-nsiá xixí tàcá-nsià xì-né?

31 Dandu nì naxiconihí Jesús nù nècuàchìmà, cachí-yà:

—Màdì nècuàchì ndáa vâha xiñuhu xì ana quidatna xi-né. Còó; divi nècuàchì cuhí xiñuhu xì ana quidatna xi-né. 32 Yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xì vâxi càhàn xì'. Còó; nèhivì cuáchi vâxi nanduquí, áma naxicocuín ini-nè sâhà cuàchi-ne.

Ndià disáhà-xí cónisá ínhî nècuàchì dacuahá Jesús na íá ì-yá ñuhiví yohó

33 Daaní, nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xídacuahá tè-fariseu, xí-inihî nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuáhà-né, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó. Cò-nàcòó-né ñà-ìtiácú-nè.

34 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nandâhà, ¿a cúí cunihî-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnâhâ-né xì noviu? Còó. 35 Doco vâxi iin quivì mà cóó gá noviu nù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihî-né cundoo dòcò-nè.

Iin ejemplu nì nacani Jesús sâhà-ñá cundaà ini-ndà ùhì dàcàstnâhá ley saa xì estilu sânahá

³⁶ Dandu nì nacani stná-yà xì-né inga ejemplu, cachí-yà:

—Sìcoto saa, mà ndátá-ndáñâ quee iin pedazu tii ñà-nacàhmá-ndà ñà-tùhú. Nú ducán ni quida-nda, ñà-sàni ndàtà sìcoto saa nduá, te ni mà ndúdává stná pedazu saa ma xi sìcoto tùhú, vàchi náhà-ñà.

³⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vàchi nú ducán, cahnsià quida vinu saa ma, te ndàtà-ñá, dandu cuitià vinu mà, te cuchicuéhè stná itni iin mà. ³⁸ Ñàyùcàndùá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà chívàha nèhivì-ñá, te còò ni-iñàha cuu xán, te ni stná itni mà. ³⁹ Iin tiàa tùha coho vinu tuhú, có-cùní-te vinu saa, vàchi cachí-te: “Ñà-tùhú chicá vàha”.

6

Nansa nì xitnùhu nèhivì Jesús iin quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu nì yàha Jesús mahì iin itu. Te nì quesaha nècuàchì dacuahá-yá sáhnù-nè sìcàyòcò trigu mà, te dacóyo-ne nùniá ini ndahà-né, te saxí-neà. ² Doco nì cacachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu?

³ Dandu nì naxiconihí Jesús nùù-né, cachí-yà:

—¿A cóni càhví-nsiá (nùù tutu ì) ndé cachá nansa nì quida David sàhana quivì nì xihì cuàhà-né doco, mii-né xì stná compañeru-nè? ⁴ Ndè ini veheñùhu xi Dios nì quihvi-ne, nì tnii-ne dìtà vídì ì iá nùù Dios, te nì xixi-neà, dècuèndè compañeru-nè nì sàha stná-nè, mate còò permisù cuxi-nda dìtà mà, cuisì dùtù xixi xi ñà-yùcán.

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dandacú stnái sàhà nansa quida nèhivì quivì descansu.

Nansa nì nduvàha iin nèhivì nì ìchì iin ndahà-xí

⁶ Daaní, inga quivì descansu nì quihvi-ya ini veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì; te yucán iá stná iin tiàa sà nì ìchì ndahà cuàhá-xi. ⁷ Te yucán xíndoo stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xínàní-nè mii-yá, a cuáhàn-yà dandúvàha-ya tiàa ma, mate quivì descansu nduá, vàchi nú ducán, dandu nìhì ndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá cahán-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhá-yâ nansa nacání ini-nè. Ñâyùcànduá, nì cachi-yà xì tiàa nì ìchì iin ndahà-ximà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní mahì nèhivì yohó.

Te ducán nì quida nècuàchimà.

⁹ Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Yùhù cuní cachi-nsià xì nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda quivì descansu. ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-iá viì, te màdiá ñà-có-iá vaha? ¿Amádi chicá nsiha dacácu-nda nèhivì quivì mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

¹⁰ Dandu nì xiconúù-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì tiàa ma:

Chitanini-ní ndahà-ní.

Te ducán nì quida-ne, te nì nduvàha dahuan.

¹¹ Dandu nècuàchì nì xitnùhu yucán, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì candatnuhu-né índù modo cadi-nè nùù Jesús.

Nansa nani ùxìn ùì nèhivì nì cana Jesús ñà-dacuàhá-yánè

¹² Daaní, quìvì yucán nì quecuaán-yá cuàhàn-yà yucù, te niùyacà nì ìa-ya yucán cáhàn-yà xì Dios. ¹³ Na ní tùinuù nì cana-ya nèhivì dacuahá-yá, te nì nacàxin-ya ùxìn ùì-nè; nècuàchì apóstol cumi chuun nùù-yá cunduu-ne nì cachi-yà xì-né. ¹⁴ Iin nècuàchìmà nani Simón, doco Pedro nì dàcúnání-yânè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te iá stná Jacobo, xì Juan, xì Felipe, xì Bartolomé, ¹⁵ xì Mateo, xì Tomás, xì Jacobo nduú dèhe Alfeo, xì stná inga Simón. El Celador cachí stná-nè xì Simón mà. ¹⁶ Daaní, iá stná ñani Jacobo nani Judas, xì stná Judas Iscariote, divi tiàa icúmí cahin xì-yá.

Nansa nì chinaha Jesús cuàhà nèhivì; te nì dándúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne

¹⁷ Daaní, nì nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndàà, te nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, mii-né xì cuàhà gá stná nèhivì, xínduu-ne nèhivì ladu Judea, xì nèhivì ñuu Jerusalén, xì nèhivì ñuu Tiro xì ñuu Sidón ndoó yuhù mar. Pues nsidaa nèhivì mà, nì casaà-nè yucán, cuní-nè cunini-ne cáhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁸ Stná nèhivì xíndoho quidá ñà-malu, nì canduvàha stná nsidaa-né nì quida-ya. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì cuàhà mà, cuní-nè dúcùn ndahà-né ìcà-yá, te nduvàha-ne, vàchi fuerte iá milagru xi-ya, vètùni dandúvaha nsihi-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhivì

²⁰ Daaní, nì indehè-yá nsidaa nèhivì xínchicùn xì-yá ndoó yucán, te nì cachi-yà:

—Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì ndahví, vàchi sàni nìhìtáhvi-nsiá ñuhivì ìì xí Dios.

21 'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì xíhì doco vichi, vàchi icúmí-nsiâ sàà-nsià ndenuu ini-nsià.

'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì sacú, (te ndoó-nsiá tnùnsí ini) vichi, vàchi icúmí-nsiâ sàà-nsià cudìi cuáhà ini-nsià.

22 'Nansicáhán stná-nsiâ na cahíchì ini nèhivì-nsiá, te nacóó dahuun-ne mii-nsiá, te ò cánàhá-nè daquée cuàchi-ne dìquì-nsiá sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. 23 Quivì cuu xi-nsiá ducán, dandu contentu ni cúndóó-nsiá, te cudìi ini-nsià, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumí-nsiá ndè gloria. Te nú quidá quini nèhivì xì-nsiá vichi, dandu nsinuu inì-nsia ñà-divi ducán nìsa quida stná xì-né xì nècuàchì nìsa cahàn cuenta xì Dios sàhana.

24 'Doco mii-nsiá nècuàchì cuicà, ñdahví-nsià! vàchi mate iin vida vaha icúmí-nsiâ vichi, doco después mà níhì gá-nsià ni-iñàha.

25 'Te ñdahví stná mii-nsiá nècuàchì xixí tnaha guá vichi! vàchi icúmí sàà iin quivì tnaha inì-nsia. Te mii-nsiá nècuàchì cudìi guá inì-xi sàhà vida-xi vichi, icúmí-nsiâ cundoo-nsia tnùnsí ini, te cuhuun ga inì-nsia.

26 'Te ñdahví stná mii-nsiá nú ndeníhí vaha nsi-danicuú nèhivì mii-nsiá! vàchi divi ducán nìsa quida stná yohòtéhè nèhivì vichi, nìsa ndenihi vaha stná nsidaa-né tètñhù cachí cahàn cuenta xì Dios.

Ndiá icà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà

27 'Yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì iníni vichi, xiñuhu-ñá cuu inì-nsia sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te obra vaha quida stná-nsià sàhà ana cahíchì ini xì-nsiá. 28 Te càhàn vii stná-nsià xì nèhivì xicàn chihán dìquì-nsiá; te càcàn tàhvi stná-nsià nùu Dios sàhà nèhivì quidá quini xi-nsiá.

29 Te nú ni caní iin tiàa iin ladu nùu-nsiá, dandu

danácuíco stná-nsià inga ladu nùu-nsiá; te nú candiáá iin tiàa sacú ndixí-nsiá, te cuní stná-te candiáa-tè dùhnù-nsiá, dandu màsà cuídáhán-nsiâñà nùu-té. ³⁰ Nsidaa ana xícàn iñàha nùu-nsiá, cuàha-nsia nècuàchìmà, te nú ni cándiáá-né iñàha xi-nsia, màsà nándácàn gà-nsiâñà. ³¹ Nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì-né.

³² Vàchi nú cuisì nèhivì cuú inì-xi sàhà-ndà cuú stná ini-ndà sàhà-xí, dandu mà cuáha Dios premiu sàhájàn, vachi ducán quidá stná ndéni nèhivì cuáchi nì cui, cuú ini-nè sàhà nècuàchì cuú inì-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xì nèhivì quidá stná obra xì-ndà, dandu mà cuáha Dios premiu sàhájàn, vachi divi ducán xíquida stná ndéni nècuàchì cuáchi nì cui. ³⁴ Te nú cuisì sáha too-nda dihùn nùu nèhivì ndiatu-nda danáà xì nùu-ndà, dandu mà cuáha Dios premiu sàhájàn, vachi ndè stná nèhivì cuáchi, ducán xíquida stná-nè, sáha toó stnahá stná-nè dihùn, te naquíhín tú-nèa. ³⁵ Ñàyùcàndùá, (cachí xì-nsiá), xiñuhu-ñá cuu ini-nsià sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te quida stná-nsià obra xì-né, te cuàha toó stná-nsiànè iñàha, te màsà cúníhnú ini-nsià naquihin-nsia dihùn mà, dandu cahnú coo premiu xi-nsia, te cunduu ndisa-nsia dèhe Yua-nda Dios iá dìquì-xí ansivi, vachi mii-yá, quidá stná-yà favor xì nèhivì mà túha naquimanì xì-yá, xì stná nèhivì malu. ³⁶ Ñàyùcàndùá, nacua cuhí ini Yuandiaha-nsiá nsidaa nèhivì, divi ducán ndiá ìcà stná mii-nsiá quida-nsia, cuhi stná ini-nsià nsidaa nèhivì.

³⁷ Màsà dácuídâ cuàchi tnahá-nsiá, dandú mà dácuídâ cuàchi stná Dios mii-nsiá. Màsà dáquêe

cuàchi stnahá-nsiá dìquì-nsiá, dandu mà dáquêe cuàchi stná Dios dìquì mii-nsiá. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sàhà-nsiá.

³⁸ Nú dacútâhvi stnahá-nsiá iñàha, dandu icúmí stná-nsiá nìhìtâhvi-nsiá (nùù mii-yá), te ñà-nduá cuàha-yansiá cundua na ian xiin-nda nùnì, te itácùha viì medida mà, ndè quidíníhni-teá ñà-quèe tnuà, te sádi vâha-tèá, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nùù-ndà. Pues, ducán iá stná na nìhìtâhvi-nsiá nùù mii-yá. Vâchi divi vara chitácùhá-nsiá icúmí stná-nsiá nacuitacùhá-nsiá.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì cuaá, ¿a vátùni dacúndéhe stnahá-né ichì? ¿Amádi dácôyo nihni stnahá-né ini xìchi?

⁴⁰ Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dâcuàhá nùù iin maestru, màdiá chicá ndiaá-nè nùù maestru xi-ne mà. Còó. Doco nú sàni nsihi nì cutùha vâha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-nè.

⁴¹ Màsà (cuítñuhu tnahá-nsiá), vâchi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcú iin tiàa iin xèhè tii inácaa nduchìnúù ñanìtnaha-ne. Doco ini nduchìnúù mii-né inácaa stná iin ñà-chicá cahnú na iin si-nduhú yutnù, te có-quihín casu-nè.

⁴² Màsà (cuítñuhu tnahá-nsiá, cachí), vâchi ducán queámà na ian cachí iin-nsia xì iin ñanìtnaha-nsia: “Nacoo-ní yùhù taví xèhè tii inácaa dacúcuíin nduchìnúù-ní”. Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiaá ndisa-ne, vâchi inácaa stná iin ñà-cahnú nduchìnúù mii-né, te có-quihín casu-nè. Dihna xiñuhu tavà-né ñà-jaan nùù mii-né, dandu vátùni cutù viì nùù-né ñà-tavà-né xèhè tii inácaa nduchìnúù ñanìtnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nèhivì vaha, te ana nduú nèhivì malu

⁴³ 'Nú iá vaha iin yutnú fruta, mà cuáha-nù fruta chicuéhè. Te iin yutnú iá cuèhè-xi, mà cuáha stná-nu fruta vaha. ⁴⁴ Vachi sàhà fruta-numa cundáà ini-ndà, a yútnu vaha nduú-nu, ò á cóó. Na iin yutnú iñù, de por sí, có-càná sì-higu nùù-nú. Stná sì-uva, mà cuidá-ndá quisì mà nùù iin nducu yòhò iñù. ⁴⁵ (Te ducán iá stná xì mii-nsiá.) Iin nècuàchì vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhú ini anima-nè; te ñàyùcànduá, divi palabra vaha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcànduá ñà-chìcuéhè nduá cachí stná-nè. Vachi ñà-ñùhú chitu ini anima-ndà, divi nduá cáhàn-ndà sàhà-xí.

Ejemplu sàhà ùi vehe

⁴⁶ 'Mii-nsiá, "Stoho-nsì Señor" cachí-nsià xì', doco ¿índù chuun có-càhvì-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá?

⁴⁷⁻⁴⁸ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá sàhà nèhivì quíhvi ichì yùhù, te iníní víi-né palabra xi, quidá-néà cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-nè vehe-ne, cunú nì sate-ne ndè nì natùì cavà, dandu nì chicaa-nè cimientu xan. Daaní, después nì quixi tèñuhu cuàhà, nì xìnu-tè nì dùcùn-te ndè icà vehe ma, doco cóni nduá', vachi nùù cavà indúhá.

⁴⁹ 'Doco nèhivì iníní uun xi ñà-nduá cachí', te có-quihín casu-nè sàhà-ñá, ducán cuu stná xì-né na ian nì quida inga tiàa, nì quidayucun-nè vehe-ne nùù ñuhù ùún, còò cimientu xan. Dandu nì xìnu stná tèñuhu nì dùcùn-te ndè icà vehe ma, te vichi

vichi nì ndua iá; nì chàmà dahuan —nì cachi Jesús.

7

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin tiàa quidáchúûn nùu iin capitán

¹ Daaní, nì nsihi nì càhàn-yà nì inini nsidaa nèhivì yucán, dandu cuàhàn-yà ñuu Capernaum.

² Te yucan iá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmí-nê iin mozo màni cuáhà nùu-né, doco sàni quicuehè nècuàchìmà, meru cucáhví-nè.

³ Ñàyùcàndúá, na ní xinitnùhu capitán mà sàhà-yá, dandu nì cana-ne itnii nècuàchì sahnú dandacú nùu nècuàchì raza Judea, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè cuacundahví-nè nùu-yá ñà-quixi-ya dandúvaha-ya mozo mà.

⁴ Ñàyùcàndúá, nì casaà nècuàchì sahnùmà nùu-yá, te nì casacundahví-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vàchi vaha ndisa ini-nè. ⁵ Cuú ini-nè sàhà nèhivì raza-ndà. Te nì chindee stná-nè nì cuyucun iin veheñùhu xi-nsi.

⁶ Daaní, nì sacatnahá-yá xì nècuàchìmà cuàhàn-yà. Te na sá-ítúú-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùi amigo xi-ne, nihí-né razón xi nècuàchìmà vaxi nùu-yá, te dohó cachá`:

—Señor mío, màsà dándóhò gà-ní mii-ní sàhí, vàchi có-nâtùì yàha-ní vehi. ⁷ Nì có-nâtùì stnái tnâtui ndé iá mii-ní. Cuisì icúmí-nî cachí-ní, dandu nduvaha mozo xi. ⁸ (Ináhí), vàchi iá inga nèhivì dandacú nùu yùhù, te yùhù dandacú stnái nùu tè-xínduu soldadu xi; te nú cachí` xì iin-tè: “¡Cuahán!” dandu cùhùn-te; te ò nú cachí` xì ingà-te: “¡Naha!” dandu quidá stná-teá; te ò nú

cachî xî mozo xi: “Dohó quido”, dandu quidá stná-teá. Ducán cachí razón xi capitán mà.

⁹ Na ní nsihi nì inini Jesús razón mà, dandu nì ndulocó-yà sàhà nècuàchìmà, te nì nacuico-yá yàtà-yá nì indehè-yá nècuàchì nchícùn mà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, có-xiní nì-iin nèhivì raza-ndà Israel xiníndísà vaha guá nahi capitán yohó.

¹⁰ Dandu amigo xi capitán mà, mànuhù-né vehe nècuàchìmà, te nì xini-nè sàni nduvàha mozo cuhí mà.

Nansa nì dànátíacú Jesús dèhe iin nècuàchì cuaán

¹¹ Daaní, nì yàha iin tiempu, te cuàhàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuàhà nècuàchì dacuahá-yá xínchicùn xì-yá, te cuàhà stná nèhivì dava ga. ¹² Te sà-ítúú-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhvi-nda ñuu mà, te nì xini-yà yucán vaxi nèhivì xínsida xi iin nsii. Vaxi stná dihi nsii ma, cutnáhâ-né xì cuàhà nèhivì. Sàni xihì stná ì nècuàchì ñahà mà, te mindaa dèhe-ne nduú nsii cuàhàn cundùxin vichi. ¹³ Doco na ní xini Stoho-ndà Señor nècuàchìmà, nì cuhi ini-yànè, te nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

¹⁴ Dandu nì tnàtuu-ya nùu caja mà, te nì chi-tuu-ya dìnìndàhá-yà icà-nú. Nàyùcànduá, nì cu-cuítà tiàa xínsida xi-nú. Dandu nì cachi-yà xì nsii ma:

—Ndacuiin-ní, cachî xì-ní, xu.

¹⁵ Dandu nsii ma, nì ndacòo-ne nì quesaha-né nì nacahàn-nè. Dandu nì cachi Jesús xì dihi-né:

—Yohó iá dèhe-ní.

¹⁶ Dandu nì cayùhí nsidaa nèhivì mà, te nì candenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Vichi ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi cáhàn razón ndiaha xí Dios, te cuàhà sàstnùhù ñà-ndùá quidá-yá.

Te dava ga-nè xí cachi stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-nduú nèhivì xí-yá.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì xìtià palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa nì naxiconihí Jesús nùu nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùu-yá

¹⁸ Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-ndùá quidá Jesús.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì cana Juan mà ù tiàa dacuahá-né, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùu-yá ndàcàtnùhù-né nùu-yá a ndísá mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-ne. ²⁰ Ñàyùcàndùá, cuàhàn nècuàchìmà ndé iá-yà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Juan Bautista nì techuun-xi-nsí vaxi-nsi yohó ñà-ndàcàtnùhù-nsí nùu-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

²¹ Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán nì dánduvàha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì ñuhú ñà-malu inì-xi, xì cuàhà stná nècuàchì cuaá nì dānátù-ya nùu-xí. ²² Dandu nì cachi-yá xì tiàa nì caquesaa mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-ndùá nì xinì-nsia yohó, xì ñà-ndùá nì inini-nsia, te cachi-nsià xì-né nansa nì cuu nì natùinuù nècuàchì cuaá, te nì nacaca stná nècuàchì xicácuéhê, te nì nduvàha stná nècuàchì ndohó

cuèhè lepra, te nì nìhì stná nècuàchì dòhò nì natiacu tùtnù-né; stná nèhivì nì xìhì, nì natiacu stná-nè. Te nècuàchì ndahví, sàni nìhìtáhvì stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ²³ Ñàyucàndüá, nú cudî ini nèhivì modo xi, dandu contentu ni cúndóó-né —nì cachi-yà.

²⁴ Daaní, na sàmànuhù nèhivì nì caquixi nùù Juan mà, dandu nì càhàn-yà xì nèhivì cuáhà ndoó yucán; dohó nì cachi-yà xì-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuáhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuáhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìni-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ²⁵ Te nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A iin nèhivì ndixí vico nduú-né cahan-nsiá? Còó, vachi nèhivì ndixí vico, te xíndoo-ne vicò nsiquívì, puru vehe rey xíndoo-ne. ²⁶ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchì cuáhàn-nsià cundehè-nsiá? ¿A iin profeta càhàn cuenta xí Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdì cuisì profeta nduú-né, chicá más ndiaá-nè, ²⁷ vachi divi nècuàchìmà càhàn tutu ì sàhà-xí ndé cachí Dios:

Cuàhìn techuín iin tiàa cùhùn, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndùú razón xi, te ducán nsida vìi nècuàchìmà anima-nè, na ian nduvìi iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùù tutu ì mà.

²⁸ 'Te yùhù, cachí' xì-nsiá, nùù nsidaa nèhivì nì tùinuù ñuhiví, còò inga profeta chicá nì quida ndiaha nùù Juan Bautista. Còò ana inga ndudává xí-nè. Doco cachí stnáì xì-nsiá, chicá ndiaha coo xí ana cuáhàn cuni tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó, mate nèhivì ùún nduú-né —nì cachi Jesús.

²⁹ Daaní, nècuàchì dachíyàhvi, xì nsidaa stná nèhivì, nì naquimanì-né Dios sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, vàchi cuàhà-né sàni quida iì Juan-nè.

³⁰ Doco nècuàchì fariseu xì nècuàchì ley xì veheñùhu, nì cahíchì ini-nè palabra nì cachi Dios sàhà-né, vàchi cóni sàha-né cuhii-né quida Juan.

³¹⁻³² Daaní, nì cachi tu Stoho-ndà Señor:

—Cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoo idádiquí ini iin ñuu, dava caná xì tnaha, cachá: “Siví-nsí, doco nsiohó, có-itàsáhá-ndâ; daaní, xitò tàsì-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”.

³³ (Te ducán iá sàhà Juan Bautista xì yùhù), vàchi nì quixi Juan mà, nìsa ìa-ne yohó, cóni sáxíxí-né comida vaha, nì cóni sáxíhí stná-nè (vinu); ñàyùcànduá, nì cachì-nsia sàhà-né: “(Tè-loco nduú-te), ádi sàni cundee ñà-malu nùù-té”.

³⁴ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, te tùha stnài cuxi comida vaha, te xihí stnài (vinu), doco cachí-nsià sàhí ñà-yáha ga ndadí, te cachí stná-nsià ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vaha stnài xì nècuàchì dachíyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nsià. ³⁵ Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchí ndiaha nduá quidé, te xiní stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñúhú stná-nè yùhù.

Nansa nì quida Jesús na iá-yà vehe iin nècuàchì fariseu nani Simón

³⁶ Daaní, nì canà-yá cùhùn-yà vehe iin nècuàchì fariseu ñà-cutnahá-yá xì-né cuxi-ne xì-yá. (Ñàyùcànduá, cuàhàn-yà yucán), te nì yàha-ya ini vehe nì sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán iá iin nècuàchì

ñahà có-quidá sahnú. Te nì xinitnùhu nècuàchìmà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchì fariseu-mà cuxi-ya. Ñàyùcànduá nì tnii-ne iin quidi tii nì cuyucun yùù finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tnàmì quidi ma, ³⁸ te nihí-nèà cuàhàn ndé iá-yà. Te nì sàcuìn-nè yàtà-yá yatni nùù sàhà-yá, te sacú cuáhà-né. Te ndutènúù-némà nì dàndàxín-né sàhà-yá, dandu nì nsida ìchí-nèà xì ididínì-né. Nì tutuyuhu stná-nè sàhà-yá, te nì dàcánúú-né ñà-tnami ma ìcà sàhà-yá. ³⁹ Doco nècuàchì fariseu nì cana xi-yá mà, inì-ni mii-né nì nacani ini-nè, cachí-nè: “Nú ndisa iin nèhivì vaxi cuenta xi Dios nduú Jesús, dandu mà úhì cundaà ini-nè sàhà nècuàchì ñahà tnií xi (sàhà-né) ñà-nduú nècuàchìmà iin nèhivì cuáchi”. Ducán nì nacani ini nècuàchì fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì-né:

—Iá ñà-nduá cuní cachi xì-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachi-ní xì’ —nì cachi Simón mà.

⁴¹ Dandu nì cachi-yà:

—Nì sandoo ùì tiàa, te nduì-nè, xí-inihica-né dìhùn nùù inga iin tiàa. Iin nècuàchìmà, inihíca-nê ùhùn cientu pesu, te inga-nè, cutu ùì dico ùxìn pesu inihíca-nê. ⁴² Doco ni-iin-ne, còò ni-iñàha icúmí-nê ñà-danáa-né. Ñàyùcànduá, tiàa inihíca-nê nùù-ximà, nì dàndùtù-né cuenta xi nduì nècuàchìmà. Ñàyùcànduá, vichi cachi-ní xì’, ¿índù tiàa ma chicá cuàhàn cuu inì-xi sàhà nècuàchìmà cahan-ní?

⁴³ Dandu nì cachi Simón mà:

—Yùhù tuxí inì, nècuàchì chicá nì sanihica cuáhà mà, divi cunduu ana chicá cuú inì-xi sàhà nècuàchìmà.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Sàni cachi vaha-ní.

⁴⁴ Dandu ni ndacoto-ya yàtà-yá ndé iá nècuàchì ñahà mà, te ni cachi-yà xì Simón mà:

—¿A xiní-ní nècuàchì ñahà yohó? Na ní quesai, te ni quihvi vehe-ní, còò tècuí ni chindánuu-ní ñà-ndoo sàhí; doco nècuàchì yohó, ndutènúù-né ni dàndàxín-né sàhí, te ni nsida ìchí-nèà xì ididíni-né.

⁴⁵ Te mii-ní, cóni tütúyúhú-ní yùhù na ní casàhú-ní xí, doco nècuàchì yohó, dècuèndè hora ni quesai, có-nàcòó-né ñà-tütúyúhú-né sàhí. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñúhú-ní yùhù) ñà-dacánúú-ní aceite díní. Doco nècuàchì yohó, tàtnà tnàmì sàni dácánúú-né sàhí. ⁴⁷ Ñàyùcànduá, mate cuàhà cuàchi-ne iá, doco ñà-sàni ñihì-né perdón sàhámà nduá, (nàhà xicà), vàchi cuàhà gá cuú ini-nè (sàhí). Doco nú iyuhu cuàchi iá sàni ñihì nèhivì perdón sàhà-xí, dandu chicá iyuhu cuú ini-nè (sàhí).

⁴⁸ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni xicahnú ini sàhà cuàchi-ní.

⁴⁹ Doco nèhivì dava ga ndoó xixí xi-yá yucán, ni nacani ini-nè, cachí-nè (entre mii-né):

—¡Cò-nduá ducán cachi Jesús ñà-jaàn, vàchi mà cúí cuicahnú ini-nè sàhà cuàchi-nda!

⁵⁰ Doco Jesús, ni cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni càcu-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni cùhùn-ní, te contentu ni coo-ní.

8

Nansa nani itnii nècuàchì ñahà ni chindee xi Jesús

¹ Daaní, ni quihin-ya ichì cuàhàn-yà ni nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, cáhàn-yà sàhù, cachítnùhu-ya xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xì Dios. Te cutnàhâ stná-yà xì

nsì-úxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, ² xì dava stná nècuàchì ñahà nì dándúvaha-ya. Dava-ne, nìsa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè nì sandoho-ne, doco nì dándúvaha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchì ñahà mà nani María Magdalena. Ùsà ñà-malu nì tavà-yá nùù-né. ³ Te inga-nè nani Juana, ñahàdìhí Chuza, iin nècuàchì dandacú nùù biene xi rey Herodes. Te inga nècuàchì ñahà mà nani Susana, te cuàhà gá stná nècuàchì ñahà dava ga cutnáhâ xí-yâ cuàhàn-nè, chindéé-nêyà, te quidá stná-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

⁴ Daaní, nì quesaa cuàhà nèhivì nì caquixi iin iin ñuu, nì nataca-nè nùù-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, nì nacani-ya xì-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

⁵—Nì ìa iin tiàa, te cuàhàn-nè chihi-ne. Te nì sate uun-ne tata mà. Ducán nì quida-ne, te dava-ña nì còya mahì ichì. Te yucán nì sànihni nèhivì-ñá; stná laa ndavá ansivi, nì saxì-síâ. ⁶ Te dava stná tata mà, nì còya nùù cavà. Te yucán nì xitìa, doco nì ìchà, vachì còò ndèhì. ⁷ Te dava stná tata mà, nì còya mahì iñù, te iin-ni nì sahnua xì-ñá mà. Doco nì dàdáhviàmà-ñá. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù vaha nì còya, te nì xitìa viiá; ndè ùhùn dico tantu nì cana —nì cachi Jesús.

Dandu fuerte nì cachi-yà:

—¡Ni cúnínì vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachì!

Ñà-nduá disáhà-xì nì nacani Jesús cuàhà ejemplu

⁹ Después nì xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cachì-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ejemplu nì nacani-ní mà?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsià sàhà ñuhiví ìì xí-yá, mate antes nìsa ìa dèhámà. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu nacání xì-né sàhà-ñá màsà cúnítnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cúndáà ini-nè, mate iníní-né.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹¹ 'Cunaha-nsiá, ñà-yòhó nduá cuní cachi ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xi Dios.

¹² Te tata nì còyo mahì ichì mà nduú nahi nèhivì iníní palabra (xi-ya), dandu vaxi ñà-malu, te dacúxíó-si palabra mà ini anima-nè sàhá màsà cúníndísâ-né, te càcu anima-nè. ¹³ Daaní, tata nì còyo nùù cavà mà nduú nèhivì iníní xí palabra ìì, te luegu cudî ini-nè sàhámà. Doco nahi viu còo yohò-xí nduú-né, iin ratu tii xiníndísâ-né, dandu na yáha-ne tnùndoho, luegu nacóó-né palabra mà.

¹⁴ Daaní, tata nì còyo mahì iñù mà nduú nèhivì iníní xí palabra xi-ya, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó; cuú cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversión có-íá vii nandúcú-né. Ñàyùcàndùá, ducán queá xì-né na ian nì cuu xi viu mà, nì dàhvia nì quida iñù, vachi có-sâà-nè quida-ne ñà-vàha nacua cuní Dios.

¹⁵ Daaní, tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi; vaha anima-nè, iníní-né palabra vaha ma, te quidá ndisa-neà cumplir, iin-ni nchícùn-nèà, te sàhámà nduú-né nahi viu nì cana vii.

Ejemplu sàhà ñuhu itnúù

¹⁶ 'Nú sàni nacahmi-nda iin lámpara, mà chícání-ndáñâ tìxi iin cazuela, ò tíxi iin cama. Còó, icúmíâ cuian ndé ducún ñà-cutnuà nùù nèhivì yáha ini vehe. ¹⁷ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-íá dèhé, icúmíâ tùi vateá. Vàchi nsidaa ñà-nduá quidádèhé nèhivì, icúmíâ natùì claruà, te cunitnúhu nèhivì sàhà-ñá.

¹⁸ 'Cunini vaha-nsia na sáha xi-nsiá ichì váha, vachi nècuàchì ñuhú (ñà-vàha) ini-xi, chicá más icúmí-nè nihitáhvi-né; doco nèhivì có-ñuhú ndisa (ñà-vàha) ini-xi, mate tuxí ini-nè íá iyuhá, doco nsidaájàn, icúmíâ cuxio nsiha.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

¹⁹ Daaní, nì sàà dihi-yá xì ñani-yà, doco màncùì quìhvi-ne ndé íá-yà sàhà-ñá cuàhà guá nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iin dihi-ní xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníní xi Palabra xi Dios, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduú nahi dihí, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa nì quida Jesús nì cucuiìn tàchì, te nì nacuñuhu dadí tècuìì mar

²² Iin quìvì nì nana-ya ini iin lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñàyùcànduá, nì quihin lancha mà ichì cuàhàn-nu. ²³ Te na xicá-nu cuàhàn-nu mahì mar, dandu nì quìdì-yà. Daaní, nì quesaha nì cana iin tàchì fuerte vaxi ndè ñuhù íchí, te nì quesaha

cuàhàn chitu lancha mà tècuí, yáha ga iá peligrú xì nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì catnàtuu-ne ndé indúhu-yá quídì-yà, te nì dándácòo-neyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuàhàn-ndà càhà-ndà!

Ñàyùcàndùá, nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà xì nùù ñà-nàcuáhnú tódo tècuí. Dandu nì cucuiin ìì nsidaámà, nì nàcuìin dadí uun. ²⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nìhnú vaha ndisa inì-nsia Dios?

Ñàyùcàndùá, nì yùhí-nè, te nì ndulocó-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó? Vàchi ndè tàchì xì ndè stná mar dandacú-né nùù-xí, te iníniá-nè.

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁶ Daaní, cuàhàn lancha mà, te nì sàà-nu ndè ñuu nècuàchì gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. ²⁷ Te nì nuu Jesús lancha mà nùù ñuhù íchí. Dandu yucán vaxi iin tiàa ñuu mà, ñuhú cuàhà ñà-malu anima-nè. Sàcàní tiempu ñuhá anima-nè. Có-ndìxí-né sìcoto, ni còò stná vehe-ne, cuisì mahì cueva ndé xí-indùxin nsìi iá-nè. ²⁸ Doco na ní xini-nè Jesús, nì ndàhì ndee-né nì sàcuìin sìsì-né nùù-yá, te fuerte nì cachi-nè xì-yá:

—Jesús, ¿ndià cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhí), Dèhemanì mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndáhvî nùù-ní ¡màsà dándóhó-ní yùhù!

²⁹ Ducán nì cachi nècuàchì-mà, vàchi sàcàchí Jesús xì ñà-malu mà ñà-nì queá ini-nè. Vàchi antes cuàhà xichi nì dándòhá-nè, ñàyùcàndùá nì

sàcùnuhni-nè xì cadena xì stná manilla càa, te ducán nìsa ìa-ne, ndiaá nèhivì-né. Doco siempre sahdé uun-ne ñà-nùhní-nè, te xinúdèhé-nè yucù sáhàn-nè quidá ñà-malu mà.

³⁰ Dandu Jesús, nì xicàn tnùhù-yá nùá, cachí-yà:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní —cachá`, vàchi cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhú anima-nè.

³¹ Te nì sacundahvíà nùù-yá ñà-màsà dándácû-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù.

³² Te yatni yucán iá iin yucù ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-sì. Ñàyùcàndùá, nì xicàn tàhviá nùù-yá áma cuáha-ya permisú cùhàn caquìhvia ini cochi yucán. Te nì sàha-ya permisú. ³³ Dandu nì canacoyo nsidaa-ñá ini tiàa ma cuàhàn, te nì caquìhvia ini cochi mà. Dandu nsidaa quisì mà, (nì culocó-sì); carrera nì canuu-sì candiaa mà nì còyo-sì mar, te nì càhà-sì.

³⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, na ní cax-inì-te nì cuu ducán, dandu carrera mànuhù-té nì nacani-tè xì nèhivì ñuu yucán xì stná nèhivì ranchu.

³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vàxi-ne cundaà ini-nè ndiá nduá nì cuu. Te nì casaà-nè ndé iá Jesús, nì xini-nè, yucán iá tiàa nì caquee ñà-malu anima-xì, iá-nè nùù-yá, sàndixí-nè sicoto vichi. Sàni nàcòo nsihi sàxìnítnùnì-nè. Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cayuhí nèhivì mà. ³⁶ Dandu tiàa nì cax-inì nansa nì cuu nì dándúvaha-ya tiàa ma, nì nacani-ne xì nèhivì nì caquesaa mà. ³⁷ Dandu nsidaa nècuàchì ladu Gadara mà, nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé-yá nùù ladu mà, vàchi yúhì cuaá-nè. Ñàyùcàndùá, nì nana tu-ya lancha

ñà-cùhùn-yà. ³⁸ Dandu tiàa nì caquee ñà-malu nùù-ximà, nì sacundahví-nè nùù-yá cuní-nè cutnahá-né xì-yá cùhùn. Doco nì techuún-yánè nùhù-nè, cachí-yà:

³⁹ —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihì-ní nsi-daa favor nì quida Dios xì-ní —nì cachi-yà.

Ñàyùcàndùá, mànuhù nècuàchìmà ñuu-nè yucán, te inii ní xicanuu-ne nacání-né xì nèhivì nansa (nì nduvàha-ne) nì quida Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

⁴⁰ Daaní, na ní nasaa-yà, nì cacudiì ini nèhivì ndòò yucán, vàchi xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiaa-yà.

⁴¹ Daaní, nì sàà iin nècuàchì nani Jairo nùù-yá; iin nècuàchì cusáhnû nùù iin veheñùhu nduú-né. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-cùhùn-yà vehe-ne. ⁴² Vàchi mindaa dèheyoco-né iá, nahi ùxìn ùi cuàà xicá-ña, doco vichi sàcùcáhví-ña. Ñàyùcàndùá nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà. Doco cuàhà stná nèhivì cutnàhâ xí-yâ, dècuèndè yáha ga tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

⁴³ Te mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà, ùxìn ùi cuàà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì, te sàni nsihi dihùn xí-né cuàhàn nùù cuàhà nècuàchì nì quidatatna xi-né, doco ni-iin nècuàchìmà, cóni níhi-né dándúvaha-ñané. ⁴⁴ Te vichi divi ñahà mà nì quixi ladu yàtà Jesús, nì dàcùhùn-nè ndahà-né nùù ìcà sìcoto xi-ya. Te hora nchito ma nì cucuiìn nì-né.

⁴⁵ Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divi nì dùcùn ndahà-xí yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachí nsidaa-né.

Te Pedro xì compañeru-nè, nì cachi-nè xì-yá:

—Yáha ga ndutnúú, Maestro; tnuu ga vaxi-nda mahì nèhivì. ¿Índù chuun ndácàtnùhù-ní ana nì ducùn ndahà-xí ìcà sìcoto xi-ní?

⁴⁶ Doco nì cachi-yà:

—Ináhì iá ana nì quida xí ducán, vachi nì cundaà inì nì quide iin milagru.

⁴⁷ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì cundaà stná ini-nè ñà-sà-ináhá Jesús ñà-ndùá nì quida-ne. Ñàyùcàndùá, vaxi-ne, ndé quidí cuisì-né nì sàcuìn sìsì-né nùù-yá. Te itá nsidaa nèhivì yucán, iníní-né, te nì nacani nècuàchìmà xì-yá índù ñà-disáhà-xí nì dácácùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nì nduvàha-ne vichi duha. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni nùhù-ní vichi, te contentu ni coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachí-yà ducan, dandu nì quesaa iin tiàa nì quixi vehe presidente xi veheñùhu ma, te nì càhàn-te xi nècuàchìmà, cachí-te:

—Sàni xihì dèheyoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuún gà-ní Maestru.

⁵⁰ Doco nì tiacu Jesús ñà-ndùá nì cachi-te, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì nècuàchì dándàcù-mà:

—Màsà yúhî-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní, te càcu-ñà.

⁵¹ Daaní, (nì sàà-yà xì-né), te nì quìhvi-ya xì-né ini vehe. Doco cóni sáha-ya quìhvi inga nèhivì (ndé indúhu nsii ma), cuisì Pedro xì Jacobo xì Juan xì stná yuadíhî-ñà. ⁵² Vachi ndoó cuàhà nèhivì, te sacú ndee-né, cána-ne ñà-sàni xihì-ñà. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vachi cóni xihì-ñà; quídì uun ni-ñà.

⁵³ Dandu nècuàchìmà, nì sàcùndiaa-nèyà, vàchi ináhá-né ñà-sàni xìhì-ña nduá. ⁵⁴ Doco mii-yá, nì cachi-yà ni cáquéé nsihi-ne fuera. Dandu nì tñii-yà ndahà-ñá, te nì càhàn fuerte-yà, cachí-yà:

—¡Ndacuiin xá!

⁵⁵ Daaní, nì nsiaa tu espíritu xi-ñà, te yàchì nì ndacuiin-ña. Te nì dándàcú-yá daquixí-né ñà-cutiacù-ña. ⁵⁶ Te yuadíhí-ñá, yáha ga nì ndulocó-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ñà-màsà nácání-né xì ni-iin nèhivì.

9

Nansa nì techuún Jesús ùxìn ùì nèhivì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ìì

¹ Daaní, nì cana Jesús ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvì-yánè ñà-vàtùni tavà-né nsidanuu clase ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te vátùni dandúvaha stná-nè nèhivì cuhí. ² Te nì sàcùnaha-né ñà-cùhùn-nè cachitnùhu-ne xì nèhivì palabra sàhà ñuhívì ìì xí Dios, te dandúvaha stná-nè nècuàchì cuhí. ³ Dohó nì cachi-yà xì-né:

—Ni-iñàha màsà cúníhí-nsiá cùhùn, ni bastón, ni morral, ni dità, ni dìhùn, ni inga dùhnù-nsiá ñà-nadama-nsia màsà cúníhí-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú nì sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-ni cundoo-nsia yucán dècuèndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ⁵ Doco nú có-cùnì nèhivì dayáha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá còyo yàcá ñuu mà, cunduamà seña cónì quidá víi nècuàchìmà (xì-nsiá) —nì cachi-yà.

⁶ Daaní, nècuàchì dacuahá-yámà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì nacàhin-ne cuàhà ñuu cuati nì càhàn-nè xì nèhivì nansa iá razón vaha xi Dios,

te nì dándúvaha stná-nè nècuàchì cuhí nsidanicuú lugar.

Nansa nì nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nì xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nì ndulocó-te, vàchi cachí dava nèhivì ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn. ⁸ Doco dava ga-nè, nì cachi-nè divi Elías sàni ndecunu, te ò iin nècuàchì yuhù núù Dios sàni natiacu. ⁹ Doco Herodes, (nì ndulocó-te), te nì cachi-te:

—Yùhù nì sàhi orden tàhndè dìni Juan (Bautista). Doco inga nècuàchì cáhàn guá nèhivì sàhà-ximà, ¿ana divi nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stná-nè? —nì cachi-te. Ñàyùcàndùá cuní-te cundehè-té Jesús.

Nansa nì dàcútiácú Jesús cuàhà mil nèhivì

¹⁰ Daaní, sàmàndixi nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nì cansiaa-nè, te nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-ndúá nì quida-ne ndé nì sàhàn-nè. Dandu nì nacuaca-ya nsidaa-né cuàhàn cuaán-yá xì-né iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nèhivì.

¹¹ Doco cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, vàchi nì xinitnùhu-ne cuàhàn-yà. Ñàyùcàndùá, nì casàhú-yà xì-né, te nì cáhàn-yà xì-né sàhà ichì dandacú Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne.

¹² Dandu nì cuaà quìvì yucán. Te ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Ndaqindèè-ní xì nèhivì, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò ranchu yatni, te nihì-né ndé cuxi-ne, te cùdù-nè, vàchi yohó ndé ndoo-nda, còò vehe.

¹³ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ùi siaca. ¿A cuní-ní cùhùn-nsì cuiin-nsi ñà-cuxi nsidaa nècuàchì yohó? —nì cachi-nè. ¹⁴ Vàchi nècuàchì tiàa ndoó yucán, ùhùn mil nduú nsidaa-né.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cachi-nsià xì nèhivì ñà-nì mácùndoo-ne ñuhù, iin iin grupu-nè ùi dico ùxìn, ùi dico ùxìn nì cúndúú-né.

¹⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì caquida nècuàchì dacuahá-yá, nì cáhàn-nè xì nèhivì, te nì sàcùndoo nsihi-ne. ¹⁶ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sàhámà. Dandu nì dàcuàchí-yáña, te nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te nì dasàn-néa nùù nèhivì. ¹⁷ Te nsidaa-né, nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò, te nì chítu ùxìn ùi ìcà pedazu pan mà.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né ñà-divi Cristu dacácu xi-nda nduú Jesús

¹⁸ Daaní, nì ìa iin xichi nì quecuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì xicàn tàhvi-yá nùù Dios. Dandu después nì ndàcàtnùhù-yá nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

¹⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè ñà-Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní. Te dava ga-nè cachí-nè iin nècuàchì profeta sàhaha nduu-ní, te sàni natiacù-ní vichi cahan-né.

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí, cachí-nsià?

Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Divi Cristu nì quixi nùu Dios nduu-ní.

²¹ Dandu nì dándacú-yá nùu-né ñà-màsà nácání-né xì nèhivì nduú-yá Cristu.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

²² Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhà gá icúmí ndohi. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná òtùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nê cahíchì ini-nè yùhù, dandu cacahnì nèhivì yùhù. Doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuì.

²³ Te nì cachi stná-yà xì nsidaa-né;

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te nsiquivì quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnâhâ-né xì' (ñà-cui stná-nè).

²⁴ Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi vichi, ñà-dàndáñúhú-nê mii-né nduá. Doco nú ni cui-nè sàhí, dandu ñà-sànì càcu ndisa vida xi-ne cundua.

²⁵ Vàchi nú ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, ni ñà-jaàn, mà cùndúá iin bien xi-ne nú màsà sàà anima-nè cundiatú stná, te càcua. ²⁶ Iin nèhivì, nú cucáhán nùu-né coo-ne ladu xi, o nú cucáhán nùu-né cunini-ne palabra xi, (ndahví-nè), vàchi icúmí stnâi nacuai mii-né quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te ndiaha gá coo quivì mà sàhà yùhù, xì sàhà Yuamání', xì sàhà ángel ìi cacutnahá xí quixi. ²⁷ Doco ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, tàñáha ga cui-nsià, te cuni-nsià nansa íá ñuhiví ìi xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

²⁸ Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì yàha nahi ùnà gà quivì, te nì saca-ya Pedro xì Juan, xì Jacobo, cuàhàn-yà xì-né iin yucù ndé cuàhàn-yà càhàn-yà xì Dios. ²⁹ (Daaní, na iá-yà yucán) xícàn tàhvi-yá nùù Dios, dandu ní xini nècuàchìmà tucu nì nàcùnahà-yà. Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te tnùù nihni ndiaha-ñá. ³⁰⁻³¹ Dandu nì xini stná-nè, yucán nì canatùì stná ùì nècuàchì (sàna) iin-ne nani Moisés, te inga-nè nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnúhú-ndá xí-yá. Te tnúù nihni stná-ndà, càhàn-ndà xì-yá sàhà nansa icúmí-yá cui-yà ñuu Jerusalén. ³² Te Pedro xì compañeru-nè, sádì gà vahná-nè. Doco na ní nsicuihnú viì ini-nè, dandu nì caxini-nè ndiaha gá tnùù nihni-ya, te mimí nì caxini-nè itá stná ùì ndósàhnù-mà. ³³ Daaní, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu ní cachi Pedro xì-yá:

—¡Maestro, nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavàha-nsi ùnì siahva, ian coo mii-ní, inga stná coo Moisés yohó, te ingà coo stná Elías yohó.

Ducán nì cachi Pedro, vachi cónì cúndàà ini-nè nansa cachí-nè. ³⁴ Daaní, sà-càhàn-nè xì-yá ducán, dandu nì nuu iin vïcò, te nì dàhvi nsidaa-né mahiá. Te nì cayùhí cuaá-nè na ní xini-nè nì cuu ducán. ³⁵ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn mahì vïcò mà, te dohó cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-ndúá cachí-yà.

³⁶ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yámà, te nì xini-nè ndé cuisì mindaa mii-yá iá yucán. Doco

después còò ni-iñàha ni cachí-nè xì ni-iin nèhivì sàhà nsidaa ñà-nduá nì xini-nè yucán.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaá nùu iin tèchii

³⁷ Daaní, inga quivì nì nuu-ya xì-né yucù mà vàxi-ya. Dandu nì ndacùhun stnahá-yá xì cuáhà nèhivì sàni nataca. ³⁸ Te iin nècuàchì mà nì càhàn-nè xì-yá, sacúndáhvì fuerte-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, sacúndáhvì nùu-ní, cundehè ndahví-ní tèchii xí, vàchi mindaa-té nduú dèhi. ³⁹ Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xi-té, dandáhà-te, te xíhì ìhí-te quidá, queé chìhìñù yuhù-té: quini ga quidá xì-té, có-cùnìà nacoà-te.

⁴⁰ Ñàyùcànduá nì sacundahví nùu nècuàchì dacuaha-ní ñà-tavà-néà, doco màncùí.

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-nsiá, vàchi mà túha-nsia cunindisá-nsiá, ni có-sâà-nsiá cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmî coo guè xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —nì cachi-yà.

⁴² Daaní, sàvâxi-ne xì-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahnì ìhá`-te. Ñàyùcànduá, nì sadi-yà nùá, te nì dándúvâha-yàte. Dandu nì quida-yàte entregar nùu yua-té. ⁴³ Te nsidaa nèhivì ndoó yucán, nì ndulocó cuáhà-né ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulócô guá-nè sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

⁴⁴ —Cunini vâha-nsia palabra cuàhìn cachi xì-nsiá. Yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, icúmî yàhi coi ndahà nèhivì (malu), vàchi iá iin tiàa cuàhàn quida xí entregar —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, cóni cúndàà ini-nè ñà-nduá nì cachi-yà, vàchi nì ìa dèhé chuun ma nùu-né; ñàyùcànduá, cóni sánihì ini-nè. Te yúhî stná-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhámà.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, nì quesaha-né nì cuàà-nè ndàcàtnùhù stnahá-né nùu-né ana chicá ndiaá. ⁴⁷ Dandu nì cundàà ini-yà nansa xínacani ini-nè, te ñàyùcànduá nì nacuaca-ya iin tètii nì chicanì-yàte iladú-yà, ⁴⁸ te nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Nú sàhà yùhù quidáñúhú iin nèhivì tètii yohó, dandu dava-nì queá na ian yùhù quidáñúhú-nê. Te nú yùhù quidáñúhú-nê, dandu iin-ni queá ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vàxi. Vàchi nècuàchì chicá nihnú ndáhví inì-xì, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchì có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

⁴⁹ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùu nèhivì, te quivì mii-ní ndàcùcahan-né. Doco có-nduú-né iin ana cutnàhâ xí-ndá xicánúú. Ñàyùcànduá, nì sadi-nsì nùu-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádì-nsià nùu-né, vàchi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè.

Nansa nì cachi Jesús na ní cuni Jacobo xì Juan càcàn-nè quixi castigu nùu ana cóni quidáñúhú xí-yâ

⁵¹ Daaní, na sá-ítúú tiempu nana-ya ansivì nùhù-yà, dandu nì quihin-ya ichì cuáhàn-yà ñuu Jerusalén, iin-ni nihnú ini-yà sàà-yà yucán.

⁵² Te nì techuún-yá itnii tiàa codònùu núu-yá

ñà-cachitnùhu-ne icúmí-yâ yàha-ya ichì yucán. Ñàyùcànduá, nì casaà tiàa ma iin ñuu tii nècuàchì raza samaritanu, cuàhàn-nè nanducu-né ndé coo-ya nì cùí. ⁵³ Doco nècuàchì ñuu mà, ni loho cóni cándísâ-né coo chii-yá ñuu-nè, vâchi sàni xinitnùhu-ne ñà-ichì Jerusalén nduá cuàhàn-yà. ⁵⁴ Ñàyùcànduá, ùi nècuàchì dacuahá-yá nani Jacobo xi Juan, na ní tiacu-nè ñà-dúcán nì cachi nècuàchì ñuu mà, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a có-cùní-nî dandacú-nsí còyo ñuhu ansivi, te coco nsihi nèhivì ñuu yohó, vâchi ducán nì quida stná Elías sàhana?

⁵⁵ Doco nì dà-íhî Jesús nècuàchìmà, cachí-yà:

—Mii-nsiá, có-cùndáa inì-nsia nansa ndiá icà-nsiá cunihnu vâha inì-nsia. ⁵⁶ Vâchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿indù divi chuun nì quesai ñuhiví yohó? Pues divi sàhà ñà-dacácuì nèhivì, te màdiá dandáñúhî-nè —nì cachi-yà.

Dandu cuàhàn-yà xì-né inga ñuu chicá nùù-xí.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nèhivì cuní cunchicùn xì-yá

⁵⁷ Daaní, na xicá-yá xì-né ichì, nì càhàn iin tiàa xi-yá, cachí-nè:

—Yùhù, dispuestu ié` cunchicùn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

⁵⁹ Daaní, nì cachi-yà xì inga nèhivì:

—Cunchicùn-ní yùhù.

Te nì cachi nècuàchìmà:

—Señor mío, dihna ni núhì ñà-coo chii gué` vehi dècuèndè (ni cuí) yué, te ni ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì có-íá vida anima-xi, divi ni cúxin xi nsì-xi. Doco mii-ní, cuahán-ní cachitnùhu-ní razón sàhà ñuhìví ìì xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nèhivì, ni cachi-nè xì-yá:

—Yùhù, cunchicuìn mii-ní, Señor mío. Doco dihna ni núhì (coo chíí) ndaquindèí xì nèhivì vehi.

⁶² Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Iin nèhivì sà-ìtníí-xí yàtà, nú cuisì yàtà-né indéhe-né, dandu mà quée víámà. Te ducán íá stná xì iin nèhivì (mà iin-ni nihnú ini xì yùhù), mà cùì sàà-nè cunduu-ne nèhivì xí ñuhìví ìì xí Dios.

10

Nansa ni techuún Stoho-ndà Señor 70 nèhivì xì-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xi-ya

¹ Daaní, na ní nsìhi ni cuu ducán, dandu ni nacàxin Stoho-ndà Señor ùni dico ùxin (70) tiàa, te ni techuún-yánè cùhùn-nè ùì ùì-nè codònuù-né nùù-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xì nsidaa xaan ndé icúmí-yà yàha stná-yà. ² Ñàyùcànduá, ni cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, cuàhà nèhivì (tàñáha ga cunindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindée xí-ndá) ndanchitoa. Ñàyùcànduá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-ni téchúùn gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìì xì-yá), vàchi na ian ndanchító iin cosecha ndiaha nduá.

³ Våtùni cùhùn-nsià vichi. Yùhù techuín mii-nsiá cùhùn-nsià cacanu-nsia mahì nèhivì dānā, cundu-nsia nahi lelù xicánúú mahì lobu. ⁴ Doco màsà cúníhí-nsiá ni-iin itni cuñuhu dīhùn, ni stnā morral xi-nsia, ni inga ndisàn-nsiá. Te ni-iin nèhivì màsà cāsàhú xì-nsiá ichì. ⁵ Te nú sàni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, dandu cachi-nsiá xì stoho vehe ma: “Ni cúndóó mánì mii-nsiá nèhivì vehe yohó”. ⁶ Dandu nú ndisa ndoó nèhivì tūha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vātùni. Doco nú cóo, ni cúnahá ñà-nduá nì cachi-nsiá.

⁷ Cuisì iin-ni vehe cundoo-nsia, te cuxi-nsia te coho-nsia ñà-nduá sáha nècuàchì dīvéhé-ximá mii-nsiá. Vāchi nsidaa ana quidáchúûn, xiñuhu cuàha xi-né iin algu. Màdì vehe yohó vehe yucán cundoo-nsia, cóo; iin-ni ni cúndóó-nsiá cuisì iin-ni vehe. ⁸ Te nú ni sàà-nsiá iin ñuu, te candísā nèhivì cundoo-nsia yucán, dandu ñà-nduá sáha-nensiá, divi ñà-jaàn nduá cuxi-nsia. ⁹ Te dandúvaha stnā-nsiá nècuàchì cuhí ndoó yucán, te dohó cachi-nsiá xì nèhivì yucán: “Vichi sàni quesaa razón sàhà ñuhivì ì xì Dios ndé ndoó-nsiá”, cachi-nsiá. ¹⁰ Doco nú nì sàà-nsia iin ñuu, te có-xiníndisā nèhivì yucán mii-nsiá, dandu màcuíta-nsia mahì ichì cahnú ñuu mà, te cachi-nsia xì-né: ¹¹ “Dècuèndè yàcá ñuu-nsiá nì tñi sàhà-nsí, icúmí-nsí catù váha-nsià còya, (vāchi ndahví gà modo xi-nsia). Doco cunaha váha-nsia, yohó ndé ndoó-nsiá sàni quesaa stnā razón sàhà ñuhivì ì xì Dios (mate cóni ndúlócô-nsiá)”. Ducán cachi-nsiá (xì nèhivì ñuu mà). ¹² Te yùhù cachí xì-nsiá na sàa quivì juiciu, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nìhì-né nùù nèhivì (malu) ñuu Sodoma.

13 '¡Ndahví nèhivì ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte nì xini-nè, (te cónì ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducani ni coó stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yàchì naxicocuïn ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè nàcùndoo-ne mahì yàà tutnù, (te cunduamà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne). 14 Te quìvì cuu juiciu, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nèhivì ñuu Tiro mà, xì nèhivì ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xì ñuu Betsaida mà. 15 Stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còò, ndè andea icúmí-nê nuu-ne.

16 'Cunaha-nsiá, nú ni quihín casu nèhivì sàhà ñà-ndùá cachí mii-nsiá, dandu iin-ni queámà na ian quihín casu stná-nè yùhù. Te nú ni cáhìchì ini-nè mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cahìchì stná ini-nè yùhù. Te nú yùhù ni cáhìchì ini-nè, dandu iin-ni quee stná mà na ian sàni cahìchì stná ini-nè mii-yá ana díchúún-xí vàxi.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús xì 70 nèhivì nì dàcuítia xì palabra xi-ya

17 Daaní, nì naxicocuïn ùnì dico ùxin (70) nècuàchì dacuahá-yá, te cudù ini-nè, cachí-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsì Señor, dècuèndè stná ñà-malu nì cundee-nsí nùù-xí ñà-nì ndacùcahan-nsí quìvì-ní.

18 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì xini stnái ñà-malu cusáhnû, nì quea ndè gloria vàxan, nì nacava na ian nì tàsa.

19 Cunaha-nsiá, vichi sàni dàníhítáhvì stnái

mii-nsiá ñà-nú ni cuánihni-nsia còò ò sìduhma, dandu (còò ni-iñàha cuu xi-nsiá); te vètùni cundee stná-nsià nùù nsidaa ñà-malu, mate yáha ga xini ùhìàndó, te yáha ga nacúndéâ, doco còò ni-iñàha cuu xi-nsiá. ²⁰ Xiñuhu cudìi ini-nsià vichi, doco màdì sáhà-ñá vètùni nì cundee-nsiá nùù ñà-malu. Còó, cuisì xiñuhu cudìi ini-nsia sáhà ñà-sàni sàcùitandiaa quivì-nsiá nùù (tutu iá) ansivi.

Ñà-ndùá dísáhà-xí nì cudìi ini Jesús na ní nsiaa nècuàchì dacuahá-yá

²¹ Divi hora yucán nì cudìi ini Jesús nì quida Espíritu Ìi xí Dios, te nì cachi-yà (xì Yuamánì-yá):

—Ndeníhí vèhi mii-ní, Yuamánì' Dios; vèchi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhiví. (Te palabra ìi xí-ní), sàni chitnùnì inì-ní ndòo dèhà' nùù nècuàchì nchichì; doco nùù nècuàchì nihnú ndahvi inì-xi nahi ñà-cuati, sàni dàtnúù-ní sàxinítnùnì-nè. Ducán iá, vèchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì inì-ní quida-ní, te nì cudìi inì-ní coo ducán —nì cachi-yà xì Yuamánì-yá.

²² Dandu nì cachi stná-yà:

—Nùù Yuamánì' sàni ñhìtáhvi' dandacuí nùù nsidanicuú iñàha; te còò ni-iin nèhivì ináhá ana nduú yùhù, cuisì mii-yá; te cuisì yùhù ináhá stnàì mii-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cunì cundaà inì-xi sáhà-yá —nì cachi-yà.

²³ Dandu nì nacuico-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Nansicáhán mii-nsiá, vèchi ndiaha gá iá ñà-ndùá sàni xinìnùù-nsiá. ²⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà profeta sàna, xì cuàhà stná rey, nìsa cuni-nè cundehè-né ñà-ndùá sàni xini mii-nsiá, doco cónì ñhìtáhvi-né cuni-nè. Te nìsa cuni stná-nè

cunini-ne ñà-ndùá sàni inini mii-nsiá, doco cóni sàa-nè ñihìtáhvì-né cunini-neà.

Nècuàchì samaritanu vaha ini-xi

²⁵ Daaní, ñi ndacuiin iin nècuàchì ley xi ve-heñùhu, cuní-nè cundaà ini-nè nansa naxiconihí Jesús nùu-né. Te dohó ñi cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿ndiá ndùá quide, te ñihìtáhvì' vida ndiaha nicanicuahàn?

²⁶ Dandu ñi cachi-yà xì-né:

—¿Nansa cachí tutu nduú ley xi Dios? Sàni cahví-niá. Pues ¿nansa cachá'?

²⁷ Dandu ñi cachi nècuàchì-mà:

—Dohó cachá': "Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xi nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú ini-ndà, xì nsidanicuú valor xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnítnùní-ndà. Te nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda".

²⁸ Dandu ñi cachi Jesús xì-né:

—Cachí vaha-ní. Ducán quida-ní, dandu ñihì-ní vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁹ Doco nècuàchì-mà, có-cuní-nè cachi nèhivì xì-né tonto iá-nè, ñàyùcàndùá, ñi cachi-nè xì-yá:

—Doco ¿índù clase nèhivì cachí xì-ndà nduú ñanìtnaha-nda?

³⁰ Dandu ñi cachi-yà xì-né:

—(Cunini-ní historia.) Nìsa ia iin tiàa ñuu Jerusalén, te ñi quee-ne cuahàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ìchì mà) ñi ndacùhun tnahá-né xì itnii tècuìhnà. Te ñi sadì-te nùu-né, ñi xidacuihna-té nsidaa sìcoto xi-ne, ñi sahnì cuií-tené, grave ñi dànàcuèhè-tené, te cuahàn-te. ³¹ Daaní, ñi cuu ñi yàha iin dùtù ichì mà. Te ñi xini-nè indúhu nècuàchì ñi nacuehè mà, doco iladú ñi yàha-ne. ³² Daaní, yucán ñi yàha stná iin tiàa

levita (quidáchúûn veheñùhu), te nì xini stná-nè nècuàchìmà. Te divini iladú nì yàha stná-nè. ³³ Daaní, ichì yucán nì yàha stná iin nècuàchì ñuu Samaria, te na ní sàà-nè ndé indúhu nècuàchìmà, nì xini-nè nècuàchìmà, te nì cuhi inì-ñané. ³⁴ Nì tnàtuu-ne nì quidatatna-né ndé nì nacuéhè xì nècuàchìmà, nì dàquée-ne aceite xì vinu, te nì chidúcún-nèà. Dandu nì chindànùú-ñané quisi ndacá-né. te cuàhàn-nè xì nècuàchìmà dècuèndè iin vehe ndé quetátú nècuàchì xicá ichì caní. Yucán nì ìa-ne nì sandiaa-nè nècuàchìmà. ³⁵ Dandu inga quivì na ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì tavà-né ùi dìhùn, nì sàha-ne nècuàchì dìvéhé-xímá, cachí-nè: “Cundiaa sacù-ní nècuàchì ndahví yohó, te nú chicá cuàhà cuàhàn-ní quida-ní gastu, dandu icúmî danáí’ na náyàhi”, nì cachi-nè. ³⁶ Pues, vichi cachi-ní xì: nùù nsì-ùni tiàa (nì yàha yucán), ¿indù nècuàchì meru nì sanduu ndisa ñanìtnaha nècuàchì nì ndacùhun tnahá xì tècuìhnà mà cahan-ní? —nì cachi Jesús.

³⁷ Dandu nì cachi nècuàchì ley xì veheñùhu ma:

—Pues, divi tiàa nì indehè ndahví xì nècuàchìmà.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, cuahán-nì, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa nì cachi Jesús xì ùi cùhì nani Marta xì María

³⁸ Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ndè chicá nùù-xí ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nècuàchì ñahà nani Marta, te divi-ne nì quida xi-yá invitar ñà-coo-ya vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nècuàchìmà nani María. Te María mà, cudî ini-nè coo-ne ñuhù núù Jesús cunini-ne

ñà-nduá cachí-yà. ⁴⁰ Doco Marta, cuàhà gá chuun yuhùnùhú icúmí-nê, te ndé cutóntô-nè sàhà chuun ma. Ñâyùcànduá, vaxi-ne ndé iá-yà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿a có-dàndóhâ mii-ní ñà-sàni nacoo cùhì yùhù quidachuún mindaí. Cachì-ní xì-né ñà-nì chíndéé stná-nè yùhù.

⁴¹ Doco nì cachi-yà xì-né:

—¡Ndahví-nî, Marta! Cuàhà gá nacání inì-ní. Cuàhà gá chuun sahní-nî mii-ní sàhà-xí. ⁴² Doco cuisì imindaa chuun nduú ñà-íá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vaha ma nduá cudî ini María quida-ne vichi, te yùhù, mà cuáhi cuxio chuun vaha ma nùù-né.

11

Nansa quida-nda nú cuní-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù Yua-nda Dios

¹ Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin xaan xícàn tàhvì-yá nùù Dios. Te nì nsihi nì càhàn-yà xì Dios ducán, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá:

—Señor mío, dacuaha-ní nsiùhù càcàn tàhvì stná-nsi nacua nisa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xì mii-né.

² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na xícàn tàhvì-nsiá nùù Dios, dohó cachì-nsia: Yua-nsí Dios iá ansivi, ni ndácùcahan tñũñuhu nèhivì quivì-ní; te yàchì nì sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhiví yohó, xícàn tàhvì-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dan-dacu-ní, divi ducán ni quidá stná nèhivì ñuhiví yohó. ³ Pan xi-nsi iin quivì, iin quivì taxi tahvi-niá nùù-nsí. ⁴ Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, vachi nsiùhù,

xicáhnû stná ini-nsì sàhà nsidaa ana iníhíca nùù-nsí. Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù, te dacácu stná-ní nsiùhù nùù ñà-malu nicanicuahàn. (Amén.)

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà nú iá iin amigo xi-nda, te dava ñùu sàà-ndà vehe-ne, te cachí-ndà xì-né: “Amigo, taxi ica-ní ùnì pan nùí, ⁶ vâchi sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichì caní nì quixi-ne. Te còò ni-ĩhàha cuàhi-nè cuxi-ne”. ⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachi-nè xì-ndà: “Còó, màsà dáñáná-ní yùhù, vâchi ndiadí vâha yehí, te itánduhù-nsí xì dèhe-nsi. Mà cùì ndácòì cuàhi mii-ní ñà-ndùá xícàn-ní”, cachi-nè vihini. ⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco ni sàhà ñà-jaàn mà cándísâ-né ndacòo-ne cuàha-nèndó ñà-ndùá xiñuhu-nda. Còó, doco sàhà-ñá nì cunaha iin-nda cáhàn-ndà yehè-né, ñàyùcàndùá icúmí-nê ndacòo-ne cuàha-nèndó ìhàha. ⁹ Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, càcàn tàhvi-nsiá, te ñìhìtáhvi-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te tùia. Càhàn-nsià (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Vâchi nsidaa ana xícàn tàhvi, icúmí-nê ñìhìtáhvi ndisa-neà; te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí tùi ndisamà nùù-né; te nsidaa ana xícàn tàhvi nùù yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-yaña nùù-né.

¹¹ ’Nú ni càcàn iin dèhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàha-nsiàte, te màdì iin yùù. Te nú cuñu siaca xícàn-te, màdì iin còò cuàha-nsiàte. ¹² Te ò nú nsivì xícàn-te caxì-té, màdì iin sìduhma cuàha-nsiàte. Còó. ¹³ Mii-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá viì. Ñàyùcàndùá Yuamáni-ndà iá ansivi,

chicá icúmí-yâ cuàhatahvì-yá mii-nsiá Espíritu ìì xí-yá nú ni cãcãn tàhvì-nsiá nùù-yá.

Nansa nì dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, có-quidá víi-yá, cachí-nè

¹⁴ Daaní, iin xichi nì cuu nì tavà-yá iin ñà-malu ìhìn (ní nsida ihin xi) iin nèhivì. Daaní, nì nsihi nì queamà, dandu vâtùni nì nacahàn nècuàchìmà. Te nì ndulocó nèhivì cuáhà ndoó yucán. ¹⁵ Doco dava-ne, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Ñà-malu cusáhnû nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu —nì cachi-nè.

¹⁶ Te dava ga stná nèhivì yucán, nì xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndísá cui quida-yaña, á coó, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yâ ñà-ndùá nacání ini-nè. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì xídandacú nùù iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu còò gá modo cadandacú gá-nè nùù ñuu mà; te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gà-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú ni cuní ùhì-si tnaha-sì, dandu mà cúí gá dandacú-si nùù quisì dava ga mà. Ducán cachí, vàchi cachí mii-nsiá sàhí ñà-chindéé sì-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còò, ¹⁹ vàchi stná nèhivì xí mii-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu, te ¿ana òpódêr-xì quidá-néamà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nè), ñàyùcàndùá, vâtùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cónì cachí viì-nsiá sàhà yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñàyùcàndùá

náhà xìcà ñà-vichi sàni sàa tiempu cunì-nsia nansa dandácû ndiaha Dios.

²¹ 'Iin tiàa ndacuì, nú nihí-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còò ni-iñàha cuu xi ñà-ìcúmí-tê. ²² Doco nú ni quésáá iin ndósàhnú chicá fuerte, te cundee ndómà nùù-té, dandu dandiachi nsihi-nda arma nihí-te, divi arma tuxí-te cuàhàn chindee xi-té nì cùí. Daaní, icúmí ndósàhnùmà nihì-ndà nsidaa ñà-ìcúmí-tèmà, te quida-nda xán nacua cudii ini-ndà.

²³ 'Nsidaa ana có-ìá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chindéé xî danátáquì (nèhivì xî), ducán queámà na ian tàxì-né nècuàchìmà.

Nansa cuu xi iin nèhivì nú sàni naxicocufin iin ñà-malu nì quee nùù-né antes, doco cóni quíhvi ndisa-ne ichì Dios

²⁴ 'Nú sàni quee ñà-malu nùù ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si, yáha-sì lugar ìchí, nandúcú-sí ndé coo dadí-si; te nú ni cundáa inì-si mà cùí, dandu cachí-si: “Còó, chicá vàha nùhì ini nèhivì ndé nìsa ìe antes, vàchi vehi nduá”. ²⁵ Ñàyùcàndùá, mànuhù-sí anima nèhivì mà, te quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ²⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-si nácuàca-sì inga ùsà tnahà-sì chicá tùha quini, te caquìhvi nsihì-sì ini anima nècuàchìmà ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn chicá pesadu nàcòò tiàa ma nùù antes.

Nansa nihì-ndà cucumi-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na cáhàn-yà ñà-jaàn xì nèhivì cuáhà mà, dandu nì cachi iin nècuàchì ñahà xì-yá:

—Nansicáhàn nècuàchì nì dàtúinuù xì-ní ñuhivì, te nì dàchìchì-né mii-ní.

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Jaan. Doco chicá vaha cachi-ndà nansicáhán nèhivì iníní xí Palabra ìì xí Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa nì cachi Jesús na ní xicàn nèhivì quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá nì nachitu nèhivì cuáhà nùù-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nèhivì tiempu vichi, malu-nè. Xicàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-ndúá (nì xini nèhivì sàhaha) na ní cuu iin milagru xì Jonás, iin nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios. ³⁰ Vàchi milagru xi Jonás mà, ñà-yúcán nì sanduu iin seña nùù nèhivì ñuu Nínive. Doco divi ducán icúmí cuu xi stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí cuu stná iin milagru xì', te cunduu stná mà iin seña nùù nèhivì tiempu vichi. ³¹ Na quivì cuu juiciu, te màcuìta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùù Dios), dandu yucán icúmí nàcuììn stná iin nècuàchì ñahà nì sanduu reina dandacú nùù ladu sur sàhaha. Te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi dècuèndè iin ñuu chicá xica nì quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí guá rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichí nùù Salomón mà, doco (có-ndùlócò nèhivì). ³² Te quivì coo juiciu mà, yucán màcuìta stná nèhivì ñuu sàhaha nani Nínive, te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi nèhivì yucán, nì naxicocuììn ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì tiempu vichi, còò, có-nàxícócuììn ini-nè mate sàni quesaa ana chicá ndiaha nùù Jonás mà.

Nansa ndiá icà-ndà cundiaa-ndà anima-ndà sàhà-ñá vátùni datnúù Dios sàxìnítnùnì-ndà

³³ 'Iin lámpara, có-nàcuícun-ndañá sàhà-ñá cuiin dèhá; ni mà cuían tìxi iin icà; còó, icúmíá cuian ndé ducún, dandu cutnuà cutùì nùù nèhivì yáha ini vehe. ³⁴ Nduchínúù-ndà nduú ñà-tùínúù iquícúñú-ndà. Ñàyùcàndùá, nú iá vaha ma, dandu vátùni cutùì nuù-ndà ñà-quida-nda nsi-danicuú iñàha. Doco nú cuhí nduchínúù-ndà, dandu nàcuìtnùù nùù-ndà. ³⁵ Te ducán stná xì anima-ndà. Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia, còtó cuiin tnuu ini anima-nsià ndé cuàhàn datnúù mii-yá nì cùí. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxìnítnùnì-nsià datnúù-yà, dandu mà cóó ni-iin lugar ndé iín tnúú, vàchi cunduamà na ian nchií ndiaha inicutu sàxìnítnùnì-nsià, te quee stná mà na ian tnúú fuerte iin lámpara nùù-ndà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-có-quidá vù nècuàchì fariseu, te có-quidá vù stná nècuàchì ley xi veheñùhu

³⁷ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà, dandu nì quida iin nècuàchì fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-ya xì-né. Ñàyùcàndùá cuàhàn-yà, te nì yàha-ya ini vehe nècuàchìmà, te nì sàcòo-ya. ³⁸ Doco nècuàchìmà, nì ndulocó-nè ñà-cónì ndàhá-yá nacua nduú estilu xi-ne na cuàhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì nècuàchìmà:

—(Ndahví estilu chívàha) mii-nsiá nècuàchì fariseu, vàchi ducán queámà na ian nacáté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá ndoó, doco (inià, quini iá. Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vàchi sàni xida cuàchi-nsia ñà-xího guá-nsià cuàhà iñàha, te nihnú quini ini-nsià.

⁴⁰ ¡Ndahví-nsià! vàchi mà túha-nsia cundaà inì-nsia. ¿A có-ináhá-nsiâ ñà-iin-ni mii-yá nì quida vàha xi stná anima-nsià, màdiá cuisì iquìcúñú-nsià?

⁴¹ Doco nú nihnú vàha inì-nsia, te cutùha-nsia dacútâhvì stnahá-nsiá, dandu vàtùni cundaà inì-nsia iá viì nsidaa ñà-nduá (nì quidayucun Dios).

⁴² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vàchi mate túha ndisa-nsia cuàha-nsia diezmu, (iá gà ndé có-quidá viì-nsiá). Mate sáha-nsia diezmu xi yùcù cuatiluha caxì-ndà nahi ndua ndòò, ò yùcù cuati nani ruda, doco nú nduá (iin chuun cahnú), có-ndùlócô-nsià sàhàmà, vàchi có-nihnú ndàcuisì ini-nsià, ni mà túha stná-nsià cuu ini-nsià sàhà Dios. Pues divi ñà-jaàn ndisa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù nacoò stná-nsià diezmu mà.

⁴³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vàchi na sáhàn-nsià veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo viì-nsiá nandúcú-nsiâ; te na sáhàn-nsià yàhvi, cuní stná-nsià casàhú tñùñuhu cuàhà nèhivì xì-nsiá.

⁴⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì mii stná-nsià nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vàha-nsia. Vàchi na iin yavi xi nsi, ducán iá mii-nsiá, te ò na iin ñaña có-nâhà gà, te vihini cuànihni nèhivì nùá ñà-có-sàha-ne cuenta nduá yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, nú ducán cachí-nî sàhà nècuàchìmà, dandu queámà na ian dìquì stná nsiùhù cáhàn-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví stná mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vàchi tùha-nsia quidayucun-nsià

cuàhà ley ñà-chivàha nèhivì, mate mà cùndéé ini-nè quida-neà. Doco mii-nsiá, có-dúcùn ni-iin òndàhá-nsiàña.

⁴⁷ 'iNdahví-nsià! vàchi tùha-nsia quidavàha-nsia monumentu nù ñaña xi nècuàchì nisa cahàn cuenta xi Dios sàhana, doco divi xii-nsiá nduú ana nì sahnì xi nècuàchìmà. ⁴⁸ Ñàyùcànduá, ducán queá na ian cudî inì-nsia sàhà cuàchi nì quida xii-nsiámà, vàchi dihna mii-né nì sahnì xi nècuàchìmà, dandu vichi (daxínu mii-nsiá chuun xi-ne), quidavàha-nsia monumentu xi nsii ma.

⁴⁹ Ñàyùcànduá, dohó cachí Dios ñà-nchìchí guâ-yà: “Cuàhà profeta icúmî techuín, te càhàn-nè xi nèhivì ñà-nduú razón xi. Te cuàhà stná nècuàchì apóstol icúmî techuín nù-né. Doco nèhivì malu mà, cahni-né nèhivì xí, te nú coó, siquiera taxi-né nècuàchìmà”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmî nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì casahnì nèhivì dècuèndè tiempu nì cuàha ñuhiví. ⁵¹ Ñà-ndáà nduá cachí xii-nsiá, icúmî nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì xihì mà dècuèndè tiempu nì xihì Abel xi dècuèndè tiempu nì xihì stná Zacarías, divi Zacarías nì sahnì-né mahì veheñùhu cahnú xi mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmàni-ndà Dios.

⁵² 'iNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vàchi ducán iá na ian dandacú-nsiá sàhà (vehe ndé dacuahá) nèhivì cundaà ini-nè (sàhà Dios), doco nì chidèhé-nsià ndahàcáa nuna yehè vehe ma. Ni cóni quìhvi mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà-yá, te nì sadi stná-nsiá nù nèhivì cuní quìhvi dacuahá —nì cachi Jesús.

⁵³ Daaní, nì nsihi nì cachi-yà nsidaájàn, dandu

nì xidà ini nècuàchì ley xi veheñùhu ma, xì stná nècuàchì fariseu, te nì caquesaha-né nì càhàn ndee-né xì-yá, cuní-nè càhàn-yà, te cachi-yà sàhà cuàhà iñàha, ⁵⁴ áma cáchí-yà iñàha ñà-cui daquée cuàchi-ne dìquì-yá.

12

Icúmí cundaà inì-xi sàhà nsidaa nèhivì danani úún nduú nèhivì vaha

¹ Vichi sàni nataca chitu cuàhà mil nèhivì, dècuèndè sánihni tnahá-né. Dandu nì càhàn Jesús xì nèhivì mà. Primeru nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá, cachí-yà:

—Cuidadu cundoo-nsia, còtó quida-nsia na quidá nècuàchì fariseu. Vàchi nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicò xí-nsiá), divi ducán còò stná permisú quida-nsia na quidá nècuàchì mà, danani úún-né nduú-né nèhivì vaha. ² Cunaha-nsiá còò ni-iñàha coo dèhé nicanicuahan. Icúmiá tuiá, te cunitnùhu nèhivì sàhá. ³ Dècuèndè stná ñà-nduá nì cachi nèhivì na ndoó dèhé-nè ndé iín tnúú, icúmí palabra mà natùì vate stná ndé nchií orá. Te mate caya nì càhàn iin tiàa sàhà tùtnù compañeru-nè ndé ndoó-né vehe chicá ndiadí, doco icúmí palabra mà (cuìtià), vachi nana ducún nèhivì, te cachitnùhu ndee-né nsidaámà.

Chicá vaha yùhí-ndà mii-yá dandacú sàhà vida xi-nda inga ñuhiví

⁴ 'Amigos, cachí' xì-nsiá: màsà yùhí-nsià ana cui cahni xì cuisì iquicúñú-nsià; còò, vachi nú sàni xihì-nsià, dandu còò cá ni-iñàha cui quida ga-nè. ⁵ Doco yùhù cachí' xì-nsiá ana ndiá icà-nsiá yùhí-nsià. Xiñuhu yùhí ndisa-nsia mii-yá ana icúmí

derechu dandiachi xi anima-nsià andea nú sàni xihì-nsià. Mii-yá, ndisa xiñuhu yùhì-nsià.

⁶ 'Sàhà cuisì ùi tuní dicó-né ùhùn chòlìhì. Doco ni-iin quisì mà, có-nândòdó Dios-si. ⁷ Dècuèndè ináhá stná-yà nadaa ididínì itá dìnì iin iin nèhivì. Ñàyùcàndüá, màsà nácání inì-nsia, vàchi chicá ndiaá-nsià nùu iin chòlìhì tìi, te ò nùu cuàhà stná-si.

⁸ 'Yùhù cachí` xì-nsiá, nú cachí vate iin nèhivì ñà-ndüú-né nèhivì xí, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnái cachì nùu ángel xi Dios ñà-divi nèhivì xí nduú stná nècuàchìmà. ⁹ Doco nú ni chidèhé-nè ñà-ndüú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnái mii-né nùu ángel xi Dios.

¹⁰ 'Mate ni cáhàn ùhí iin nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco vátùni ñhì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu ìi sàni cáhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà nècuàchìmà.

¹¹ 'Daaní, nú ni dátñâtuu nèhivì mii-nsiá nùu nècuàchì dandacú nùu veheñuhu, ò nùu juez, te ò nùu tè-nihí chuun, màsà nácání ini-nsià nansa naxiconihí-nsiá nùu-té, ¹² vàchi momentu yucán icúmí Espíritu ìi xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsià índù-ñá chicá ndiaha cachi-nsià —nì cachi Jesús.

Cuàhà peligru ndacá ñà-cunduu-nda nècuàchì cuicà

¹³ Daaní, iin tiàa iín mahì nèhivì cuàhà yucán, nì cachi-nè xì Jesús:

—Maestro, cáhàn-ní xì ñani ñà-nì cándísâ-né dacuachí-né interés nì ndutahvì-nsí (nùu yua-nsí).

14 Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Senór, còò chuun ni níhì' cundui juez nsidan-dai sàhà chuun xi mii-nsiá, ni có-nduú stnàì iin ana dacuachi-xi biene xi-nsia.

15 Te nì cachi stnà-yà xì nèhivì cuàhà mà:

—Cuidadu cundoo-nsia, màdí xihò-nsiá cuàhà iñàha, vàchi mate ni coó cuàhà gá biene xi-nda, có-cuní cachàmà ñà-sàni nihì ndisa-nda vida ndi-aha. Còó.

16 Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Nisa ìa iin tècuicà; te iin cosecha cahnú nì cuàha itù-te. 17 Ñàyùcànduá, nì nacani inì-te, cachí-te: “¿Nansa quide? Vàchi có-cuàhà gá ndé covàha cosecha xi”. 18 Dandu nì cachì-te: “Chicá vaha dohó quide; cuàhìn duquín vehe cuachi yohó, te quidavàha saí vehe chicá nahnú sàhà-ñà vātùni sàà nàcòvaha cosecha xi, xì nsidaa gá stnà ñà-cuìqué. 19 Dandu cachì inì-ni mií: Vichi sà-ìá cuàhà iñàha íá vaha. Vātùni sàà ñà-jaàn cutiacuì cuàhà cuìà; vātùni quetatui vichi, vachi íá ñà-cuxi, te cohi. Contentu cuàhìn coi”, nì cachì-te. 20 Doco nì càhàn Dios xì-té, cachí-yà: “¡Loco íó! vachi ñuú vichi icúmî naquihin animo, dandu nsidaa biene sàni chivàhu, ¿ana ndòò xán?”, nì cachi-yà. 21 Te ducán icúmí coo xì nèhivì dacáyà xì cuàhà ñà-cuicà sàhà mii-xí, te nú còò ni-iñàha nduú ñà-cuicà ndisa-ne nuú Dios —nì cachi Jesús.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

22 Daaní, después nì cachi stnà-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Yùhù, cachí' xì-nsiá, màsà nácánì ini-nsià sàhà vida xi-nsia nansa nihì-nsiá ñà-cutiacu-nsià,

ni sàhà cuerpu xi-nsia, nansa tùi ñà-cundixi-nsia. Còó, ²³ vàchi màdì cuisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xi-nda ¿amádi chicá ndiaámà nù sícoto ndìxi-ndà? ²⁴ Cundehè-nsiá càlù, có-xitú-si, có-ndàníhí-si cosecha xi-sì, ni còò vehe icúmí-sí, ni còò stná ni-iin lugar ndé chívàha-sì iñàha; doco Dios, dacútiácú-yàsi. Te mii-nsiá, ¿amádi chicá ndiaá-nsià nù laa mà? ²⁵ Cunaha-nsiá, mate yáha ga sahní-nsiá dìnì-nsiá, te nacání inì-nsia, uun-ni nduámà, mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsià ni-iin dava metro. ²⁶ Ñàyùcànduá, nú mà cùì quida-nsia chuun tii jaàn, dandu chicá vaha màsà cáhni gá-nsià dìnì-nsiá sàhà chuun dava ga.

²⁷ 'Cundehè-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-quidáchúùn-yá, ni có-quidávàha stná-yà sícoto, doco chicá ndiaha ita mà nù rey Salomón (nisa à sàna), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ²⁸ Iin ita, yùcù-ni nduá, (có-ndiàá ndisa); quìvì vitni iá` campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá nì quidavàha Dios ita mà. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí-yâ cuàhatahvì stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá Dios.

²⁹ 'Màsà cacánúú-nsiá cahni-nsiá dìnì-nsiá nansa tùi ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰ Vàchi nsidaa nèhivì ndoó ñuhiví, divi ñà-jaàn nduá nandúcu-nê. Doco ndohó, iá Yuamánì-ndà Dios, te ináhá-yá xiñuhu nsidaámà nù-ndà. ³¹ Ñàyùcànduá, dihna xiñuhu nanducu-nsiá nansa chívàha vii-nsiá ley xi ñuhiví ì xí-yá, dandísá nihì stná-nsià nsidaa ñà-nduá cumáni gá nù-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyà-ndà ñà-cuicà-ndà

³² 'Mii-nsiá, nahi riì-xí nduú-nsiá, te cachî xî-nsiá, màsà yúhî-nsià, mate mà túù-nsiá, vâchi sàni chitnùní ini Yuandiaha-nsiá ñà-cundiatú anima-nsià ndè ñuhíví ìì xí-yá.

³³ 'Dicò-nsiá biene xi-nsia, te dacútâhvi-nsiá nècuàchì ndahví. Dandu queámà na ian sàni chivàha-nsia ñà-cuicà-nsiá ndè gloria. Te queé stná na ian iá vâha mà ini iin itni mà sáà tèhì, vâchi ndè gloria yucán, mà sáà ndañuhá, vâchi mà quíhín tècuìhnà-ñá, ni mà cúsíquídí stná. ³⁴ Vâchi ndé quida-nda cuenta iá vâha ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuàhà ini anima-ndà —ni cachi Jesús.

Ndiá icà-ndà cundoo tùha-nda, vâchi sà-itúú-yá naxicocuîn-yà

³⁵⁻³⁶ Dandu ni cachi-yà:

—Cundoo tùha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiáá lamú xi-tè na cuàhàn nècuàchì mà vicò nandàhà; nacuícun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daaní, nú sàni nsiaa nècuàchì mà, te ni càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nùù-né. ³⁷ Nansicáhàn-tê nú ndiatú tùha-tè na nsiaa-nè, vâchi seguru icúmí-nê quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndè dava ñùu, ò ndé` sinduhá ni nsiáá lamú mà, te xíndiatu ìì peón mà, pues nansicáhàn-tê ni sandiatu-tè.

³⁹ '(Inga ejemplu), nú ináhà-ndá ndévi hora quixi tècuìhnà quíhvi-tè vehe-nda, dandu cundiatu tùha-nda, mà cuáha-nda quíhvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiá, cundoo tùha stná-nsià, vâchi iin

quìvì có-nìhnú inì-nsia naxicocuñin yùhù ana nduú
Tnaha Nèhivì Ñuhivì —nì cachi-yà.

*Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn
xìcà*

⁴¹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿a ní nacani-ní ejemplu jaàn
ñà-cutùha miiní nsiuhù, te ò cuní stná-ní quihin
casu nsidaa nèhivì dava ga?

⁴² Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—¿Ana tuxí ini-nsià nduú nahi peón nùù
ejemplu yohó? Nì ìa iin peón; tùha-tè quida viì-té,
quidá sahnú-te. Te nì nìhì-té chuun nùù lamú xi-tè
ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te
ñà-cutiacu nsidaa nècuàchìmà quìvì cuiñuhá.
Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhàn
peón nì ndòo dandacu-ma nú iin-ni quidá víi-té
dècuèndè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsiá,
icúmí nècuàchìmà cuàha-ne peón mà chuun
ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né.

⁴⁵ Doco nú nacaní chicuéhè ini peón mà, te
cachí-te: “Cucuee va lamú xi, dandu nsiaa-nè”,
te quesáhá-tè cahnì cuií-te peón dava ga mà,
tiàa-ne te ñahà-né, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, te coho-tè
cucahan-té, te cutnàhâ stná-te xi tè-xíni xihí-te.

⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú
xi-tè nsiaa-nè iin quìvì có-nìhnú inì-te, cundua
iin tiempu có-ínahá-tè, dandísá nìhì-té iin castigu
cahnú sàstnùhù, iin-ni ndoho-tè ñà-nduá icúmí
ndoho nsidaa gá ana có-xíníndísá xì-yâ.

⁴⁷ Iin peón, nú ináhá vâha-tè ñà-nduá cuní lamú
xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-íníní-te ñà-nduá
cachí-nè, dandu cuàhà gá icúmí-tè ñàhni-té.

⁴⁸ Doco nú có-cùndáà vâha ini peón mà, te quidá-te

iin falta, dandu chicá iyuhu ñàhni-te. Vàchi ducán queá na ian nacóó-ndá cuàhà ñà-icúmí-ndá nùù ndahà inga nèhivì (ñà-cundiaa-nèà). Pues nú ducán, dandu cuàhà stná iñàha icúmí-ndá naquihin-nda nùù nècuàchìmà. Vàchi nú ni ndóo cuàhà iñàha ndahà iin nèhivì, dandu divi-ni ducán cuàhà iñàha icúmí stná-ndà nandacàn-ndà nùù-né.

Mà ndóo ini dava nèhivì sàhà ichì Jesús; mà úhi tànhdè dava-ne sàhá

⁴⁹ 'Cunaha-nsiá, yùhù vaxi cundui nahi ñuhu quiñuhu ñuhivì, (vàchi sàhà yùhù icúmí nèhivì tànhdè dava-ne). Te ja sácú vaha ñà-sàni quiñuhu ñuhu mà ni cundúá! ⁵⁰ Vàchi iá iin tnùndohò icúmí yahi, te cuàhà gá nacání ini ndé cachi sàa hora yàhamà. ⁵¹ ¿A túxí ini-nsia vaxi ñuhivì yohó ñà-cucumi nèhivì paz? Còó, vàchi sàhà yùhù icúmí tànhdè dava nsidaa-né. ⁵² Ndè vichi xi ndé` quivì nùù-xì icúmí tànhdè dava-ne. Por ejemplu, nú iá iin vehe, te ndoó ùhùn nèhivì, ùn-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùi mà. Te nú coó, ùi-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùnì mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cuni ùhì-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cuni ùhì xì mii-né; te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-némà cuni ùhì xì mii-né; te ò dido iin nècuàchì ñahà cuni ùhì xì sànu-ne; ò nú coó, sànu-nemà cuni ùhì xì mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-ndà índuvì tiempu nuná ñuhivì, te sáhatahvì Dios gracia xi-ya, vàchi icúmí tiempu mà nsiha

⁵⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì cuàhà ndoó yucán:
—Mii-nsiá (nècuàchì ñuu yohó), nú nì xinì-nsia itá vícò ladu quécahnu orá, dandu cachí-nsià: “Vàxi dàvì”, te ducán iá. ⁵⁵ Te nú caná tàchì

ladu sur, dandu cachí-nsià: “Cuàhàn coo ihni”, te divi ducán coo. ⁵⁶ ¡Ndahví-nsià! Danani uun-nsia nchichí ndisa-nsia, vèchi mate túha-nsia nacuni-nsià seña iá ñuhíví xì ansivi, doco ¿índù chuun mà cùì nacuni stná-nsià índù tiempu nduá vichi? ⁵⁷ Có-chìndéé sàxínítnùnì-nsià mii-nsiá sàhà-ñá cui mànhì ini-nsia índù chuun nduá chuun vaha.

⁵⁸ ’Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensió cuàhàn nùù tènìhí chuun, dandu chicá vaha nanducu-nsiá ñà-nacahan stnahá-nsiá Dios sàhà-nsiá na meru xicá-nsiá ichì cuàhàn-nsià, te màdiá cundaca-tensió sàà nùù juez, vèchi juez mà, dayáha-tensió ndahà comandante xi-tè, te chiacadi tèmà-nsiá vehecàa. ⁵⁹ Te ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, nú nì cuu-xi-nsiá ducán, dandu mà quéé gá-nsiá dècuèndè nú sàni dānāà nsihí-nsiá nsidan-icuú ñà-nduá nihíca-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Chuun cahnú nduú ñà-cuu-nda arrepentir sàhà cuàchi-nda

¹ Daaní, tiempu yucán nì cachitnùhu nèhivì xì-yá nansa nì cuu xi nècuàchì ladu Galilea, nì dāndācú Pilatu, te nì sahnì soldadu-nè na meru sàhatahvì-né quisi nduú promesa xi-ne nùù Dios; meru xihì quisi mà, te nì sahnì-ténè. ² Dandu nì naxiconihí-yá nùù nècuàchì nì nacani ma, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsià ñà-chicá nì sanduu-ne nèhivì cuàchi nùù nsidaa nècuàchì ñuu-nè, te sàhāmā nì xihì-nè ducán? ³ Còó, cachí, vèchi divi ducání ndañuhu stná mii-nsiá nú màsà cúú-nsiá arrepentir sàhà cuàchi-nsia. ⁴ Te ináhá

stná-nsià nansa nì cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te nì chàmà sàhùn ùnì nèhivì. Pues ¿a tuxí ini-nsià chicá nìsa ìa cuàchi nècuàchì mà nùù nsidaa gá nèhivì ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còò, cachí; vàchi dècuèndè mii stná-nsià, divi ducaní icúmí stná-nsià ndañuhu-nsiá nú màsà nàxícócuìn ini-nsià sàhà cuàchi-nsia.

Ejemplu sàhà yutnù cóni cuáha quisì vídì-xì

⁶ Dandu nì nacani-ya ejemplu yohó:

—Nìsa ìa iin tiàa icúmí xí iin ñuhù iá ñà-tàtá, te yucán iin stná iin nù-higu. Te nì sàà tiàa ma iin xichi yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu ni cuí, doco còò nì-iin sihigu-nu ni ndácùhun-ne. ⁷ Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì tèndiáá xì yutnù tata mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùnì cuià quixí indéhi, áma níhì’ sihigu yutnù yohó cahín, doco còò-sí. Nì táhndè-nu chicá vaha; có-cùnì cuiin uun gà-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, nì cachi-te: “Senór, nacoò gà-nínu dècuèndè inga cuià, vàchi cuní’ dadayí’ ñuhù sàhà-nú, te daquéi majada, ⁹ áma cuáha-nùsí; te nú coó, dandísá, táhndè-nu”, nì cachi peón mà.

Nansa nì quida Jesús iin quivì descansu, nì dàndúvaha-ya iin nècuàchì ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivì sábadò iá-yà iin veheñuhu dacuahá-yá nèhivì. ¹¹ Te yucán nì quìhvi stná iin nècuàchì ñahà, sàhùn ùnì cuià dandohó iin ñà-malu-nè, nì cuià yaa-ne quidá-si, ñàyùcànduá xicá todo-ne, mà cuià nácuìn ndàà-nè. ¹² Doco na ní xini Jesús-nè, nì cana-yanè ñà-tnàtuu-ne. Dandu ní cachi-yà xì-né:

—Mii-ní nècuàchì ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

13 Dandu nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìni-né. Te vichi vichi nì ndundaà cuerpu xi-ne, te nì nihì-né nì nàcuìln ndàà-nè. Ñàyùcàndüá, cuahà gá nì naquimani-né Dios. 14 Doco nècuàchì dandacú nùù veheñuhu yucán, nì cuduchi ini-nè, vàchi quivì descansu nduá na ní dándúvaha-ya nècuàchìmà. Ñàyùcàndüá, nì cachi nècuàchì dandacu-ma xi nsi-daa nèhivì yucán:

—Ĩñù quivì úún iá quidachuun-nda; ñàyùcàndüá, quivì jaàn quixi-nsia nduvàha-nsia, màdiá quivì descansu.

15 Dandu nì naxiconihí Stoho-ndà Señor nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vaha-ní! vàchi nsidaa-nsiá, cada quivì descansu ndàxìn-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sáhàn-nsia xì-sí ñà-coho-sì tècuí. 16 Te nècuàchì ñahà yohó, descendencia xi xii-ndà Abraham nduú stná-nè, ñàyùcàndüá, amádi ndiá ìcà stná-nè dàñà stná-nè nùù cuèhè itníí xí-nê, mate quivì descansu nduá, vàchi sàcuàhàn-ndà sàhùn ùnì cuià nuhní iquicúñú-nè quidá ñà-malu —nì cachi-yà.

17 Daaní, nsidaa nècuàchì xiní ùhì xì-yá, nì nducahan-ne; doco nèhivì cuahà mà, nì cudii ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yá.

In ejemplu nì nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndà nansa coo tiempu na xitià palabra xi-ya

18 Daaní, nì cachi gà-yà xì-né:

—¿Índù iñàha cui cachì sàhà-ñá cundaà vii inì-nsia nansa iá ñuhivì ìì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá, te sàà-nsià cundaà ini-nsià nansa iá tiempu mà? 19 Pues cunaha-nsiá, nahi

tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà, na ian nì cuu na ní chihi iin tiàa tata mà itu-nè, te nì sahnua; iin yutnù cahnú nì nanduu-nù. Dècuèndè laa ndavá ansivi, vaxi stná-si quidávàha-sì tacà-si mahì-nú.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu nì cachi-yà:

—¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá sàhà ñuhiví ìì xí Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, ducán nduá, vächì divia nì quihin iin nècuàchì ñhà nì dàquéé-ne mahì ùnì maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

Yehè Sìtníhì

²² Daaní, na xicá-yá ichì Jerusalén, nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ²³ Te nì cachi iin nèhivì mà xì-yá:

—Señor mío, ¿a iyuhu nèhivì cunduu nècuàchì càcu anima-xi?

Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quìhvi-nsia yehè sìtníhì gloria, vächì ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nùù nsidaa nèhivì cucuni quìhvi yucán, cuàhà-né, mà níhì-né yàha-ne. ²⁵ Vächì quida-nda cuenta na ian iá iin vehe, te cuní-nsià quìhvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchì divéhé-xímá yehè-né. Ñàyücànduá sàà-nsià, te cáhàn-nsià yehè, cachí-nsià: “Stoho-nsì Señor, nacuna sacù-ní nùù-nsí”. Dandu nècuàchìmà, icúmí-nê cachi-nè: “Còó, tàcùnî mii-nsiá, (ni có-ínáhî) índù nì quixi-nsia”. ²⁶ Dandu mii-nsiá, cuàhàn-nsià cachi-nsià: “Nsiùhù, nìsa cutnahá-nsí xì-ní nì

sandoo-nda nìsa xixi-nda nìsa xihi-nda (tècuì); te mii-ní, nìsa dacuaha-ní nèhivì ñuu-nsì, calle ñuu-nsì”. ²⁷ Dandu nècuàchì sahnú yucán, icúmí-nê cachi-nè: “Yùhù cachi` xì-nsiá, tàcùnì` mii-nsiá, ni có-ínáhì índù nì quixi-nsia. Ñàyùcàndüá, cuahán-nsià iladu, vàchi nècuàchì chicuéhè xínduu-nsia”, cachi nècuàchì sahnú-ma. ²⁸ Pues (ducán stná mii-nsiá), icúmí-nsiâ cuni-nsiâ na yáha xii-ndà Abraham ndè ñuhivì ìì xí Dios, mii-né xì stná Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stná nècuàchì profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya sàna. Nsidaa-né icúmí-nê màcùndoo-ne nùù Dios ñuhivì ìì xí-yá. Doco mii-nsiá, còó; fuera icúmí-nsiâ ndòo-nsia. Dandu yáha ga cuahàn-nsia cuacu-nsia, ndé càna nùhu-nsia (ñà-ndòhó guâ-nsiâ). ²⁹ Vàchi nsidanicuú ladu icúmí quee nèhivì sàà-nè ñuhivì ìì xí-yá, cunduu-ne nèhivì vaxi ladu caná hora, xì nèhivì ladu quécahnu stná, xì nèhivì ladu norte, xì nèhivì ladu sur, nsidaa-né icúmí-nê casaà-nè màcùndoo-ne (ndé iá vicò) ñuhivì ìì xí-yá. ³⁰ Vàchi nèhivì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè nàcòdò nùù-né nùù-xí (quìvì yucán), te nècuàchì idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³¹ Divì quìvì yucán nì casaà dava nècuàchì fariseu nùù-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuahán-nì quecuaán-nì yohó, vàchi cuní Herodes cahni-té mii-ní.

³² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Cuahán-nsià, te dohó cachi-nsià xì tè-icúmí guá maña mà: “Cunaha-ní, vichi xi tnaa cuahìn taví ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te dandúvaha

stnái nècuàchì cuhí, dandu quivì ùnì cuàhìn dan-sihí chuun xi”. ³³ Doco sà-ìá ñà-caqui vichi, te tnaa, te idá, vàchi ndè ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tùha ndisa nèhivì cahni-né iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

³⁴ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vàchi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchì cáhàn palabra xi Dios, vàchi na techúûn-yánè sàà-nè nùù-nsiá dandu caníyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquì mii-nsiá nùí na ian danátáca siùn pilu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisi mà tìxi ndìxì-sì; doco còó, cónì cùnì-nsiá. ³⁵ Ñàyùcàndùá icúmí lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia. Te cachí stnái xì-nsiá, mà cùnì gà-nsiá yùhù ndè cachi sàà quivì cachi-nsiá xì': “Ndiaha gá mii-ní, vàchi divi ana vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

14

Nansa nì dándúvaha Jesús iin nècuàchì ndohó cuèhè cuiun

¹⁻² Daaní, iin quivì descansu cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì idónuu nùù nècuàchì fariseu, cuàhàn-yà cuxi-ya yucán. Te vehe nècuàchìmà iá stná iin nècuàchì cuhí cuèhè cuiun, te íín-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá, dava ga nècuàchì fariseu ndoó yucán, indéhe váha-neyà, nansa quida-ya. ³ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nècuàchì fariseu mà xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu ndoó yucán:

—¿A sáha ley ì xì-ndà dándúvaha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá? (Cachi-nsiá xì'.)

⁴ Doco nècuàchìmà, dadí úún nì ndòo-ne. Ñàyùcàndùá, nì tnii-ya ndahà nècuàchì cuhí mà, te nì dándúvaha-yanè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cùhùn-ní vichi.

⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nècuàchì ndoó yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xi-nsia, te nì nacava-sì ini iin xìchi, ¿áma cùhùn-nsià carrera tavà-nsiási, mate quívì descansu nduá? —nì cachi-yà.

⁶ Te mii-né, mànicùí nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá.

Mà váha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndiaá

⁷ Daaní, nì xini Jesús nansa quidá nècuàchì nì quesaa vicò mà, nandúcú-nê lugar cundoo-ne ndé chicá quee tnùñuhu xí-né. Ñâyùcàndùá, nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

⁸—Nú cánà iin nèhivì cùhùn-nè iin vicò nandàhà, màsà cóó-né ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí, vàchi vihini sàà stná inga ana chicá quidañúhú nècuàchì divéhé-xí. ⁹ Nú ducán, dandu icúmí nècuàchì divéhé-xímá tnátuu-ne ndé iá nècuàchì nì sàà primeru mà, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Cuxio-ní, te ni cóó nècuàchì sahnú yohó lugar xi-ní”. Dandu nècuàchìmà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndè cahà-xí, te ndò cahan-ne. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xí coo-nda, dandu na tnátuu nècuàchì divéhé-xímá, icúmí-nè cachi-nè xì-ndà: “Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí”. Pues nú ni quidá-né ducán, dandu chicá quee tnùñuhu xi-nda nùù nècuàchì cutnàhà xí-ndá ndoo-nda xixi-nda yucán. ¹¹ Vàchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nè sàà-nè ndò cahan-ne. Doco nsidaa ana

ndaníhí ndahví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tñũñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì càhàn-yà xì nècuàchì nì cana xi-yá ñà-cuxi-ya, cachí-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-ní quida-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuaà, dandu màsà cáná-nî amigo xi-ní, ò ñanì-ní, ò tnaha-ní, ò nècuàchì cuicà ndoó yatni, còtó cana strá-nè mii-ní vehe-ne, te ducán danáà-né favor nì quida-ní. ¹³ Còó, vàchi nú cuní-ní quida-ní iin vicò, dandu cana-ní nècuàchì ndahví, xì nècuàchì nì nacuéhè, xì nècuàchì xicá cuéhè, xì nècuàchì cuaá; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vàchi nsidaa nècuàchì yucán, mà cúí danáà-né nùù-ní. Daaní (ndè inga vida) na natiacù-ní xì nsidaa gá nèhivì nihnú ndàcuisì ini-xi, icúmí-nî nihì-ní ñà-vàha xi-ní sàhámà —nì cachi Jesús.

Ejemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nècuàchì cutnáhâ xí-yâ na xixí-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Ndiaha gá coo tiempu cundoo-nda ñuhivì ìì xí Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nisa ìa iin tiàa nì quida iin vicò cahnú. Cuàhà gá nèhivì nì cana-ne. ¹⁷ Dandu na hora cuàhàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachitnùhu-tè xì nsidaa nècuàchì nì cànà mà ñà-sà-ìá hora yàha-ne, vàchi sà-ìá listu nsidaá.

¹⁸ 'Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuicáhnû ini nècuàchì quidà-xì vicò mà sàhà-né. Nècuàchì primeru, nì cachi-nè: “Còó, làcà nì xiin

iin ñuhù xí, te icúmî cùhìn cundehià. Ni cuícáhnû ini-nè sàhí”, cachí-nè.

¹⁹ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vâchi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmî cùhìn cundaà inì sàhà-sí, a quídá víi-sí, á coó. Ni cuícáhnû ini nècuàchìmà sàhí”, nì cachi tiàa ma. ²⁰ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vâchi làcà nì nandàhí, te ñâyùcàndüá, mà cúí cùhìn”.

²¹ Ñâyùcàndüá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xi-tè nansa nì cacachi iin iin nèhivì mà. Ñâyùcàndüá, nì xidà ini nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì peón mà: “Cuahán-nî vichi duha cacanuu-ní inii calle ñuu-ndà yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátácà-ní nècuàchì ndahví, nècuàchì nì nacuèhè, xì stná nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá ñà-nì quixí-né vicò xí”.

²² Ñâyùcàndüá, (ducán nì quida peón mà); dandu nì cachi-te: “Sànì quide ñà-ndüá nì cachi-ní xí, señor, te vâtùni cundoo más gà nèhivì”.

²³ Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: “Vichi cuahán tu-ní nsidaa ichì xì nsidaa callejón, te datnátuu-ní nèhivì sàhà-ñá chitu vehi nèhivì.

²⁴ Vâchi ñà-yòhó cachí xì-nsiá, ni-iin nèhivì nì quide invitar daa, mà níhi-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehi”.

Nansa nì cachi Jesús xì-ndà ñà-iin-ni ni nácání ini-ndà cunchicùn-ndà yá

²⁵ Cunaha-ní, cuahà gá nèhivì xínchicùn xì-yá cuahàn stná-nè. Ñâyùcàndüá nì naxicocuñ-yà yàtà-yá, te nì cachi-yà xì-né:

²⁶ —Nú vâxi iin nèhivì nùí, te cuní-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócô gà-nè ñà-ndüá cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne,

ò ñani-nè, ò cùha-ne, mate (ni cá-cútúxí ini nècuàchimà) sàni xini ùhì tnaha-nemà mii-né. Ni màsà cúú gà stná ini-nè sàhà vida xi-ne, vàchi nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana nchícùn xí'. ²⁷ Te xiñuhu stná (ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhí), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuàhàn-nè cui-nè. Vàchi nú có-nihnú ini-nè ducán, te có-nchícùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nèhivì xí'. ²⁸ Vàchi nú cuní-ndà quidavàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xi-nda a vátùni sàà dìhùn xì-ndà, ²⁹ còtó mà cúí daxínu-ndañá, cuisì cimientu xan daquésáhá-ndá, te sà-íá ni. Dandu nècuàchì indéhe, cuàhàn-nè cuàcùndiaa-nèndó, ³⁰ cachi-nè: “Cuàhàn tè-jaàn quidavàha-tè iin vehe ni cúí, doco cóni níhì-té daxínu-teá”, cachi-nè (cuàcùndiaa-nèndó). ³¹ Daaní, stná iin rey, nú cuní-te cùhùn-te guerra nàá tnàhá-te xì inga rey vaxi xi soldadu-xi, amádi dihna coo-tè nacani vaha inì-te, a vátùni sàà ùxìn mil soldadu xi-tè ñà-cundee-té nùù òcò mil soldadu xi inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xi-tè, dandu na táñâha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nèhivì xí-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xì tèmà nansa nsihi pleitu xi-tè. ³³ Te ducán stná mii-nsiá, xiñuhu nandòdó-nsiá nsidanicuú ñàha icúmí-nsiá, vàchi nú coó, dandu mà cúí sàà-nsià cunduu-nsia ana nchícùn xí'.

Ejemplu nacání sàhà ìn nì cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdí cuchicuehe anima-ndà

³⁴ Vàha ga ìn, (vàchi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádì xán, dandu mà cúí gá ndu-adì gá'. ³⁵ Vàchi còò cá chuan, mà cúndúá ñuhù chihi-nda, ni mà váha daquéé stná-ndà nùù

itu-ndà. Chicá vaha cate-ndañá. Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

15

Ejemplu nacání sàhà rii ni tùcù

¹ Daaní, nì catnàtuu cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì cuàhà gá stná nèhivì íá cuàchi-xi, vàchi cuní-nè cunini-ne ñà-ndúá cachí-yà. ² Dandu nècuàchì fariseu, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nì xitnùhu-neyà, cachí-nè:

—Nècuàchì jaàn, cudîi ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì cuáchi; dècuèndè xixí tàcá stná-nè xì nècuàchìmà.

³ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

⁴—Nú ndoó iin cientu rii xì-ndà, te nì quecuaán iin-sì ¿ndiá nduá quida-nda? ¿Amádi naco-nda 99 quisì dava ga mà iin yodò, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisì mà ndè cachi nanihì-ndàsì?

⁵ Daaní, nú sàni ndacùhun-ndasí, cudîi ini-ndà

⁶ mànuhù-ndà vehe-nda idádocó-ndà quisì mà. Dandu cana-nda amigo xi-nda xì stná nècuàchì ndoó yatni, te cachí-ndà xì-né: “¡Nahà-nsia cundoo-nda cudîi ini-ndà, vàchi sàni natùì rii xí nì ndañuhu nì cuí!”

⁷Te yùhù cachí stnài xì-nsiá, nú nì sàà iin nèhivì íá cuàchi xi cuu-ne arrepentir, dandu yáha ga xícudîi ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudîi ini-nè sàhà nècuàchìmà nùù 99 nèhivì nihnú vaha inì-xi, vàchi mii-né, có-xiñùhù gá cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dìhùn nì ndañuhu, te nì natùia

⁸ Te ò (inga ejemplu. Ni cachí-ndà iá) iin nècuàchì ñahà icúmí xí ùxìn dìhùn plata. Pues nú ni ndáñúhú ian, amádi nacuicùn-né iin isì, te nasihvi-né vehe-ne ñà-nanducu-néà ndè cachi natúia. ⁹ Daaní, nú sàni nanihì-néà, dandu cana-ne amigo xi-ne xì stná nècuàchì ñahà xíndoo yatni, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Naha-nsià cundoo-nda cudíi ini-ndà, vachi sàni natúì dìhùn xí nì ndañuhu ni cuí”, cachí-nè. ¹⁰ Te cachí stnáì xì-nsiá, ducán cudíi stná ini nsidaa ángel xi Dios nú nì sàà iin nècuàchì iá cuàchi-xi cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe nì sàhàn xìcà

¹¹ Dandu nì cachi stná-yà:

—Nìsa ìa iin tiàa ndoó ùì dèhe-xi. ¹² Te nì cachi tèchicá chii xí yua-té: “Papá, taxi-ní ñà-ndúú tàhvi ñhì-nsí nùù-ní”. Ñàyùcàndúá, nì sàha-ne iin iin-tè ñà-ndúú tàhvi-té. ¹³ Cóni yáha cuàhà quivì, te nì dàtàcá tèchicá chii ma nsidaa ñà-icúmí-tè, te cuàhàn xìcà-té inga ñuu. Yucán nì quida ndevàha-tè gastu dìhùn xí-te, nì quìhvi-tè cuàhà viciu. ¹⁴ Daaní, na ní nsihì dìhùn mà, nì quixi fuerte tnama ñuu yucán, te nì quesaha-té nì ndundahví-te. ¹⁵ Ñàyùcàndúá, cuàhàn-te nùù iin lamú ñuu yucán, te nì ñhì-té chuun nùù nècuàchìmà, nì techuún-nète cuàhàn-te campu dacáxàhan-tè cochi. ¹⁶ (Ñàyùcàndúá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchichi yùcù saxí cochi-mà cahan stná-te caxi-té, doco còò ni-iin nèhivì sáha xi-té ni-iñàha. ¹⁷ Dandu nì nàcùnihnu sahnú ini-te, te nì cachi-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiacu-nè, dècuèndè cuyódo gá-ñà nùù-né. Doco yùhù, yohó ié` ndè cuní` cuì quidá doco. ¹⁸ Chicá vaha naquihin ichì nùhì ndé iá papá

xi, te cachì xì-né: Papá, nsidá cuàchi nùu Dios, te nsidá cuàchi stnàì nùu mii-ní. ¹⁹ Ni mà nátùì cunduu guè nahi dèhe-ní; nahi peón xi-ní cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacání inì-te entre mii-té. ²⁰ Ñàyùcàndùá, nì naquihin-tè ichì mànuhù-té ndé iá yua-té.

’Te xica î vâxi-tè ndé iá nècuàchìmà, te nì xini-nète. Dandu nì cuhi ini-nète, te nì dàyáà-nè cuàhàn-nè nì numi nihni-nète. Nì tutuyuhu tnahá-né nùu-né. ²¹ Dandu nì cachi dèhe-nemà xì-né: “Papá, nsidá cuàchi nùu mii-yá iá ansivi, te nsidá cuàchi stnàì nùu mii-ní. Mà nátùì cunduu guè nahi dèhe-ní”, nì cachì-te. ²² Doco yua-té, nì cachi-nè xì peón xi-ne: “Tavà-nsiá sìcoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te nì cúnacáá stná iin anillu dìndàhá-te; nì nácuáìn stná-te iin ndisàn. ²³ Te cundaca stná-nsia chelù ndatnù quixi cuì-si quida-nda vicò. ²⁴ Vâchi sàni xihì dèhi yohó cahín, doco vichi (sàni nsiaà-te) na iin tiàa nì natiacu. Sàni ndañuhu-té ni cuí, doco vichi sàni natùì-tè”, nì cachi yua-té. Te nsidaa nècuàchì ndoó yucán, nì quesaha-né nì quida cahnú-né vicò mà.

²⁵ ’Daaní, dèhe sahnú nècuàchìmà, iá-te nùu ítú. Te nì naquihin-tè ichì màndixi-tè. Te na ní cuyatni-tè vehe, nì tiacù-te quidándáá nèhivì, te itásáhá stná-nè. ²⁶ Ñàyùcàndùá, nì cana-tè iin peón; nì xìcàn tnùhù-té nùu nècuàchìmà, cachì-te: “¿Ndíà ndùá cùu-guá vehi?” ²⁷ Dandu nì cachi peón mà xì-té: “Sàni nsiaa ñani-ní, ñàyùcàndùá nì cachi yua-ní ñà-nì cahní-nsí chelù ndatnù, vâchi sàni natùì dèhe-ne, te còò ni-ĩhàha ni cuu xi-té”. ²⁸ Ñàyùcàndùá, nì xidà ini ñani sàhnùmà, có-cùnì-te nansìhvi-tè vehe. Dandu nì quee yua-té

nì càhàn vìi-né xì-té. ²⁹ Doco nì cachi-te xi-né: “Cunaha-ní, sàcànì cuàà ié` nùù-ní quidáchúîn, te inínì nsidanicuú ñà-ndùá cachí-ní xì’; doco tàñáha ga dacútâhvì-ní yùhù ni-iin litú quida stnâi vicò xì amigo xi. ³⁰ Doco vichi sàhà ñà-nì nsiaa tè-nduú dèhe-ní yohó, (ñàyùcàndùá quidà-ní iin vicò cahnú), dècuèndè nì xihì stná chelù ndatnù xi-nda sàhà-té, mate nduú-te iin ana nì quida uun gastu xì biene xi-ní sàhà ñahà xí-te”, nì cachi dèhe sahnuma. ³¹ Dandu nì cachi yua-té: “Yohó, dèhi nduú stnáu. Siempre ió xí. Te nsidaa ñà-nduú biene xi, stoho stná` nduú stnáu. ³² Doco vitni ndiá ìcà-ndà quida-nda vicò, te cudìi ini-ndà, vâchi tè-ñanù yohó, nì xihì-te cahín, doco vichi yohó iá-te na ian nì natiacù-te; sàni ndañuhu dahuun-tè nì cahín, doco còò, sàni nsiaà-te vichi”.

16

Ejemplu nacánì sàhà mayordomu cóni quidá víi

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Iin nècuàchì cuicà, nì ìa iin mayordomu xi-ne, te nì cachitnùhu nèhivì xì-né: “Cò-quidá víi mayordomu xi-ní xì biene xi-ní”. ² Ñàyùcàndùá, nì cana-ne temà, cachí-nè xì-té: “¿Nansa iá ñà-ndùá quidà-ní? vâchi càhàn tnùhù nèhivì sàhà-ní núí. Pues vichi icúmí-nî quida nsihi-ní entregar cuenta xi-ní núí, vâchi cuàhìn taví mii-ní nùù chuun xi-ní ñà-nduú-ní mayordomu”, nì cachi-nè.

³ Ñàyùcàndùá, nì quesaha-témà nacánì inì-te, cachí-te inì-ní mii-té: “¿Nansa quide vichi? vâchi cuàhàn lamú xi dacúxíó-né yùhù nùù chuun xi. Ndahví, vâchi còò valor xi quidachuín xì pala. Vihini càcàn stnâi caridad, doco cucáhán núí.

4 ¡Áà! Vichi sàni cundaà inì nansa quide, te cundoo ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei nùu chuun xi”, nì cachì-te. 5 Ñàyùcàndùá, nì cana-tè iin iin nèhivì iníhíca nùu lamú xi-tè. Te nì ndàcàtnùhù-té nùu nècuàchì primeru mà: “¿Nadaa iníhíca-ní nùu lamú xi?” 6 Te nì cachi nècuàchìmà: “Iin cientu tonel aceite iníhíquê”. Dandu nì cachi mayordomu mà: “Tnii-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yàchì natiaa-ní cuenta xi-ní ñà-cundua cuisì ùi dico ùxìn (50) tonel vichi”. 7 Dandu nì cachì-te xi inga-nè: “Te mii-ní, ¿nadaa iníhíca-ní?” Te nì cachi nècuàchìmà: “Iin cientu carga nùnì trigu iníhíquê”. Dandu nì cachì-te: “Tnii-ní cuenta xi-ní, te natiaa-ní cùmì dícó (80) carga-ní”. 8 Daaní, lamú xi-tè, nì cundaà ini-nè ñà-ndùá quidá-te. Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-té sàhà-ñá cónì quidá víi-té: “¡Na nchichí guá nì quida-ní!” nì cachi-nè. Vàchi cunaha-nsiá, nèhivì nihnú inì-xi cuisì ñuhiví yohó, chicá cuehé-nè nùu chuun xi-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuèhé nèhivì datnúu Dios sàxínítnùnì-xi.

9 Te yùhù cachí xì-nsiá: mate dava-tè, có-quidá víi-té xì dihùn xí-te, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún víi-nsiá ñà-cuicà-nsiá sàhà-ñá naquimanì nèhivì-nsiá, dandu na quívì nsihì dihùn xí-nsiá mà, vátùni cuàha Dios sàà-nsiá nùu-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

10 Nú sàni nìhì iin nèhivì iin chuun tii, te quidá víi-néa, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà vátùni quida vìì stná-nè iin chuun chicá cahnú. Te ò nú có-quidá víi-né chuun tii ma, dandu ni mà quidá víi stná-nè iin chuun cahnú. 11 Ñàyùcàndùá, nú icúmí-ndá ñà-cuicà ñuhiví cuàchi yohó, te

có-quidá víi-nda xán, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-ndùú ñà-cuicà ndiaha ndisa. ¹² Te nú có-quidá víi-nda chuun ñà-cundiaa-ndà biene xi inga ñanìtnaha-nda, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-cunduu biene xi mii-nda.

¹³ 'Iin tè-quidáchúûn, mà cúí coo ùi patrón xi-tè, vâchi nú ducán, dandu icúmí-tê cuni ùhì-te iin-ne, te inga-nè cuu inì-te sàhà-xí. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne coo vâha xi-té, te inga-nè cahíchì inì-te. Te ducán stná mii-nsiá, nú cuú ini-nsià sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsià nùù Dios —nì cachi Jesús.

¹⁴ Daaní, nècuàchì fariseu, itá stná-nè yucán, iníní-né nsidaa ñà-ndúá cachí-yà, te nì sàcùndiaa-nèyà, vâchi cuàhà gá cuú ini-nè sàhà dihùn. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nùù nèhivì cuní-nsià ndee vâha-nsia, na ian ni cùndúú-nsiá nèhivì váha guá. Doco Dios, ináhá-yâ ñà-ñùhú ini anima-nsià. Vâchi ñà-ndúá chicá xího nècuàchì ñuhìví yohó, có-nâtùia nùù mii-yá, vâchi ñà-chicá có-íá vâha nduá nùù-yá.

Iin palabra nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés xì sàhà ñuhìví ìì xí Dios

¹⁶ 'Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) nì sandiaa ley (xì Moisés) xì stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios. Doco tiempu xi Juan vâxi duha nì quesaha xítìà cuentu sàhà ñuhìví ìì xí Dios, te vichì nsidaa nèhivì, quidá-né lucha sàà-nè ñuhìví ìì mà.

¹⁷ 'Doco ley (sànaha) ma, nicanicuahàn cundua iin ley vâha; vâchi ni-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàà ndañuhá. Chicá mà úhì ndañuhu ansivi xì ñuhìví, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mà váha cate tnàhà-ndà

¹⁸ 'Nú nì caté stnahá iin tiàa xi ñahàdìhí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, cuàchì ndisa cundua. Te nú nì nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà ní sate stnahá, divini cuàchì cunduu stná mà.

Nansa nì cuu xi iin tècuicà xì stná iin nècuàchì ndahví nani Lázaro

¹⁹ 'Nìsa ìa iin tècuicà, ndixí-te sìcoto cuxín finu, xì cuàhà gá sìcoto chicá viì. Te nsìquívì nìsa quida-tè vicò cahnú vehe-tè. ²⁰ Te nìsa ìa stná iin nècuàchì satú nani Lázaro, indúhu-né yehè cahnú tècuicà mà, te itándiaa chitu nsìhi uhì ìcà-né. ²¹ Te cuní-nè nìhì-né pedazu cuati comida cóyo nùù mesa xi tècuicà mà cuxi-ne. Dècuèndè stná sìhina, vaxi-sì ndé iá-nè, te nacuahá yàá-sì nsìhi uhì ìcà-némà. ²² Daaní, nì sàà quívì nì xìhì-nè, te nì caquixi ángel nì nacuaça-ne anima nècuàchì mà cuàhàn-nè ndé iá xì-ndà Abraham. Daaní, después nì xìhì stná tècuicà mà, te nì ndùxin-tè. ²³ Dandu (nì sàà-te) ndé ndoó anima nècuàchì xínduu nsìi. Te yucán nì quesaha-té ndohó cuáhà-té. Dandu nì ndacoto-tè nì xini xicà-té yucán iá Abraham, te yatni uun iá stná Lázaro. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì ndàhì ndee-té, cachí-te: “¡Abraham! ¡Xì-nsí nduu-ní! Cundehè ndahví-nì yùhù; techuun-ní Lázaro quixi-ne dandaxín-né dìndàhà-nè tècuí, te danchíco-ne yàí, vachi yáha ga ndohí ié` mahì ñuhu yohó”. ²⁵ Doco nì cachi Abraham: “Nsinuu inì-ní, hijo, vachi na nìsa itiacù-ní ñuhívì, vaha vida nìsa icumi-ní. Doco Lázaro yohó, còó; yáha ga ndahví nìsa yàha-ne. Doco vichi sàni nìhìtáhí-né cudì cuáhà ini-nè, mientras mii-ní, icúmí-nì ndoho-ní. ²⁶ Te iá stná inga iñàha, vachi mahì nsiùhù yohó xì mii-nsiá

jaàn iá iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyùcàndùá, mate ni cúcáhán-nsî yàha-nsi ndé iá-nî, doco mà cúí; te stná mii-nsiá, mà cúí yàha stná-nsià ndé ndoó nsiùhù yohó”. ²⁷ Dandu nì cachi tèmà: “Pues, nú ma cúí, dandu sacúndáhvî` nùù-ní, tío Abraham; techuún sacù-ní Lázaro nùhù-nè vehe papá xi. ²⁸ Vàchi yucán ndoó ùhùn ñani, te cunî càhàn Lázaro xì-té ñà-màsà quíxí stná-te lugar yohó ndé ndòhò guá-nsi”. ²⁹ Dandu ní cachi Abraham xì-té: “Sà-icúmí-tê libru ì ò nì tiaa Moisés, xì stná libru nì tiaa nècuàchì profeta. Ni cúníní-te ñà-ndùá cachí nùù tutu mà”. ³⁰ Dandu nì cachi-te: “Còó, tío Abraham, vàchi nú ni nátiácú iin nsì, te sàà-nè càhàn-nè xì-té, dandísá, icúmí-tê cuu-tè arrepentir”. ³¹ Doco nì cachi Abraham xì-té: “Nú có-cúní-te cunini-tè ñà-ndùá nì cachi Moisés, te ni ñà-ndùá nì cachi profeta, dandu mà sàà-te naxicocuïn inì-te mate ni nátiácú iin nsì (càhàn xì-té)”.

17

Cuàhà gá ni coo-nda cuidadu, còtó quida-nda iin cuàchi

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndáà nduá, icúmí dava nèhivì tùcùn-nè ichì có-ndiáà quida ñanìtnaha-ne. Doco ndahví nècuàchì datúcù tnàhà-ximà. ² Vàchi chicá vàha ni macúndiacu iin yuù yódò ducùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátúcùn-nè ni-iin ñà-cuati yohó. ³ Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-ndùá quidá-nsiá.

’Nú quidá iin ñanìtnaha-nsia cuàchi nùù-nsiá, dandu càhàn-nsià xì-né sàhámà. Te nú ni naxícocuïn ini-nè sàhà ñà-ndùá nì quida-ne,

dandu cuicahnú inì-nsia sàhà-né. ⁴ Mate ùsà xichi iin quivì ni quidá-né iin cuàchi nùù-nsiá, có-quidá, vachi nú cada iin iin xichi vaxi-ne cachí-nè ñà-cùú-né arrepentir, dandu icúmí-nsiâ cuicahnú inì-nsia sàhà-né —nì cachi Jesús.

Vàtùni quida stná-ndà milagru nú nihnú vàha ini-ndà mii-yá

⁵ Dandu nècuàchì nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Señor, nì xicàn tàhvi-né nùù-yá, cachí-nè:

—Chindee-ní nsiùhù ñà-nì sàà-nsì cunindisá ví gá-nsì.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuati lihngu tata yutnù nani nù-mostaza. Te ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nú xiníndísâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata mà, dandu dècuèndè vátùni dandacú-nsiá nùù yutnù nahi yutnù fruta jaàn ñà-nì ndánchító-nu yohó, te cùhùn-nu ndi-achi-nú mahì mar, dandu seguru ducán icúmí coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchúûn nùù-ndà

⁷ Ni cachí-ndà iá iin peón xi-nda, te quidachuún saín-te nùù-ndà. Te vihini xitú-te, o ndiaá-te quisì xi-nda. Doco nú nì nsiaà-te vehe, ¿a cachí-ndà xì-té ñà-nì cùhùn-te cudamá-te? ⁸ Còó, dohó cuàhàn-ndà cachi-ndà xì-té: “Quidayucùn-ní ñà-cudamí, dandu nsidavì-ní mii-ní, te taxi-ní ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icúmí-ní cuxi-ní”, cachi-ndà xì-té. ⁹ Pues, ¿a náquímànì-ndà peón mà nú sàni quida-tè nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-té? Ádi coó. ¹⁰ Pues divi ducán stná xì mii-nsiá, vachi nú sàni nsihi nì quida-nsia nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-nsiá, dandu icúmí-nsiâ, cachi-nsià: “Còò ni-iñàha ni

quidá-nsí, cuisì ñà-ndùá ndiá ìcà-nsí nì quida-nsi”,
—nì cachi Jesús.

*Nansa nì dàndúvaha Jesús ùxìn tiàa ndohó cuèhè
lepra*

¹¹ Nchícùn Jesús ichì Jerusalén cuàhàn, te nì yàha-ya ladu Galilea xì stná ladu Samaria. ¹² Te na ní sàà-yà iin ñuu tii nì xini-yà yucán vaxi ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra. Itá xica-né, ¹³ cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Jesús! ¡Cundehè ndahví-nî nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchìmà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià dacuní-nsià dùtù ìcà-nsiá.

Ñàyùcàndùá nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichì mà, dandu nì nduvàha nsi-daa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvàha-ne, nì naxicocuïn-nè, nì ndenihi vaha cuahà-né Dios, ndee cáhàn-nè. ¹⁶ Te nì sàcuìn sìsì-né nùù-yá, naquímànì-néyà. Te nduú-né iin nècuàchì ñuu Samaria. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amádi ùxìn tiàa nì nduvàha? Doco 9 nècuàchì dava ga mà, còò-né ni naxícócuïn. ¹⁸ Cuisì mindaa nècuàchì tucù yohó nì naxicocuïn naquímànì xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì naxicocuïn mà:

—Ndacuiìn-ní xuhun-ní vehe-ní. Vátùni nì xinindisa-ní, te ñàyùcàndùá nì nìhì-ní nì nduvàha-ní.

*Nansa icúmí cuu quivì naxicocuïn Jesús
ñà-cusahnú-yá nùù ñuhìví yohó*

²⁰ Daaní, nì ndàcàtnùhù nècuàchì fariseu nùù-yá índù tiempu sàà quivì cusahnú Dios ñuhìví yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Màdiá nduchínúù-nsiá cuni-nsià ñuhiví ìì xí Dios. ²¹ Mà cúndúámà ñà-cachitnùhu nèhivì xì-nsiá, cachi-nè yohó iá ñuhiví ìì mà, te ò yucán iá`. Còó, vèchi yohó mahì mii-nsiá iá ñuhiví ìì mà.

²² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vàxi iin tiempu na yáha ga cuni-nsia cundua tiempu ndiaha (naxicocuñn) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco tàñáha ga sàà cundua tiempu mà. ²³ Te nú cachí nèhivì xì-nsiá ñà-yòhó sàni naxicocuñn, te ò yucán ié`, màsà cùhùn-nsià xì-né, màsà cùnhícùn-nsiànè. ²⁴ Vèchi na ian tása, te natnúù fuerte inicutu ansivi ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmí cuu stná xì yùhù na sàà quivì xí, (te cundehè nsidaa nèhivì yùhù). ²⁵ Doco antes, cuàhà iñàha icúmî ndohi; vèchi icúmí nèhivì tiempu vichi cahíchì ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua nì cuu tiempu xi Noé sànahà, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quivì xí yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ²⁷ Vèchi tiempu xi Noé mà nìsa (ndoo cuéyàà nèhivì ñuhiví), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nìsa quida-ne dècuèndè nì sàà quivì nì quìhvi Noé barcu cahnú, dandu nì quixí dàvì nì sahnì xì nsidaa nèhivì mà. ²⁸ Daaní, ducaní stná nèhivì ñuu Sodoma tiempu xi Lot sànahà, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitú stná-nè, te quidávàha stná-nè vehe; ²⁹ doco divì quivì nì quee Lot ñuu mà, dandu ndè ansivi nì còyo ñuhu xì tàtnà cuaán sahan quini, te nì caxihì nsidaa nèhivì ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmí cuu stná na quivì naxicocuñn, te cuni nèhivì yùhù.

³¹ 'Quivì mà, nú ndoo nèhivì dinivèhé-né (quetátú-nè), te ini vehe ñuhú ñà-icúmí-nè, dandu màsà ndúlócô-nè sàhàmà. Cuisì-nì nì cùnú dèhé-nè

chicá vaha. Te ò nú ndoó-né nùù ìtú, dandu màsà naxícocuîin-nè vehe-ne. ³² Màsà nándòdó-nsiá nansa nì cuu xi ñahàdihí Lot. ³³ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu-ñá dandáñúhú-nêàmà quea; doco nsidaa ana có-dacácu xi vida xi, divi cunduu nècuàchì càcu.

³⁴ Yùhù cachí xì-nsiá, na sàà ñuu naxicocuîin, dandu ndé quídì ùì nèhivì, icúmí cuxio iin-ne, te iin-ne ndò. ³⁵ Te ndé ndoó ùì nècuàchì ñahà cutnàhâ nchicó, iin-ne icúmí cuxio, te inga-nè ndò. ³⁶ Te ndé ndoó stná ùì tiàa nùù ìtú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndò.

³⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿índù cuàhàn cuu ñà-jaàn?

Te nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, (ducán iá nahi dichu cachí): “Ndé indúhu ñà-nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

18

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì ndahví nì sàhàn nùù iin juez cuehé

¹ Dandu nì nacani Jesús xì-né iin ejemplu ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmí-ndá càcàn tãhvi-ndà nùù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndà.

² Dohó nì cachi-yà:

—Nisa ìa iin juez iin ñuu; doco ni cóni sácáhví-tê Dios, ni stná nèhivì. ³ Te divi ñuu yucán nisa ìa stná iin nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí. Te sàhàn nècuàchìmà nùù juez mà, cachí-nè: “Nsidandaà-ní chuun xi, vachì iá iin nècuàchì xini ùhì xí”. ⁴⁻⁵ Doco cóni cuní-te. Daaní, después nì nacani inì-te, cachí-te inì-ni mii-té: “Yáha ga sáhachuún ñahàcuàán yohó yùhù. Ñàyùcànduá mate có-càhví Dios, ni có-càhvì

stnái ni-iin nèhivì, doco cuàhìn nsidandaì chuun xi nècuàchì yohó, vàchi cuñáñi ñà-tutoo quixi-guá-nè nùí”.

⁶ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor:

—Cundehè-nsiá nansa nì cachi juez mà, mate malu-nè, (doco icúmí-nê chindee-né nècuàchìmà).
⁷⁻⁸ Ñàyùcàndùá, Dios, ¿áma nsidandaà stná-yà sàhà nèhivì nì nacàxin-ya nú ndui te ñuu xicàn tàhvi-né, te sacúndáhvi-nè nùù-yá? Te ¿a caní tiempu cueé-yà, te sàà quivì nsidandaà-yà ducán? Còó, yàchì icúmí-yâ nachitacùhá-yà sàhà-né, cachí xì-nsiá. Doco quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿a ndísá cunindisá cuàhà nèhivì yùhù cahan-nsiá? —nì cachi Jesús.

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì fariseu cuadú, xì sàhà stná iin nècuàchì dachiyàhvi nì naxicocuñin inì-xi

⁹ Daaní, nì nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivì ndaníhí vaha guá xì mii-xí, te cachíchì ini-nè nècuàchì dava ga. Dohó nì cachi-yà:

¹⁰ —Ùi tiàa, cuàhàn-nè veheñuhu cahnú ñà-càcàntàhvi-né nùù Dios. Iin-ne nduú nècuàchì fariseu, te inga-nè nduú nècuàchì dachiyàhvi.

¹¹ Te nècuàchì fariseu mà, nì sàcuñin-nè yucán, te nì naquimanì-né Dios sàhà mii-né, cachí-nè: “Ansivéhé-ní Yua-nsí Dios, vàchi yùhù, có-quidá ndevàhi nacua quidá nècuàchì dava ga mà, te có-quidá cuihna stnái ni-iñàha, vàchi có-quidé ni-iin ñà-có-ndiá ìqué quide, có-càhìn xì inga nècuàchì ñahà, ni có-quidá stnái na quidá tè-dachiyàhvi jaàn. ¹² Còó; nùù cada ùnà quivì iníhí' iá dòquí' ùi quivì, te nùù cada ùxìn pesu

quidé ganar, chivàha cuáin ian ñà-cunduu diezmu xan”, nì cachi nècuàchìmà.

¹³ Doco nècuàchì dachíyàhvi ma, xica iín-né, cucáhán nù-né ndacoto-ne ansivi. Ñàyùcàndùá, iín-ne, caní-né nchìca-ne (ñà-cùu guá-nè sentir sàhà cuàchi-ne), te cachí-nè: “Yua-nsí Dios, cun-dehè ndahví-ní yùhù, vàchi nècuàchì cuáchi nduí”, nì cachi-nè, ¹⁴ dandu mànuhù-né. Ñàyùcàndùá, yùhù cachí` xì-nsiá, divi nècuàchì yucán nduú ana nì ndee vàha ndisa nù Dios, te màdiá nècuàchì primeru mà. Vàchi nsidaa ana datiaá uun nduú nèhivì vàha guá, icúmí-nè nducahan-ne; te nsidaa ana ndaníhí ndahví xì mii-xí, chicá icúmí-nè nìhì-né tnùñuhu.

Nansa nì cachi Jesús ñà-màsà cádí-ndà nù ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vàxi nù-yá ñà-chitàndóo-yá ndahà-yá dìni-vé. Doco na ní caxini nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nù nècuàchìmà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì cana Jesús ñà-cuati ma ni tnátua, te nì cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nù. Màsà cádí-nsià nùá, vàchi cuisì nècuàchì nihnú inì-xi nahì miá cunduu ana sàà ñuhivì ì xí Dios. ¹⁷ Ñà-ndàà nduá cachí` xì-nsiá, nú ni coó (vità ini) nèhivì nahì ñà-cuati, dandu nìhì-né quìhvi-ne ñuhivì ì xí-yá, doco nú coó, mà sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁸ Daaní, nì càhàn iin tè-nìhí chuun, nì xicàn tnùhù-té nù-yá, cachí-te:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì' ndià quide, te nìhìtáhvì' vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿Ndià disáhà-xí cachí-ní xì': "Mii-ní vaha-ní"? Vàchi còò ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. ²⁰ Pues vichi, sà-ináhá-ní nansa nì dándacú-yá ñà-màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-nda; te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà cáchí-ndà iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda, te ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá.

²¹ Dandu nì cachi tu-tè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí.

²² Na ní inini Jesús ñà-ndùá nì cachì-te, dandu nì cachi-yà:

—Cumánì gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsìhì-ní ñà-ndùá icúmí-ní, te dasàn-ní dìhùn mà nùù nècuàchì ndahví; dandísá nìhìtáhvì-ní sàà-ní an-sivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Doco tèmà, na ní inini-tè nì cachi-yà ducán, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vàchi cuica cuáhà-té. ²⁴ Te na ní xini Jesús ñà-nì cuhuun guá inì-te, dandu nì cachi-yà:

—¡Na uhì guá sàà iin tècuicà ñuhiví ìì xí Dios! ²⁵ uhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò ndúhu iquí; doco chicá uhì yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios.

²⁶ Dandu nècuàchì xí-inini yucán, nì cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

27 Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàà nèhivì quida-ne, vətùni quida Dios-ñà.

28 Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiühù, sàni nacoo ì-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor.

29 Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Ñà-ndàà nduá cachì xì-nsiá yohó, nú nchícùn iin nèhivì ñuhivì ìlì xí Dios, te sàhámà icúmí-nê nacoo-ne iñàha, (màsà ndúlócò-nè), mate ni nácóó-né vehe-ne, ò yuadíhí-nê, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahàdìhí-nè, ò dèhe-ne, (có-quidámà),³⁰ vächì después yáha ga cuàhà gá más icúmí-nê nihítáhvi-né vida xi-ne ñuhivì yoho. Daaní, na sàà-nè inga ñuhivì vaxi xi-nda, dandu nihítáhvi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yá cui-yà, dandu natiacu-yà

31 Daaní, nì tavà cuaán-yá ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ichì ñuu Jerusalén nchícùn-ndà vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì tiaa nèhivì xí Dios sànaaha sàhà yühù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.³² Vächì icúmí nèhivì dayáha-ne yühù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yühù, te canàhá stná-te xì'. Te icúmí stná-te sivi dìlì-te nùí, te cahni cuí-te yühù.

33 Dandu después cahni-té yühù. Doco tixi ùni quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

34 Doco nècuàchì dacuahá-yá, cóni cùndàà ini-nè sàhámà. Cóni sàà-nè mànhì ini-nè, vächì nahi palabra dèhé nì sandua nùù-né.

Nansa nì quida Jesús milagru ñuu Jericó, nì dånátù-i-ya nùù iin nècuàchì cuaá

³⁵ Yatni iá-yà ñuu Jericó vaxi-ya, te yuhù íchí yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn xì caridad.

³⁶ Te na ní tiacu-nè yáha cuàhà nèhivì, dandu nì ndàcàtnùhù-né ndià nduá cuú. ³⁷ Te nì cachi nèhivì ñà-divi Jesús de Nazaret cuàhàn yàha.

³⁸ Ñàyùcànduá, nì ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuhi inì-ní yùhù!

³⁹ Doco nèhivì idónuu (nùù nèhivì cuáhà mà), nì canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà, ni cadí-nè yuhù-né cachí nècuàchì mà xì-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Mii-ní descendencia ì xí David, cuhi inì-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu nì cucuiin Jesús, nì dåndàcú-yá ñà-nì cúndácá nèhivì nècuàchì mà quixi. Te na ní tnàtuu-ne, nì xicàn tnùhù-yá nùù-né, ⁴¹ cachí-yà:

—¿Ndià nduá cuní-ní guide?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, cuní natùinuì’.

⁴² Dandu nì cachi-yá xì-né:

—¡Ni ndúvaha nduchínúù-ní, cachí xì-ní! Vàchi ñà-sàni xinindisa-ní, ñàyùcànduá sàni nduvàha-ní.

⁴³ Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà, naquímaní-né Dios. Te nsidaa nèhivì nì xini ñà-nduá nì cuu, nì ndenihi ndiaha stná-nèyà sàhámà.

19

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì cuicà nani Za-queo, te nì nanduu-ne iin nèhivì xí Jesús

¹ Na ní sàà-yà ñuu Jericó, nì yàha uun-ya inii ñuu mà. ² Te cunaha-nsiá, ñuu mà iá stná iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xi nècuàchìmà nduá dandacú-né nùù dava ga tè-dàchíyàhvi. ³ Te cuní stná-nè cundehè-né Jesús ana nduú-yá. Doco mànicúi ñà-cuàhà guá nèhivì itá yucán, vàchi iin nècuàchì cuisí nduú-né. ⁴ Ñàyùcànduá, nì dàyáà-nè chicá nùù-xí, te nì nana-ne dòcò iin yutnú fruta tnuu, vàchi yucán icúmí Jesús yàha-ya. ⁵ Dandu na ní sàà-yà lugar mà, nì ndacoto-ya dìquì-xí, te nì xini-yà nècuàchìmà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Zaqueo, dansíhi-ní nuu-ní, vàchi vichi icúmí sàì vehe-ní.

⁶ Ñàyùcànduá, vichi vichi nì nuu yàchì nècuàchìmà, te ndacá-neyà mànuhù vehe-ne, cudî ini-nè. ⁷ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xini-nè cuàhàn-yà xì nècuàchìmà, dandu nì xitnùhu-neyà, índù chuun cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì iá cuàhà cuàchi-xi, nì cachi-nè.

⁸ Daaní, (na iá-yà vehe Zaqueo mà), nì ndacuiin nècuàchìmà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ñà-nduú davatahvi biene xi cuàhìn dasín nùù nèhivì ndahví. Te nècuàchì nì dàndàhví nì quihin dìhùn-xí, cùmì tantu gà cuàhìn nacuàhi-nè.

⁹ Dandu nì cachi Jesús (xì nèhivì yucán):

—Vichi sà-íá salvación xi nècuàchì dìvéhé-xí yohó, vàchi nacua nì quida yohòtéhé-ndà Abraham, ducán nì quida stná-nè, (te sàhámà nì càcu-ne), ¹⁰ vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesai ñuhiví yohó ñà-nanduquí ana nì tucù inga ichì, te dacácuì anima-nè —nì cachi-yà.

Ejemplu nacání sàhà ùxìn dìhùn oro

¹¹ Daaní, nsidaa nèhivì yucán, ndoó-né iníní-né ñà-nduá cachí-yà. Dandu nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, vàchi sà-itúú-yá sàà-yà ñuu Jerusalén, te tuxí ini-nè ñà-mà cuéé gà, te sàà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhìví yohó).

¹² Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Nisa là iin dèhe rey, cuní-nè cùhùn xicà-né inga ñuu ñà-nìhì stná-nè chuun dandacú stná-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né).

¹³ Ñàyùcànduá, (na táñâha ga quihin-ne ichì, dandu) nì cana-ne ùxìn peón xi-ne, te nì sàha-ne iin iin-tè iin iin dihùn oro, te nì cachi-nè xì-té: “Inii tiempu dècuèndè quivì naxicocuïn icúmí-nsiâ quida-nsia lucha nducuahà dihùn yohó”, (nì cachi-nè xì-té, dandu cuàhàn-nè). ¹⁴ Doco nècuàchì ñuu-nè, sàhà-ñá có-xiñhù-né nècuàchìmà, ñàyùcànduá, nì techuún-né itnii nèhivì xì-né nihi-xi razón cuàhàn, te dohó cachí razón mà: “Có-cùnì-nsì cusahnú nècuàchì jaàn nùù-nsí”, cachá`. ¹⁵ Doco nècuàchìmà, vátùni nì nìhì-né chuun cusahnú-né, te nì naxicocuïn-nè ñuu-nè mà. Dandu nì dandacú-né càà nsidaa peón nì sàha-ne iin iin dihùn mà, vàchi cuní-nè cundaà ini-nè nadaa nì nandua.

¹⁶ Dandu nì tnàtuu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dihùn oro nì taxi-ní, doco vichi sàni nandua ùxìn dihùn”.

¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-té: “¡Vátùni iá! Peón vaha nduu-ní. Ñàyùcànduá icúmí-nî dandacu-ní nùù ùxìn ñuu nahnú, vàchi viì gá nì quida-ní xì iin chuun tii”. ¹⁸ Dandu nì tnàtuu peón ùì, cachí-te: “Señor, nì taxi-ní imindaa dihùn oro, doco vichi sàni nandua ùhùn”. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì témà: “Mii-ní, icúmí-nî dandacu-ní

nùù ùhùn ñuu nahnú”. ²⁰ Dandu nì tnàtuu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihin-ní dìhùn xí-ní, vàchi nì chivàhià nùù iin sìcoto. ²¹ Vàchi yúhî mii-ní. Ináhî nansa iá-ní, dana-ní, dècuèndè tùha stná-ní candiaà-ní iñàha mate cóni quidáchúún-ní, te tùha stná-ní quihin-ní cosecha ndé cóni xitù-ní”. ²² Dandu nì cachi nècuàchì dàndàcù-mà xì peón mà: “¡Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yùhù, te candiái iñàha ndé cóni quidáchúún, te ndaníhí cosecha ndé cóni xitúí. ²³ Te nú ináhú ducán quidé, dandu ¿índù chuun cóni dácúhùn dìhùn xí nùù iin vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quívì nsiaì, vètùni nìhì stnáì dìquá ni cuí?” ²⁴ Dandu nì cachi-nè xì peón itá yatni ma: “Candiaà-nsia dìhùn nùù tè-yòhó, te cuàha-nsia nècuàchì icúmí ùxìn dìhùn oro jaàn”. ²⁵ Dandu nì cacachi peón mà xì-né: “Doco Señor, sà-icúmí nècuàchì mà ùxìn-ñà vitni”. ²⁶ Doco nì cachi nècuàchì cusáhnú-má: “Cunaha-nsiá, ana sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nìhì gá-nè más, te ana icúmí cuisì iyuhu iñàha, icúmí cuxio nsidaa ñà-ndùá icúmí-nè. ²⁷ Doco nèhivì xiní ùhì xì’, te có-cùnì-nè cusahnúú nùù-né, cundaca-nsianè quixi nùí, te cahni-nsiánè yohó”, nì cachi rey mà.

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

²⁸ Daaní, nì nsihi nì nacani-ya ejemplu mà, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà Jerusalén, idónuu-yá nùù compañeru-yà cuàhàn-yà. ²⁹ Te sà-itúú-yá sàà-yà ñuu cuatì Betfagé xì Betania, frente yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè chicá nùù-xí. ³⁰ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii yatni yucán. Te na sàà-nsià yucán, dandu icúmí-nsiá cuni-nsià ndé nuhní iin burru chii. Burru tàñáha ga cuida nduú-si. Quisi yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsia quixi. ³¹ Te nú ndàcàtnùhù nèhivì nùù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí —nì cachi-yà.

³² Dandu luegu nì caquihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè chuun ma, te nì xini-nè ñà-divi nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì ìa. ³³ Te na meru ndaxin-nési, dandu nì càhàn stohò-si xì-né, cachí-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru yohó?

³⁴ Dandu nì cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí.

³⁵ Dandu nì saca-nèsi cuàhàn-nè ndé iá-yà; te nì chindàndòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi ³⁶ nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà (ñuu Jerusalén). Te ichì yucán ndé yàha-ya nì chitànduhù nèhivì dòò-né. ³⁷ Te na sá-ítúú-yá nacatacaa-ya yucù Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivì nchícùn xì-yá, nì quesaha-né cána fuerte-ne, naquímánì-né Dios sàhà ñà-cuàhà guá milagru nì quida-ya nì xini-nè; ³⁸ te palabra yohó nduá nì cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá iá paz ansivi! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá iá dìquì-xí! —nì cachi-nè.

³⁹ Dandu dava nècuàchì fariseu cuàhàn mahì nèhivì cuàhà mà, nì cachi-nè:

—Maestro, càhàn-ní xì nèhivì xí-ní (ñà-màsà cachí-nè ducán).

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, nú ni cúdádî nècuàchì cána guá yohó, dandu fuerza icúmí càna stná nsidaa yùu ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, nì sàà-yà yatni ñuu Jerusalén. Te nì indehè-yá ñuu cahnu-ma. Te nì sacu-ya sàhà nèhivì ndoó yucán, ⁴² cachí-yà:

—¡Ndahví-nsià! Vàchi meru quivì vaha xi-nsia nduá vitni. ¡A sácú vaha nú ni sàà-nsià cundaà inì-nsia nansa coo ndisa paz ñuù-nsia ni cuí! Doco cónì cúndàà inì-nsia. Ñàyùcànduá, vichi sàni ndòo dèhámà nùù-nsiá, te mà níhì gá-nsià cundaà inì-nsia. ⁴³ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì caquixi contra xi-nsia, te natnahà-te ñuu-nsià, dandu caquidavàha-tè nama orilla ñuù-nsia ñà-cadi-te nùù-nsiá. Dandu nàá stnahá-te xi-nsiá nsidanicuú ladu. ⁴⁴ Te dacaá nsihi-tè vehe-nsia, te cahni nsihí stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùu idótnahá ví yohó. Nsidaájàn icúmí cuu xi-nsiá sàhà ñà-cónì nácúni-nsià ana dacácu xi-nsiá ni cuí.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xì tè-xiín fuera patiu veheñùhu

⁴⁵ Daaní, cuahàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xì tè-xiín ndoó yucán, ⁴⁶ cachí-yà xì-té:

—Dohó cachí Dios nùu tutu iì: “Veheñùhu xi, icúmíá cundua iin vehe ndé natácá nèhivì càcàn tãhvi nùí”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuahà tècuìhnà —nì cachí-yà.

⁴⁷ Daaní, nsiquivì sáhàn-yà veheñùhu cahnu-ma, te dacuahá-yá nèhivì. Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì nihí chuun ñuu mà, nandúcú-nê nansa cui dandáñúhú-nêyà. ⁴⁸ Doco mànicúì nihì-né nansa

quida-neà, vâchi nsidaa nèhivì cuáhà mà, iníní vâha-ne ñà-ndùá dacuahá-yá.

20

Nansa nì cachi tè-xídandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndùá quidá-yá

¹ Daaní, nì cuu iin quivì mà iá-yà dacuahá-yá nèhivì veheñùhu cahnu-ma. Te na meru cáhàn-yà razón vâha xi Dios, dandu nì casaà stná dùtù xícusahnú, cutnâhâ-né xi nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, ² cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí índù nì nìhì-ní derechu quida-ní ñà-ndùá quida-guá-ní. ¿Ana divi nì dândàcú núù-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ndácàtnùhù stnáì nùù mii-nsiá iñàha, te cachi-nsià xì'. ⁴ ¿Ana divi nì dândàcù-xì núù Juan Bautista ñà-quida iì-né nèhivì? ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì?

⁵ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsi-daa-ní mii-né, cachí-nè:

—¿Ndíà cachi-ndà? Vâchi nú ni cachí-ndà divi Dios nì dândàcù-xì núù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ⁶ Docò nú ni cachí-ndà divi nèhivì úún nì cachi xì nècuàchìmà, dandu cahni nèhivì-ndó xì yùù, vâchi nsidaa-né ndeníhí-né Juan mà ñà-nì sanduu ndisa-ne iin ana nìsa cáhàn cuenta xi Dios —nì cachi-nè.

⁷ Ñàyùcàndùá, nì naxiconihí-né nùù Jesús ñà-có-cùndàà ini-nè ana divi (nì dândàcù-xì núù Juan mà).

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáchí stnái xì-nsiá ana divi nì dándàcù-xì núí' quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu nì nacani-ya xì nèhivì iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nisa là iin lamú, te nì dándándèe-ne nducu yòhò sì-úvà nùù ñuhù xí-né. Dandu nì tatu-nè itnii medieru cundiaa xán, te cuàhàn xìcà-né caní tiempu. ¹⁰ Daaní, después, na sání sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin xi chii fruta mà nùù medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, nì casahnì cuíí-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá. ¹¹ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu nì casahnì cuíí-tené, nì quida quini-tè xì-né, te nì taxi tú-tené, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá tu. ¹² Daaní, ñà-úni nì techuún tu lamú mà inga nèhivì, doco divini ducán nì cuu xi-né, dècuèndè nì dándácuèhè tèmà-né, te fuerza nì tavà-ténê nùù ñuhù ndé iá ñà-tàtá mà.

¹³ 'Ñàyùcànduá, nì cachi lamú mà: “¿Ndíà quide vichi? Ádi chicá vaha techuín dèhemaní nùhù-te, vachi vihini quidañuhu-té dèhi”, cachí-nè.

¹⁴ Doco medieru mà, na ní xinì-te vaxi dèhe lamú xi-tè, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-icúmí ndutahvì xì ñuhù yohó. Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù yohó”, nì cacachì-te.

¹⁵ Ñàyùcànduá, nì tavà-té nècuàchìmà iladu nùù ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

'Pues vichi, ¿ñdíà nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? ¹⁶ Icúmí-nê nùhù-nè cahni

nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né —nì cachi-yà.

Dandu nì cachi nèhivì xí-inini ma:

—¡Ay! ¡Ndiaha ini Dios, màsà cúú ducán!

¹⁷ Dandu nì indehè-yánè, te nì cachi-yà:

—Nacua cachí nùù tutu ìì xí Dios, ñà-jaàn nduá icúmí cuu, vèchi dohó cachá`:

Nì ìa iin cavà nì cahíchì ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquìhi sàhà-xí cavà mà, icúmí-nè nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava cavà mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida-mà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁹ Dandu dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu ma, nì cuni-nè tnii-neyà hora mà, vèchi nì cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, doco mànicùì tnii-neyà, vèchi yúhì-nè nèhivì cuáhà mà. ²⁰ Ñàyùcànduá, nì techuún-né nèhivì cùhùn quida maña, datiaá uun-ne nduú-né nèhivì vaha, te cunini vaha-ne nansa cachí-yà, áma níhìndèè-né càhàn tnùhu-ne sàhà ñà-nduá cachí-yà, te ducán tnii-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador. ²¹ Ñàyùcànduá, cuàhàn nècuàchìmà nùù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né, cachí-nè:

—Maestro, ináhá-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xì nduu-ní, te cuisì ñà-ìá viì dacuaha-ní nèhivì. Nì có-yúhì stná-ní ni-iin nèhivì; còó, vèchi chináhá ví-ní ñà-nduú ichì váha Dios. ²² Ñàyùcànduá, cuní-nsì cachì-ní xì-nsí, ¿a vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó?

23 Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñà-có-xìcàn tnùhù sahnù ndisa-ne nùù-yá nduá. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né;

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí?

24 Dacuní-nsià yùhù iin dihùn cundehí. Bueno, vichi cachì-nsia xì' ana dìnúù-xí, te ana dìquívi-xí itúú ìcà dihùn yohó.

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

25 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsiâ cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsiá cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

26 Ñàyùcànduá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-néyà na cáhàn-yà nùù nèhivì cuáhà mà. Ñàyùcànduá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candò-ne.

Nansa nì cachi Jesús ía nansa natiacu-ndà

27 Daaní, nì casaà itnii nècuàchì saduceu nùù-yá. Te nècuàchìmà, có-xìníndísâ-né ñà-ìcúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcànduá, nì xìcàn tnùhù-né nùù-yá,

28 cachì-nè:

—Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xìhì iin tiàa, doco còò déhe-ne nì ndóo (xì ñahàdìhí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán mà áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà. 29 Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnù-ma, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xìhì-nè, te còò déhe-ne.

30 Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà mà, nì nandàhà

stná-nè xì nècuàchìmà, doco nì xihì stná nècuàchì ùi mà, te còò stná dèhe-ne. ³¹ Daaní, nì nandàhà nècuàchì ùnì xì ñahà mà, doco nì xihì stná-nè; te divi ducán nì cuu xì nsì-úsà ñàní mà; doco divini, còò ni-iin dèhe nsidaa-né. ³² Daaní, último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ³³ Ñàyùcàndùá, na sàà quivì (cachí-nsià) natiacu nsìi, ¿índù tiàa ma nacuaca xì nècuàchì ñahà mà ñà-nsì-úsà-nè nìsa là xi-ñà? —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, tùha nèhivì ñuhiví yohó nandàhà-né. ³⁵ Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhiví, mà nándàhà gá-nè. ³⁶ Ni mà cúí gá-nè, vàchi cuàhàn-nè ndudava-ne xì ángel, cunduu-ne dèhe ndisa Dios, vàchi ñà-sànì natiacu-nè cundua. ³⁷ Doco sàhà chuun ñà-natiacu-ndà, claru nì cachi Moisés sàhà sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnù tìi (xíxìn); nì cachi-nè ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú Dios càhvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob. ³⁸ (Ñàyùcàndùá, itiácú ìì nsìi ma), vàchi nècuàchì nì xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios; còó, cuisì nèhivì itiácú càhvi xi-yá. Vàchi nùù mii-yá, itiácú nsidaa ana nduú nèhivì —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nì naxiconihí dava nècuàchì ley xi ve-heñùhu, cachí-nè:

—Vàtùni cachí-nì, Maestro

⁴⁰ Daaní, nì nsìhi nì càhàn-yà xì-né ducán, còò gá iin nì sáhandee inì-xi ndàcàtnùhù gá xì nùù-yá sàhà ni-iñàha.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì cuàhà mà:

—Cachí nèhivì, yohòtéhè xii-ndà David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa iájàn?
42-43 Vàchi mii David mà, nì tiaa-ne nùù libru ìi nani Salmos, te dohó nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohi (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xìní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

44 Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿indù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá.) —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu, ñà-có-quidá-né cumplir, cachí-yà

45 Daaní, nì cachi-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yá, iníni nsidaa nèhivì yucán:

46 —Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu, vachi ñà-dii xí-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sicoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nèhivì xì-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nê lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. 47 Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchì nì xihì ìi-xí, dandu después sàcuíta-ne nacuátú cuáhà-né na ian ndisa vaha guá-nè. Sàháyùcànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nihì-né —nì cachi Jesús.

21

Nansa nì nacuni Jesús cuàhà gá ndiáá promesa tii nì sàhà nècuàchì ñahà ndahví

¹ Iá-yà veheñùhu cahnú, te nì ndacoto-ya nì xini-yà daquée tècuicà promesa xi-tè ini alcancia

xi Dios. ² Te nì xini stná-yà iá iin nècuàchì ñahà ndahví nì xìhì iì-xí, te nì dàquée-ne ùi ñà-úhùn centavu. ³ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, chicá más nduá nì sàha ñahà ndahví jaàn nùù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidan-icuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

⁵ Daaní, nì quesaha dava-ne nì càhàn-nè sàhà veheñùhu cahnú, na cuaha guá iá yùù nahnú nì cuyucàn, te na cuaha guá iá promesa nì sàhatahvì nèhivì nì nducutá, cachí-nè. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

⁶ —Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì icúmí nèhivì ducùn-né nsidaa ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó.

Ñà-nduá cuahàn cuu quivì vaxi xi-nda

⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿Índù quivì cuu ñà-nduá nì cachí-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi sà-itúú quivì mà?

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia màsà dándáhvì ni-iin nèhivì-nsiá. Vàchi cuahà ana icúmí quixi danani uun nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te ò cachí-nè: “Vichi ndisa sàni sàà quivì (xì-yá)”. Doco mii-nsiá, màsà cúnchícùn-nsià nècuàchìmà. ⁹ Te nú cunitnùhu-nsia iá cuahà guerra, ò iá revolución, màsà yúhî-nsià,

vàchi fuerza icúmí cuu ducán primeru. Doco tàñáha ga nsihi tiempu yohó nduámà, iá gà ñà-vàxi cuu.

10 Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xì ñuu icúmíâ nàá stnahá. Te cuàhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. **11** Te icúmí tnàa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmí coo cuàhà seña nahnú dayúhí xì nèhivì.

12 Doco na táñáha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá, cundaca-ne mii-nsiá cùhùn nùù tè-xídandacú veheñuhu, te chicadi stná-nè mii-nsiá vehecàa. Te icúmí stná-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùù rey xì nùù gobernador (ñà-daquéé cuàchi-ne dìquì-nsiá). Nsidaájàn icúmí-nè quida-ne xì-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsià yùhù. **13** Dandu cundua quivì quida tocar mii-nsiá datúi stná-nsià nùù nsidaa-né ñà-ndúá xiníndísâ-nsiá. **14** Doco iin-ni cunihnu ini-nsià; màsà nácání ini-nsià nansa nachutnahá víi-nsiá palabra naxiconihí-nsiá nùù nècuàchì gobiernu mà, **15** vàchi mií, icúmí chindeí sàxínítnùnì-nsià ñà-vàtùni càhàn nchichí-nsià, te naxiconihí víi-nsiá nùù-né. Te mii-né, ni mà nánìhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-nsiá. Còó, mà níhì-né nacahnù-nè mii-nsiá.

16 Daaní, ndè stná yuadíhí-nsiâ, ò ñani-nsià, ò tnaha ga-nsià, ò amigo xi-nsia, icúmí-nè cahin stná-nè mii-nsiá nùù tè-xídandacuma; te dava-nsia icúmí-nè càcàn-nè ñà-cui-nsià. **17** Te sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. **18** Doco mà sàà-nsià ndañuhu-nsiá (nùì); ni-iin ididínì-nsiá

mà ndáñúhú. ¹⁹ Te nú iin-ni ni cúníndísâ-nsiá, dandu nihì-nsiá cutiacu ndisa anima-nsiá.

²⁰ 'Doco quivì cuni-nsiá inicutu sàni natnaha soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà inì-nsiá sà-ítúú quivì cuàhàn-te dandáñúhú-tê ñuu yohó. ²¹ Ñàyùcàndùá, na sáà quivì mà, ni cunúdhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dhé-nè yucù. Te nècuàchì ndoó ini ñuu yohó, ni cáquéé-né fuera, te nècuàchì ndoó fuera, màsà nánshvi ga-nè ñuu. ²² Vàchi quivì yucán cunduu quivì nihì (cuàhà nèhivì) castigu, te cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá nì cachitnùhu tutu ì xì Dios sàhana. ²³ ¡Ndahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèe-xi! Te ¡ndahví stná nècuàchì icúmí xì mèe chichi! Vàchi quivì yucán cuàhà gá tnùndoho icúmí coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigu icúmí nèhivì yohó nihì-né. ²⁴ Te cuàhà gá-nè cui nùù guerra, te cuàhà gá stná-nè cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xìcà (ñà-quidachuún-né). Te icúmí nècuàchì inga raza dandacú-né nùù ñuu Jerusalén yohó dècuèndè nsihì tiempu iá permisù quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuïn Jesús

²⁵ 'Quivì yucán icúmí coo cuàhà seña nùù orá, xì nùù yoo, xì stná nùù sìtnúù; te yáha ga icúmí ndulocó nèhivì ñuhiví yohó, te nacani cuaá ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuìi mar, te nacuahnú ducún-te. ²⁶ Dècuèndè cuñaà-né ñà-yúhí guá-nè ndoó-né ndiatú-né cuu ñà-ndùá cuàhàn cuu ñuhiví. Ndè stná sìtnúù nahnú itándiaa ansivì, icúmí-sí ndacùchí ndee-sí. ²⁷ Dandu natui yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cundehè nèhivì yùhù sàmànui mahì vïcò nahnú. Cahnú poder

cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndé ié'.
²⁸ Daaní, quìvì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu ni cúndóó-nsiá; ndacoto ndiaá-nsià dìquì-xí, vächì sà-itúú hora càcu-nsia —nì cachi-yà.

²⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Cundehè-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnù ní cui; ³⁰ nú indéhe-nda sàni ndunsidi-nú, dandu ñà-yúcán cundaà ini-ndà sà-itúú tiempu ihni.
³¹ Pues ducán stná mii-nsiá, quìvì cuni-nsià cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vètùni cundaà ini-nsia ñà-sà-itúú tiempu cusahnú Dios ñuhìví nduá.

³² 'Ñà-ndàà nduá cachí', mà sàà cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³³ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xì ñuhìví ndañuhá, doco palabra cachí yùhù, còò, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁴ 'Cuidadu cundoo-nsia, còtó nandòdó-nsiá ichì váha, vächì nú quidá cuáhà-nsiá vicò, te xíni-nsia, te ò nacání cuáhà inì-nsia sàhà vida xi-nsia ñuhìví yohó, pues vihini nandòdó-nsiá ichì mà, dandu nanàá sàà quìvì coo tnùndoho, te có-nìhnú inì-nsia.

³⁵ Vächì na ian (nanàá tnîi iin quisì ini) iin trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho dìquì nèhivì inicutu ñuhìví. ³⁶ Ñàyùcànduá, cunihnu tùha inì-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñà vètùni càcu-nsia nùù nsidaa tnùndoho vàxi ma, te nihitàhvì-nsiá natùì-nsia màcùndoo-nsia nùù yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví —nì cachi Jesús.

³⁷ Quìvì yucán, veheñùhu cahnú iá-yà ndui, dacuahá-yà nèhivì, te ñuú núhù-yà (iin ñuu tii iá) Yucù Olivo. ³⁸ Dandu nsìquìvì dàtnàà vàxi tu-ya

veheñùhu. Ñàyùcàndùá, nèhivì cuáhà mà, naha vaxi stná-nè veheñùhu, vachi cuní-nè cunini-ne nansa cachí-yà.

22

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì nandúcú-nê nansa tnií-ne Jesús

¹⁻² Vicò pascua nìsa nani iin vicò nìsa xixi-ne pan có-ndùtáchí. Te sà-itúú vicò mà vaxan, te nì ndatnuhu tnahá dùtù xícusahnú xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nandúcú-nê nansa nìhì-né cahni-né Jesús, vachi yúhí-nè (cunitnùhu) nèhivì cuáhà sàhámà.

³ Daaní, nì quìhvi ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú. Te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná tè-xídandacú nùù policia, nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yá ndahà nècuàchìmà. ⁵ Te nècuàchìmà, nì cacudì ini-nè, te nì ndòò sahnú-né chiyàhvi-ne. ⁶ Ñàyùcàndùá nì cachi Judas vètùni iámà, te nì quesaha-né nì nanducu-né nansa nìhì-né dayáha-neyà ndahà nècuàchìmà, doco ni cùndúá na có-ndòò cuáhà nèhivì indéhe.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ù

⁷ Daaní, nì sàà vicò xixí-né pan có-ndùtáchí, te quìvì yucán xìhì stná iin lelù nduú promesa siempre sáha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyùcàndùá nì techuún Jesús Pedro xì Juan, cachí-yà xì-né:

—Cuahán-nsià quidayucun-nsià ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Índù divi cuní-nî cùhùn-nsì quidayucun-nsì?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na sàa-nsià ñuu mà, icúmí-nsiâ ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xi iin yoo tècuíí. Divi nècuàchìmà cunchicùn-nsià cùhùn dècuèndè vehe ndé quìhvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsià xì nècuàchì òvèhé-xí má cachi-nsià xì-né ñà-dòhó cachi maestru xì-né: “¿ndévi iá vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá?”

¹² Dandu nècuàchì òvèhé-xí má, icúmí-nè da-cuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìquì-xí ndé sà-ità ví yutnù. Yucán nsidayucun-nsià ñà-cudiní-ndà.

¹³ Dandu nì caquihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè. Te nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcànduá yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁴ Daaní, na ní sàa hora mà, dandu nì sàa-yà yucán, te nì sàcòo-ya xì nsi-úxìn ùi nècuàchì nì ñhì chuun nù-yá.

¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuísi inì cutnahí xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmí ndohi.

¹⁶ Vàchi cachí` xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndè cachi sàa tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó; vàchi vicò yohó, ejemplu nduá, doco na sàa quivì cusahnú-yá, dandu cunduamà ñà-sàni cuu ndisa ñà-nduá cuní cachi vicò yohó —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì tñii-ya pocillu, te nì naquimaní-yá Dios (sàhà ndutè sì-úvã ñuhu-ma), te nì cachi-yà:

—Tñii-nsia pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichíí-tè. ¹⁸ Vàchi cachí` xì-nsiá, mà cóhó guè

ndutè sî-úvâ ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó.

¹⁹ Dandu nì tnii stná-yà iin pan, nì naquimani-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Pan yohó, nahi iquìcúñuì nduá, vâchi cuàhìn cuàhatahvì vida xi (cuì) sàhà nsidaa-nsiá. (Cuxi-nsia vichi, dandu después), nacua nì quida-nda vichi, ducán quida stná-nsiá (quìvì nùù-xí) sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù —nì cachi-yà.

²⁰ Daaní, divini ducán nì quida stná-yà xì pocillu mà: na ní nsihi nì xixi-ne, dandu (nì tnii-yáñà), te nì cachi-yà:

—Ñà-ñùhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vâchi nahi nì nduá, te icúmí nì cuitiá sàhà-ñá nìhitáhvi ndiaha-nsiá.

²¹⁻²² 'Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahin xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, iá-nè yohó xixí tàcá-ndà xì-né nùù mesa yohó. Te mate ñà-ndáà nduá, icúmí cuì, vâchi ducán nì chitnùní ini Dios, doco tiàa cuàhàn cahin xì', ¡ndahví-nè! —nì cachi Jesús.

²³ Ñàyùcànduá, nì quesaha nèhivì ndoó yucán nì xicàn tnùhù stnahá-né nùù-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa nì cuàà nècuàchì dacuahá-yá, iin iin-ne cuní-nè cunduu-ne ana chicá ndiaá

²⁴ Nì cuàà stná-nè sàhà-ñá ana cunduu nècuàchì chicá ndiaá. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Tè-cùsàhnú inga ñuu, fuerte cusáhnû-te nùù nèhivì ñuu-te. Yua ñuu dandacú víi cachí tè-xícusahnuma sàhà mii-té. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà

quidá-nsiá na quidá tè-yùcán. Vàchi nsidaa ana nihì chuun dandacú nùù-nsiá, icúmí-né cunihnu (ndahvi ini-nè) na iin nèhivì chicá chii; vàchi iin nècuàchì chicá idónuu, xiñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchí. ²⁷ Vàchi ni cachí-ndà iá iin lamú iá xixí, te iá stná iin nècuàchì xinúcuáchí (nùù chuun yuhùnùhú), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amádi lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehè-nsiá yùhù, nansa quidé xì mii-nsiá: na ian quidá iin peón xinúcuáchí, ducán nduú modo xi quidé xì-nsiá.

²⁸ Mii-nsiá nduú nècuàchì iin-ni sàni tenchicùn xì', te nì yàha stná-nsià nsidaa tnùndoho nì yàhi.

²⁹ Ñàyùcàndùá, nacua nì sàha Yué yùhù chuun cusahnúí, ducán nihítáhvì stná mii-nsiá quide, nihì stná-nsià chuun dandacú-nsiá. ³⁰ Vàchi na sàà quivì cusahnúí, dandu icúmí stná mii-nsiá cut-nahá-nsiá xì' cundoo-nda cuxi-nda nùù mesa xi, te nihítáhvì stná-nsià cundoo iin iin-nsià silla ndiaha, dandacú-nsiá nùù ùxìn ùi ñuu-ndà ndé cundoo nèhivì raza-ndà Israel.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ináhá-yâ icúmí-nê nacuaà-néyà

³¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì Simón (Pedro):

—¡Ay, Simón! Nì xicàn ñà-malu permisú quida ndevàha-sì xì anima-ní na ian quidà-ndà na dandiáchí-ndá nùnì. ³² Doco yùhù, nì xicàn tàhvì sàhà-ní ñà-màsà nándòdó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quivì sàni sàà-ní naxicocuín inì-ní, dandu nacuaàhandee inì-ní ñanìtnaha-ní.

³³ Dandu nì cachi Simón xì-yá:

—Señor mío, iin-ni ié` dispuestu cunchicuìn mii-ní mate ni chicádí-nèndó, te ò ni cahní-nèndó.

³⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Cachí` xì-ní, Pedro: ñuú vichi na táñâha ga coto lehe sîndùhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùnì xichi.

Nansa nì cachi Jesús na sá-ìtúú hora tñii nèhivì-yá

³⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nsidaa-né:

—Na ní techuín mii-nsiá nì xicanuu-nsia daa, nì dàndàcuí nùu-nsiá ñà-nì ndóo cartera xi-nsia, xì stná morral xi-nsia, te ni màsà cúníhí stná-nsià inga ndisàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsià xì), ¿a ní quidamanì iñàha nùu-nsiá quivì yucán?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Còó.

³⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, tucu iá vichi, vàchi xiñuhu-ñá cunihi-nsia cartera xi-nsia na cùhùn-nsià, te cunihi stná-nsià morral xi-nsia cùhùn. Te nècuàchì có-ìcúmí espada, chicá vaha ni dicó-né dùhnù-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vàchi dohó cachá` sàhí nùu tutu ìi: “Nì quida nèhivì cuenta na ian nduú-yá iin tiàa malu”. Ñàyùcàndùá, yùhù cachí` (xì-nsiá), fuerza icúmí cuu ducán xí, vàchi nsidaa ñà-ndùá cachá` sàhí, icúmíá cuu ndisa.

³⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cundehè-ní yohó: Ùì espada nihí-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Daaní xì palabra jaàn!

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá Dios

³⁹ Daaní, nì quee-ya vehe, te nacua nduú es-tilu xi-ya cuàhàn-yà Yucù Olivo, te nchícùn stná

nècuàchì dacuahá-yá. ⁴⁰ Te na ní sàà-yà lugar cuní-yà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Càcàn tàhvì-nsiá nùu Dios sàhà-ñá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

⁴¹ Dandu nì cuxica tii-yá chicá nùu-xí, nacua sàà dacana-nda iin yùu. Te yucán nì sàcuùin sisi-yá nì xicàn tàhvì-yá nùu Dios, ⁴² cachí-yà:

—Yuamánì', xicàn tàhvì nùu-ní. Nú cuní-ní, dandu dacúxió-ní tnùndoho icúmí yàhi, vàchi nahí (ñà-úa ñuhú iin) taza, ducán nduá nùu. Doco màdi ñá-nduá cuní yùhù nì cúnduá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní —nì cachi-yà.

⁴³ Dandu nì ndecunu iin ángel nì quixi ansivi, te nì chindee-né mii-yá ñà-nìhì gá-yà valor xi-ya.

⁴⁴ Vàchi yáha ga nacání ini-yà. Ñàyùcànduá chicá fuerte nì càhàn-yà xì Dios. Te nì cana cuàhà tètñi-yá, doco tètñi mà, na ian cóyo gota nahnú nì, ducán nì còyo-tè ñuhù.

⁴⁵ Daaní, nì ndacuiin-yà vaxi-ya ndé itánduhù nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidi-nè ñà-cuàhà guá ndoó-né tnùnsí ini. ⁴⁶ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A ñá-sàni quidi-nsia nduá? Chicá vaha ndacuìta-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùu Dios sàhà màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴⁷ Na càhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa cuàhà nèhivì. Te iin tiàa nì sanchicùn xì-yá nduú ana ndàcà-xì-né vaxi, divi Judas, vàchi iin ana nisa cutnahá xi nsì-úxin iin ga nècuàchì dacuahá-yá nduú-né. Te divi-ne nì tnàtuu-ne nùu-yá, nì chitú-nè nùu-yá. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Judas, ñà-nì chítú-nî nùí, ¿a ducán nduú modo cahín-nî yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví?

⁴⁹ Dandu compañeru-yà, nì cundaà ini-nè nansa cuahàn cuu, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a cání-nsí mii-né xì espada vichi?

⁵⁰ Dandu iin compañeru-yà, nì cani-ne espada xi-ne iin tiàa quidáchúûn nùù dùtù cusáhnû, te nì tàhndè tùtnù-té ladu cuahá-te. ⁵¹ Doco nì cachi-yà:

—¡Daaní xì ñà-jaàn!

Te nì chituu-ya òìndàhá-yà tùtnù témà, te nì nduvàha dahuan. ⁵² Dandu nì càhàn-yà xì nsidaa nèhivì nì caquesaa tnii xi-yá, divi dùtù xícusahnú, xì tè-dàndàcú xíndiaa veheñùhu, xì dava ga stná nècuàchì nihí chuun, te nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tnii-nsiá yùhù), vàxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tèculhà nduí, ⁵³ mate nsìquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú, te cónì tnii-nsiá yùhù. Doco vichi, meru tiempu xì mii-nsiá nduá, divi tiempu quida quini guá mii-sí dandacú nùù ichì ñáa.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

⁵⁴ Dandu nì tnii-tèyá nì saca-tèyá cuahàn-te ndè ini vehe dùtù cusáhnû. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuahàn-nè, (te nì yàha stná-nè) ini patiu vehe ma. ⁵⁵ Dandu nèhivì ndoó yucán, nì xicùn-né iin ñuhu mahì patiu mà, te nì sàcùndoo-ne; te nì sàcòo stná Pedro mahì nsidaa-né. ⁵⁶ Doco iin ñahà chii quidáchúûn yucán, nì xinì-ña Pedro na iá stná-nè ndé tnúù ñuhu mà, te nì indehè váha-ñané, cachí-ña:

—Nècuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

⁵⁷ Doco Pedro, nì nacuaa-néyà, cachí-nè:

—Yùhù, có-ínáhî Jesús, señorita.

⁵⁸ Daaní, después, indéhe stná inga nèhivì-né, te nì cachi-nè:

—¿Amádi iin nèhivì xí Jesús nduú stná mii-ní?

Doco nì cachi Pedro:

—Còó, mà ndísá, señor.

⁵⁹ Daaní, nì yàha inga hora, te fuerte nì cachi inga nèhivì (xì compañeru-nè):

—Ñà-ndàà nduá, nècuàchì yohó nduú iin nèhivì nì cutnahá stná xì Jesús, vàchi nècuàchì ladu Galilea nduú stná-nè.

⁶⁰ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Señor, ni có-cùndàà inì ñà-nduá cáhàn-ní sàhà-xí.

Te cáhàn ì Pedro palabra mà, te momentu mà nì xito lehe. ⁶¹ Dandu Stoho-ndà Señor, nì nacui-co-yá yàtà-yá, nì ndacoto-yanè. Te sàhà ñà-yùcán nduá nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tàñáha ga coto lehe, te ùnì xichi sàni nacuaa-néyà. ⁶² Ñàyùcànduá, nì quee-ya iladu patiu mà nì sacu cuahà-né.

Nansa nì quida quini policia xì Jesús, te nì sàcùndiaà-teyá

⁶³ Daaní, tiàa xíndaca xi-yá, nì sàcùndiaà-teyá, te nì cani-tèyá. ⁶⁴ Nì chidàhvi-tè nùu-yá, te nì cani-tèyá, cachí-te xi-yá:

—¡Cachi cuàá-nî ana nì cani xi-ní!

⁶⁵ Te cuahà gá stná iñàha nì cacachì-te nì cahíchì uun inì-teyá.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tùinuù, nì nataca nsidaa nècuàchì nduú Junta Cahnú; nì càna nècuàchì sahnú dandacú nùù ñuu yucán, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Dandu nì dàtnátuu-ne Jesús nùù nsidaa-né, te nì cachi-nè xì-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàà-ní xì-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni cachí xì-nsiá, mà nunca cunindisá-nsiá.

⁶⁸ Te ò nú ni ndácàtnùhí nùù mii-nsiá iñàha, nì mà nàxícónihí stná-nsiá nùí, te nì mà dáñá-nsiá yùhù. ⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dècuèndè vichi cuàhàn duha icúmí coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusáhnù, divi Dios.

⁷⁰ Ñàyùcàndùá, nsidaa nècuàchì Junta mà, nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá Dèhemanì Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachí-yà— nacua nì cachi-nsiá, divi ducán nduá.

⁷¹ Ñàyùcàndùá, nì cachi nèhivì Junta mà:

—Có-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi, vèchi divi mii-né sàni cachi-nèà, te nì inini-nda —nì cachi-nè.

23

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Dandu nsidaa nècuàchì Junta yucán, nì ndacuìta-ne, nì saca-neyà cuàhàn-nè xì-yá nùù Pilatu. ² Te cuahà nì càhàn tnùhu-ne sàhà-yá nùù témà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, sàni xini-nsì, dacá-né dìnì nèhivì ñuu-nsì yohó, vèchi cachí-nè mà váha

chiyàhvi-nsi renta xi nación nùu rey cahnú César, vachi cachí-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùu-yá, cachí-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

Dandu cachí Jesús:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

⁴ Dandu nì cachi Pilatu xì dùtù xícusahnú, xì stná nèhivì cuàhà yucán:

—Sànì càhìn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ni quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchì càhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, cuàhà nèhivì raza-nsi dacuahá-né, te danácuída-nè nècuàchì mà dècuèndè ladu Galilea xì ndé` stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndoó-nsí —nì cacachi-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì ndàcàtnùhù-té, ¿a nècuàchì Galilea nduú Jesús, á coó? ⁷ Te divi (ñà-ndàà nduá). Ñàyùcànduá, nì cundaà inì-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá ìcà nsidandaà sàhà chuun ma. Sàháyùcànduá, nì dàyáha-tèyá ndahà rey mà, vachi iá stná tèmà ñuu Jerusalén quivì yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudì gá inì-te, vachi sàcànì tiempu cuní-te cundehè-tèyá. Vachi cuàhà gá ñà-nduá cachí nèhivì sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñàyùcànduá, cuàhà ní ndàcàtnùhù-té nùu-yá, doco còò ni-iñàha ni nàxícónihí-yá nùu-té. ¹⁰ Te yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì sàcuíta stná-nè, te yáha ga dana nì càhàn tnùhu-ne dìquì-yá. ¹¹ Doco Herodes xì soldadu xi-tè, cuisì-ní

nì dàvadiquì uun-tèyá, te nì sàcùndiaà-teyá. Dandu nì chindixi-tèyá sìcoto vico, te nì dànùhù-teyá nùù Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quivì yucán nì nàcòovàha stnahá Herodes xì Pilatu, vàchi nìsa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-nìhí chuun, xì nsidaa gá nèhivì. Te nì nsihi nì catnàtuu nsidaa-né nùù-té, ¹⁴ dandu nì cachì-te xi-né:

—Ndacá-nsiá nècuàchì yohó vàxi, vàchi cahan-nsiá dacá-né dìni nèhivì ñuù-nsia yohó. Doco sàni xicàn tnùhù váhi nùù-né indéhe nsidaa-nsiá, te sàni cundaà inì, còò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsiá. ¹⁵ Daaní, después nì dáyáhi-nè ndahà Herodes, te nì sàhàn stná-nsia nùù nècuàchìmà, doco ni mii stná-nè, cóni càchí stná-nè sàhà ñà-cuí Jesús, vàchi còò ni-ĩnàha iníhíca-nè. ¹⁶ Ñàyùcàndüá, cuàhìn dandacuí ñàhni cuií-nè, dandu dàñà-né.

¹⁷ (Ducán nì cachi Pilatu), vàchi fuerza icúmí-té dañà-té iin nècuàchì ndiadí cada nacává vicò mà. ¹⁸ Doco nèhivì cuáhà itá yucán, iin-ni cána fuerte sàstnùhù-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí Jesús! ¡Barrabás ni dáñà cuní-nsì! —nì cachi-nè, ¹⁹ vàchi Barrabás mà nduú iin tiàa nì quida revolución ñuu yucán, te nì sahnì stnahá-te, ñàyùcàndüá, ndiadí-te vehecàa.

²⁰ Daaní, tucutu nì càhàn Pilatu xì nèhivì cuáhà mà, fuerte nì càhàn-te, vàchi dispuestu iá-te dañà-té Jesús. ²¹ Doco nèhivì mà, tucutu cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí Jesús nchìca cruz! ¡Ni cuí-nè, cuní-nsì!

²² Dandu ñà-únì nì càhàn-te xi-né, cachí-te:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne íá? Sàni ndàcàtnùhí nùù-né, te còò ni-iñàha dìsàhà-xí cui-nè. Ñàyùcàndùá, icúmí-nê ñàhni cuí ni-ne, te dàñà-né —nì cachi-te.

²³⁻²⁴ Doco nèhivì cuáhà yucán xì stná dùtù cutnàhâ xí-nê, vihi gá fuerte nì càna ndee-né, xicàn-nè ñà-cui Jesús nchìca cruz. Te ñà-fuerte guá nì càna-ne, sàhámà nì cundee-né (nì dàxínù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacua nì cuni mii-né. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì dañà-té Barrabás nùù-né, vâchi divi-tè nì xicàn-nè dàñà, mate iin ana nì quida revolución nduú-te, te nì sahnì stnàhá-te, ñàyùcàndùá nì sàcùndiadi-te. Doco Jesús, còó. Nì dàyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xì-yá ñà-ndùá nì xicàn nèhivì cuáhà mà.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²⁶ Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá. Te ichì yucán nì xinì-te vâxi iin nècuàchì ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù ítú. Te divi nècuàchì mà ní tnii soldadu, te nì dàcuídá-tené cruz xi-ya; ñàyùcàndùá, nsidá-né cruz cuàhàn-nè nchìcùn-nèyà.

²⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá nècuàchì ñahà nchìcùn stná xì-yá cuàhàn, te cuàhà stná nèhivì dava ga. Te nècuàchì ñahà mà, yáha ga xísacu-ne, ndoó-né tnùnsí ini sàhà-yá. ²⁸ Dandu nì nacuíco-yá yàtà-yá, cachí-yà xì-né:

—Cunini vâha mii-nsiá nècuàchì ñahà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vâha nì cuacú-nsiá sàhà mii-nsiá xì sàhà dèhe-nsia. ²⁹ Vâchi vâxi iin tiempu (ùhì) quìvì nùù-xí, dandu icúmí nèhivì cachi-nè: “Nansicáhán nèhivì còò mèe-xi. Chicá nsiha màsà cácu ni-iin dèhe-nda ni

cuí, te màsà cùcúmí-ndá ni-iin méè dachichi-nda chicá vaha”. ³⁰ Te icúmí stná-nè cachi-nè: “¡A sácú vaha ni caá yucù ò lúnsì dìquì-ndà, te dàhvi dahuun-nda!” cachi-nè. ³¹ Vàchi (ducán iá nahi ejemplu sàhà tutnù): nú dècuèndè yutnù vida cuní nèhivì (cahmi-ne), dandu vihi gá mà úhì coco stná tutnù ìchí. (Te ducán stná yùhù: nú dècuèndè yùhù cuní nèhivì dandohó-né, dandu vihi gá más icúmí nèhivì malu ndoho stná-nè) —nì cachi-yà.

³² Cunaha-nsiá, ndacá stná soldadu mà ùì tiàa nì quida falta, cutnàhà stná-te xi-yá cuàhàn ndé cui stná-te. ³³ Dandu nì casaà nsidaa-né iin xaan ndé cachí-nè Nùù Iquì Dini. Te yucán nì chituu soldadu mà-yá nchìca cruz, mii-yá xì stná ùì tè-nì quida cuàchi ma, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Padre mío, cuicahnú inì-ní sàhà nèhivì yohó, vachi có-ináhá-nè ñà-ndùá quidá-né.

Daaní, tè-xínduu soldadu mà, nì dasàn-té sìcoto xi-ya segùn nì nihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. ³⁵ Te indéhe váha nsidaa nèhivì cuàhà mà. Te itá stná nècuàchì nihí chuun, sácùndiaa-nèyà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga; pues vichì xiñuhu dacácu stná-nè mii-né, nú ndisa Dios nì techuun-xi-né vaxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-né cahan-né —nì cachi-nè.

³⁶ Daaní, stná soldadu mà, nì sácùndiaa stná-teyá, nì catnàtuu-tè nùù-yá chitáníní-te vinu ia ñà-coho-ya, ³⁷ cachí-te:

—Nú ndisa rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní —cachí-te.

³⁸ Te itúú stná iñàha dìni cruz ndé itándiaa palabra dàhàn griegu, xì dàhàn latín, xì stná dàhàn

hebreu, te dohó cachá`: “Ana yohó nduú rey xi tè-raza Judea”.

³⁹ Daaní, nì càhàn stná iin tè-ítúú stná nchìca cruz yucán, divi iin tè-nì quida falta mà; te nì canàhá stná-te xi-yá, cachí-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stná-ní nsiùhù.

⁴⁰ Doco inga tè-ítúú stná yucán, nì càhàn duchi inì-te xi compañeru-tema, cachí-te:

—¿A có-yûhî stná-ní Dios ñà-iin-ni castigu sàni nìhì nsidaa-nda? ⁴¹ Te ndohó, ndiá ìcà-ndà ndoho-nda, vâchi iá ndisa cuàchi-nda, ñàyùcànduá iá castigu xi-nda. Doco Jesús yohó, còó; còò ni-iñàha iníhíca-yâ.

⁴² Dandu nì cachì-te xi Jesús:

—Nsinuu inì-ní yùhù na quivì naxicocuîin-ní cusahnu-ní ñuhíví yohó.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-ní, quivì vichi icúmí-ní cutnaha-ní xì' cundoo-nda ñuhíví ndiaha xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì xihì Jesús nì dãnàà-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁴⁻⁴⁵ Daaní, nahi càxíhùì nì dàhvi orá, te nì nàcuìin tnùù inicutu ñuhíví, te iin-ni nì ndòo ducán dècuèndè càhúnì nì cuaà. Te ini veheñùhu cahnú nì quedava cortina cahnú (sadí nihni cuarto yucán).

⁴⁶ Dandu Jesús, fuerte nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Padre mío, nùù ndahà mii-ní quidé entregar anímè —nì cachi-yà. Dandu nì xihì-yà.

⁴⁷ Daaní, capitán (iín yucán), nì xinì-te nsi-daa ñà-nduá nì cuu, te nì ndenihi vâha-tè Dios, cachí-te:

—Ñà-ndàà nduá, nèhivì ndàcuisì inì-xi nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁸ Te nsidaa gá nèhivì nì sàà yucán, nì xini-nè nansa nì cuu, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne, caní ndáha-né nchìca-ne.

⁴⁹ Te yucán ndoó stná cuàhà nècuàchì ñahà nì quixi ñuu Galilea cutnâhâ-né xì-yâ nì quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xì stná nècuàchì dava ga ináhâ xì-yâ, xica itá-né, indéhe váha-ne ñà-nduá nì cuu.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁵⁰⁻⁵¹ Daaní, (ñuu mà) nìsa ìa stná iin tiàa nani José. Iin nècuàchì vâha nduú-né, vâchi ndàcuisì ini-nè. Te meru ñuu-nè nduú iin ñuu tii nani Arimatea ndé ndoó puru nècuàchì raza-nè Judea. Iin nècuàchì Junta Cahnú nduú stná-nè, doco mii-né, cóni ndóo ini-nè xì ñà-nduá nì dândàcú compañeru-nè ñà-cui Jesús, vâchi nihnú ini-nè (Dios, te xiníndísâ-né) ñà-ìcúmí-yâ cusahnú-yâ ñuhivì yohó.

⁵² Pues divi nècuàchì mà nì sâhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè iquìcúñú Jesús. ⁵³ Dandu nì sâhàn-nè nì nanihi-neyà, nì chidúcùn-nèyà iin dahmà, te nì chinacaa-nèyà ini cueva xi nsì nì sate nèhivì nùù cavà. Te cueva mà, ni-iin nsì tàñâha ga cundùxin inià. ⁵⁴ Cunaha-ní, quivì yucán nì sanduu víspera xi vicò pascua, te sà-ítúú cunduu stná quivì descansu. ⁵⁵ Ñâyùcànduá, nècuàchì ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenchicùn stná-nè nì sâhàn ndé nì sàcùndùxin-ya, te nì xini-nè lugar mà, xì nansa nì sàcùnacaa cuerpu-yâ. ⁵⁶ Dandu mànuhù-né, nì quidayucun-nè tàtnâ tnamì xì pomada sahán tnamì. Daaní, quivì descansu mà nì quetatu-nè nacua cachí ley (xi-ne).

24

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Naha va quivì primeru semana nì quihin nècuàchì ñahà mà ichì cuàhàn-nè ndé nì ndùxin-ya, nihí-né tàtnà tnàmì nì quidayucun-nè, te cutnáhâ stná-nè xì itnii gá nècuàchì ñahà. Te na ní casaà-nè yucán ² nì xini-nè sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. ³ Dandu nì caquìhvi-ne inì-xi, doco còò cá Stoho-ndà Jesús nì xìnì-nè. ⁴ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó-nè. Dandu nì xini-nè yatni uun yucán nì sàcuìta ùì ana ndixín sìcoto cuxín yéhè. ⁵ Te nì cayùhí cuaá-nè, te nì nàcùnihni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Còò necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xi nsi, vàchi sà-itiácú-yà. ⁶ Còò cá-yà yohó, vàchi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-nduá nì cachi-yà na iá va-ya xì-nsiá ladu Galilea? ⁷ Vàchi dohó nì cachi-yà: “Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, icúmî yàhi ndahà tè-malu, dandu cachituu-tè yùhù nchìca cruz; doco tìxi ùnì quivì icúmî natiacuì”, nì cachi-yà.

⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nsinuu ini-nè ñà-dùcán ndisa nì cachi-yà xì-né daa. ⁹ Dandu nì caquee-ne cueva mà mànuhù-né ndé ndoó-né, te nì nacani-ne nsidaámà xì ùxìn iin nèhivì xí-yá, xì stná nècuàchì dava ga.

¹⁰ Cunaha-ní, nècuàchì ñahà mànuhù cachitnùhu xi nèhivì mà nduú María Magdalena, xì Juana, xì María dihi Jacobo, xì itnii gá stná nècuàchì ñahà dava ga. ¹¹ Doco nècuàchì tiàa (nì inini ma), nì tuxi ini-nè ádi cuentu uun nduá nì nacani nècuàchì ñahà mà. Ñàyùcànduá, cónì xìníndísâ-né.

12 Doco Pedro, después nì ndacuiin-nè nì dàyáà-nè cuàhàn-nè sepultura mà. Te (na ní sàà-nè) nì xito nihni-ne inià nì xini-nè mii dahmà nì ndòo itánduhù iladú. Dandu mànuhù-né vehe-ne, nacaní cuàhà ini-nè ndià nduá nì cuu cahan-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùì nèhivì xicá ichì ñuu tii Emaús

13 Daani, divi quivì yucán cuàhàn ùì nèhivì xí-yá ichì ñuu Emaús. Nahi ùì hora nduá caca-nda ndè ñuu Jerusalén xì ndé ñuu tii yucán. 14 Te ùì nècuàchìmà, ndatnúhú-né cuàhàn-nè, cáhàn-nè sàhà nsidaa ñà-nduá làcà ní cuu. 15 Te meru ndatnúhú-né ducán, te nì cuyatni Jesús vaxi-ya; nì tnàtuu-ya nì sacatnahá-yá xì-né cuàhàn. 16 Doco cóni nácóó-yá mii-né nacuni-nèyà. 17 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá ndatnúhú guá-nsià cuàhàn-nsià, te ndoó-nsià tnùnsí ini?

18 Dandu nì naxiconihí iin nècuàchìmà nani Cleofas, nì cachi-nè xì-yá:

—Nsidaa gá nèhivì ndoó ñuu Jerusalén, ináhá-né ñà-nduá nì cuu yucán quivì vichi. Ádi cuisì mii-ní nduú ana tàcùnitnùhu sàhámà.

19 Dandu nì cachi-yà:

—¿Ndíà nduá nì cuu yucán?

Te nì cachi-nè:

—Cáhàn-nsì sàhà Jesús de Nazaret, vàchi cunaha-ní, iin ana cáhàn ndisa cuenta xì Dios nì sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte nì quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha nì chinaha-yà. Chuun ndiaha xí Dios nìsa quida-ya nì cundaà ini nsidaa nèhivì ñuu-ndà. 20 Doco dùtù xícusahnú, xì stná tè-nìhí chuun ga, nì dàyáha-neyà ndahà ana nì

sahnì xì-yá, te nì chituu-tèyá nchìca cruz. ²¹ Doco cunaha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xi ñuu-ndà Israel nì cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì nì cuu xi-yá ducán. ²²⁻²³ Te quivì vichi nì sàà itnii nècuàchì ñahà iin-ni xiníndísâ stná xì-yá, te nì ndulocó-nsi nì quida-ne, vàchi naha nì sàhàn-nè sepultura (xi-ya), te còò gá iquicúñú-yà nì xìní-nè, cachí-nè. Te nì ndecoyo stná ángel nùù-né, te cachí ángel mà sàni natiacu-yà. ²⁴ Daaní, nì sàhàn stná dava compañeru-nsi sepultura mà, te nacua nì nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán nì xini stná-nè ñà-còò gá iquicúñú-yà yucán.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì mà:

—¡Ndahví-nsià! Mà túha-nsia mànhì inì-nsia; cueé sàstnùhù-nsiá cunindisá-nsiá nsidaa ñà-nduá nì tiaa nècuàchì nì càhàn cuenta xì Dios sàhana. ²⁶ Vàchi (claru nì cachitnùhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xì nansa icúmí-yâ ndoho-ya, dandu después nanihì-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá —nì cachi-yà.

²⁷ Dandu nì quesaha-yá nì dàtúi-ya nùù-né nansa cachí tutu ì sàhà mii-yá, divi tutu nì tiaa Moisés, xì stná tutu nì tiaa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-itúú sàà-nè xì-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nè. Dandu nì cundaà ini-nè cuní-yà cùhùn-yà chicá nùù-xí. ²⁹ Ñàyùcànduá, nì sacundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Yohó ndòo-ní, chicá vaha, vàchi sàni cuaà, te cuàhàn cuñaà.

Dandu nì yàha nsidaa-né ini iin vehe ñà-cutnahá chii gá-yà xì-né. ³⁰ Te nì sàcòo-ya nùù iin mesa ñà-cuxi-ya xì-né. Te nì tnii-ya pan, nì

naquimani-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù-né. ³¹ Te momentu jaàn nì nìhì-né nì nacuni-nèyà ana nduú-yá. Doco na íín cachí nì ndañuhu-yá nùù-né. ³² Dandu nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Na ndiaha guá nihnú ini-ndà na ní càhàn-yà xì-ndà vaxi-nda ichì mà, te nì dàtúi-ya nùù-ndà nansa cuní cachi tutu ì!

³³ Dandu yichi duha nì ndacuíta-ne mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì nasaa-nè vehe ndé sàni nataca ùxìn iin nècuàchì dacuahá-yá xì stná compañeru gà-nè. ³⁴ Te nsidaa nècuàchìmà, nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì làcà nì cansiaa mà, cachí-nè:

—Ñà-ndàa nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vachi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchì nì cansiaa mà, nì nacani stná-nè xì nècuàchì yucán nansa nì cuu xi-né na cuàhàn-nè ichì yucán, te después nì nacuni-nèyà na ní dàcuàchí-yá pan (cuàhàn-nè cuxi-ne).

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùxìn iin nèhivì dacuahá-yá

³⁶ Daaní, nacání vá nècuàchìmà ñà-jaàn, te nanàá nì sàcuìn Jesús dava mahì-xí. Te nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndóo vaha ini nsidaa-nsiá!

³⁷ Doco mii-né, nì cayùhí cuaá-nè; yáha ga nì ndulocó-nè, vachi ádi duma nduá nì cahan-né.

³⁸ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guá-nsià? ¿Índù chuun nacání guá inì-nsia? ³⁹ Cundehè-nsiá ndahí xì sàhí, dandu cundaà inì-nsia divi yùhù nduí. Tnii ndahà-nsiá yùhù, te cundaà inì-nsia màdì ihna

nduí, vâchi ihna, còò iquìcúñuà, doco yùhù, iá iquìcúñuì sà-ìndéhe-nsiá⁴⁰ —nì cachi-yà.

Dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá, xì sàhà-yá.
⁴¹ Doco có-xìníndísâ ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudî ini-nè, te ndulócô-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu nì sàha-neyà iyuhu cuñu siaca nì chòhò, xì stná iin dahnde ñùñù. ⁴³ Ñàyùcànduá, nì tñii-yañà nì xixi-ya nì sandehè nsidaa-né.

⁴⁴ Dandu, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-yòhó nduá nì cachì xì-nsiá na nísà ìe xì-nsiá antes, te nì cachì xì-nsiá ñà-fuerza icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá` sàhí nùù ley xi Moisés xì nùù tutu nduú alabanza, xì nùù stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta; nsidaámà, fuerza nì cuu ndisa, —nì cachi-yà.

⁴⁵ Dandu nì dàtúì-ya nùù nsidaa-né nansa cuní cachi tutu ìì, te nì sàà-nè nì cundaà ini-nè nì quida-ya. ⁴⁶ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nacua nì cachì xì-nsiá, ducán nísà ìa destinadu cuu xi (yùhù ana nduú) Cristu, vâchi ducán nì cachitnùhu tutu ìì ñà-ìcúmî ndohi, te cuì, dandu tìxi ùnì quìvì natiacuí. ⁴⁷ Te nì cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cuità razón ndiaha ma inicutu ñuhiví, vâchi icúmí-nsiá cùhùn-nsiá càhàn-nsiá sàhí xì nsidaa nèhivì ñà-ndiá ìcà-né naxicocuñ inì-nè sàhà cuàchi-ne, dandu cuicahnú inì xì sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsiá razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xini-nsia nsidaa ñà-nduá nì cuu (tiempu vichi), ñàyùcànduá testigu xínduu-nsia. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamánì' comprometer quixi iin ana (chindee)

xi-nsiá. Te yùhù cuàhìn techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsià. Ñàyùcàndùá, yohó ni cúndóó-nsiá ñuu Jerusalén dècuèndè cachi sàni cundiatú-nsià ndudu ì vaxi ansivi —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, nì saca-yanè cuàhàn-yà xì-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Betania. Dandu nì chitanini ducún-yà ndahà-yá, te nì xìcàn-yà ni quidá Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xìcàn tàhvì-yà nùù Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya mànana-ya mànuhù-yá gloria. ⁵² Ñàyùcàndùá nì sàcuíta sisi nsidaa-né nì naquimani ndiaha-néyà. Dandu nì quihin tu-ne ichì mànuhù-né ñuu Jerusalén, cudî gá ini-nè. ⁵³ Te nsìquívì nìsa sahàn-nè veheñùhu cahnú, ndoó-né ndeníhí vaha cuahà-né Dios, te naquímànì stná-nèyà. Sà-ìá.

Ley saa ni nacoo Jesucristu
New Testament in Mixtec, Southern Puebla
(MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Southern Puebla

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

a5d5d5cd-4240-5e2e-8a5d-f08f5c4f964a